

RAPORT O STANIE GMINY WOLBÓRZ ZA 2018 ROK

*Laureat nagrody Orła Polskiego Samorządu,
Ogólnopolskiego Programu Promocji Regionów,
Samorządowa Marka Roku 2018.*

Szanowni Państwo

Po raz pierwszy przedstawiam Państwu Raport o Stanie Gminy Wolbórz. Dokument ten zawiera dane statystyczne dotyczące demografii, środowiska naturalnego, majątku i finansów gminy, infrastruktury technicznej, komunikacji, mieszkalnictwa, gospodarki miasta, nauki, szkolnictwa i kultury w 2018 roku. Adresowany jest do wszystkich zainteresowanych rozwojem Gminy, a szczególnie do inwestorów, którzy znajdą w nim wszelkie dane wspomagające podjęcie decyzji o uruchomieniu nowej produkcji lub usług w naszej gminie.

Raport, to także kompendium wiedzy dla Mieszkańców naszej Gminy. Każdy zainteresowany znajdzie w nim informacje o zrealizowanych inwestycjach, o zmianach jakie zaszły w wyglądzie naszej Małej Ojczyzny oraz o zamierzeniach i kierunkach rozwoju w przyszłości.

Dziękuję wszystkim, którzy w sposób profesjonalny i sprawny przyczynili się do powstania Raportu.

Burmistrz Wolbórz

Andrzej Jaros

I. WSTĘP

Ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 130, poz. 1349) wprowadzono do ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) nową instytucję prawną „raport o stanie jst”. Raport o stanie gminy stanowi jeden z elementów wchodzących w skład katalogu nowych uprawnień przyznanych nowelizacją radnym rady miejskiej. Raport jest przygotowywany i przedstawiany przez burmistrza. Konsekwencją przedstawienia raportu o stanie gminy jest obowiązek podjęcia przez radę miejską uchwały w sprawie wyrażenia burmistrzowi wotum zaufania. Raport obejmuje podsumowanie działalności burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady miejskiej i budżetu obywatelskiego.

II. INFORMACJE OGÓLNE

Wolbórz jest gminą miejsko - wiejską położoną we wschodniej części województwa łódzkiego i północno - wschodniej części powiatu piotrkowskiego. Gmina zajmuje obszar 15 166 ha, w tym miasto 1 517,743 ha. Gmina Wolbórz jest jedną z większych obszarowo gmin powiatu piotrkowskiego - stanowi 10,6% jego powierzchni oraz 0,8% powierzchni województwa łódzkiego. Na obszarze Gminy znajdują się 22 sołectwa, w skład których wchodzi 37 miejscowości i miasto Wolbórz. Gminę zamieszkuje **7 710** mieszkańców. Zgodnie z administracyjnym podziałem kraju Gmina Wolbórz graniczy:

- od północy z Gminami Będków oraz Ujazd,
- od wschodu z Gminą Tomaszów Mazowiecki,
- od południa z Gminami Mniszków i Sulejów,
- od południowego – zachodu z Miastem Piotrków Trybunalski,
- od zachodu z Gminą Moszczenica.

Gmina Wolbórz położona jest przy trasie S8 relacji Warszawa – Wrocław – Katowice. Miasto Wolbórz leży w odległości około 14 km od Piotrkowa Trybunalskiego i Tomaszowa Mazowieckiego. Większe ośrodki miejskie, tj. Łódź i Warszawa położone są w odległościach odpowiednio około 52 km i około 135 km.

W obrębie gminy znajduje się 11 kilometrów linii brzegowej Zalewu Sulejowskiego, szlaki turystyczne, rezerваты przyrody, co stanowi o potencjale rozwoju rekreacji i wypoczynku, głównie o charakterze weekendowym. Najbardziej atrakcyjna pod względem krajobrazowym i turystycznym jest południowo – wschodnia część gminy. Cała powierzchnia gminy położona jest w obrębie zlewni Pilicy. Przez teren gminy przepływają rzeki: Wolbórka, Moszczanka Właściwa, Golezanka oraz Młynówka Moszczanka i Młynówka Wolbórka. Rzeka Wolbórka uchodzi do Pilicy, Moszczanka jest dopływem Wolbórki, natomiast Golezanka dopływem Moszczanki. Część południowa gminy odwadniana jest przez ciek bez nazwy uchodzący bezpośrednio do Zbiornika Sulejowskiego. Gmina Wolbórz położona jest w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP nr 401 Niecka Łódzka), który wymaga ochrony ze względu na wysoki stopień czystości jego wód do użytku bez uzdatniania.

W strukturze funkcjonalno - przestrzennej gminy wyróżnia się podstawowe elementy zainwestowania z przewagą funkcji: mieszkaniowych, mieszkaniowo – usługowych (miasto Wolbórz), rolniczych, rekreacyjnych i komunikacyjnych. Gmina Wolbórz pełni funkcję rolniczą, rekreacyjną, administracyjno – usługową (obsługi produkcji żywności, obsługi obszaru gminy i obsługi turystyki). Na terenie miasta Wolborza skoncentrowane są wszelkie funkcje w zakresie administracji oraz wszystkie najważniejsze usługi. W gminie rozwija się również prężnie branża

logistyczna. Rynek pracy na terenie Gminy Wolbórz kształtowany jest głównie przez sektor prywatny - ogółem w Gminie zarejestrowanych **jest 559 podmiotów gospodarczych**. W sektorze prywatnym przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (543 podmiotów). Z uwagi na położenie gminy, lasy, Zalew Sulejowski, rezerwy przyrody, zabytki itp. istotnym elementem gospodarki staje się szeroko pojęta turystyka. Na terenie gminy funkcjonują obecnie oraz powstają kolejne gospodarstwa agroturystyczne oferujące oprócz spokoju i wypoczynku swojską regionalną kuchnię. Znaczna część obszaru Gminy Wolbórz, ze względu na walory przyrodniczo – krajobrazowe objęta jest różnymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134). Obszary podlegające ochronie na terenie Gminy Wolbórz: ■ Obszar Natura 2000 mający znaczenie dla Wspólnoty Lubiaszów w Puszczy Pilickiej (PLH100026), ■ Sulejowski Park Krajobrazowy, ■ rezerwy przyrody: „Lubiaszów”, „Dęby w Mieszczach” oraz „Czarny Ług”, ■ Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Wolbórki, ■ Obszar Chronionego Krajobrazu Spalsko-Sulejowskiego, ■ pomniki przyrody – użytek ekologiczny Bronisławów, ■ podworskie zabytkowe parki.

III. WŁADZE GMINY

Podstawowym celem działalności urzędu jest zapewnienie interesantom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Do zadań własnych gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę techniczną, pomoc społeczną, ochronę środowiska. Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów, obronności i pomocy społecznej. Więcej informacji o gminie można znaleźć na stronie www.wolborz.eu

Burmistrz jest organem wykonawczym gminy. Wykonuje uchwały Rady Miejskiej w Wolborzu i zadania gminy określone przepisami prawa, kieruje bieżącymi sprawami gminy, reprezentuje ją na zewnątrz. Swoje zadania wykonuje przy pomocy urzędu, którego jest kierownikiem. Funkcję burmistrza sprawuje od 2014 r. **Andrzej Jaros**. W skład kierownictwa urzędu wchodzi Zastępca Burmistrza – Dymitr Jedryka, Sekretarz Gminy – Elżbieta Bijoch, Skarbnik Gminy – Izabela Midera.

Rada Miejska w Wolborzu jest organem stanowiącym i kontrolnym. To ona uchwała między innymi: budżet, plan zagospodarowania przestrzennego, wysokość stawek podatkowych. Radni wybierani są w wyborach powszechnych, ich kadencja do 2018 r. była 4 letnia a aktualnie jest 5 letnia. Rada obraduje na sesjach zwoływanych przez Przewodniczącego Rady. W 2018 r. w związku z wyborami samorządowymi funkcjonowały dwa składy Rady Miejskiej.

Skład Rady Miejskiej w Wolborzu - kadencja 2018-2023	
Zbigniew Klewin	Przewodniczący Rady Miejskiej
Barbara Dziubałtowska	Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej
Dariusz Biniek	Radny Rady Miejskiej
Krzysztof Czapla	Przewodniczący Komisji Statutowo-Regulaminowej
Marek Gajda	Radny Rady Miejskiej
Grzegorz Gonciarz	Radny Rady Miejskiej
Danuta Gwóźdź	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Łukasz Jagiełło	Radny Rady Miejskiej
Alina Krakowiak	Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
Jolanta Latocha	Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia
Bogdan Pytel	Radny Rady Miejskiej
Krzystian Smejda	Radny Rady Miejskiej
Barbara Sobczak	Radny Rady Miejskiej
Janusz Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu
Paweł Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego

Skład Rady Miejskiej w Wolborzu - kadencja 2014-2018	
Bogdan Szulc	Przewodniczący Rady Miejskiej
Danuta Gwóźdź	Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej
Krzysztof Czapla	Radny Rady Miejskiej
Barbara Dziubałtowska	Radny Rady Miejskiej
Tadeusz Gajda	Radny Rady Miejskiej
Zbigniew Klauz	Radny Rady Miejskiej
Zbigniew Klewin	Przewodniczący Komisji Statutowo-Regulaminowej
Alina Krakowiak	Radny Rady Miejskiej
Jolanta Latocha	Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia
Bogdan Pytel	Radny Rady Miejskiej
Henryk Sęk	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
Krzystian Smejda	Radny Rady Miejskiej
Janusz Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rozwoju Gospodarczego i Budżetu
Paweł Swarbuła	Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego
Tadeusz Wąs	Radny Rady Miejskiej

IV. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W WOLBORZU W 2018 ROKU.

W 2018 roku Rada Miejska w Wolborzu obradowała i podejmowała uchwały na 12 sesjach. Podjęła 119 uchwał. W sesjach Rady Miejskiej uczestniczyli: Burmistrz Wolborza, Zastępca Burmistrza, Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy oraz inne zaproszone osoby, stosownie do omawianych na posiedzeniach tematów, w tym dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych, gminnych instytucji kultury, prezes spółki komunalnej.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	XLII/312/2018 27.02.2018	w sprawie wzniesienia pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego na terenie miasta Wolborza	W związku z setną rocznicą odzyskania niepodległości przez Rzeczpospolitą Polską, Pomnik - popiersie został ustawiony w Wolborzu przy Placu Jagiełły to jest na działce nr 598 w obrębie ewidencyjnym nr 2 miasta Wolbórz.
2.	XLII/313/2018 27.02.2018	w sprawie wyboru ławnika	Wybrano Teresę Rytych – wybory uzupełniające do Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb.
3.	XLII/314/2018 27.02.2018 XLV/331/2018 24.05.2018	w sprawie podziału Gminy Wolbórz na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym zmieniająca uchwałę w sprawie podziału Gminy Wolbórz na okręgi wyborcze oraz ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym	Dokonano podziału gminy Wolbórz na 15 okręgów wyborczych, ustalono ich granice i liczbę wybieranych radnych, zgodnie z przyjętym podziałem odbyły się Wybory Samorządowe w dniu 21 października 2018 roku. Dokonano korekty uchwały w celu dostosowania do obowiązujących przepisów.
4.	XLIII/318/2018 27.03.2018	w sprawie podziału Gminy Wolbórz na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych	Dokonano podziału gminy Wolbórz na 6 stałych obwodów głosowania: Obwód nr 1 Publiczne Gimnazjum w Wolborzu, ul. Modrzewskiego 105 Obwód nr 2 Wolborskie Centrum Kultury w Wolborzu, ul. Modrzewskiego 15 Obwód nr 3 Szkoła Podstawowa w Komornikach, Komorniki 99 Obwód nr 4 Sala OSP w Kuznocinie, Kuznocin 33 Obwód nr 5 Sala OSP w Polichnie, Polichno 66 Obwód nr 6 Szkoła Podstawowa w Goleszach Dużych, Golesze Duże 27

5.	XLVI/343/2018 28.06.2018	w sprawie nadania Stadionowi Miejskiemu w Wolborzu imienia Karola Bińka	Uroczyste nadanie imienia na wniosek Zarządu TS Szczerbiec nastąpi podczas obchodów 100-lecia Klubu.
6.	XLVI/344/2018 28.06.2018	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Wolborza	Burmistrz otrzymuje wynagrodzenie w wysokości zgodnej z podjętą uchwałą.
7.	XLVII/353/2018 30.08.2018 XLIX/362/2018 30.10.2018	w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Wolbórz uchwała zmieniająca uchwałę Nr XLVII/353/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Wolbórz	Gmina prowadzi działalność zgodnie z uchwalonym statutem, który określa jej sprawy ustrojowe.
8.	XLVII/354/2018 30.08.2018	w sprawie utworzenia odrębnego obwodu głosowania w Oddziale Zewnętrznym w Golezszach Aresztu Śledczego w Piotrkowie Trybunalskim	Odrębny obwód głosowania nr 7 utworzono na potrzeby przeprowadzenia wyborów samorządowych, zarządzonych na dzień 21 października 2018 roku.
9.	XLVII/355/2018 30.08.2018	w sprawie utworzenia odrębnego obwodu głosowania w Domu Pomocy Społecznej „Anders - Dom Seniora” z siedzibą w miejscowości Studzianki	Odrębny obwód głosowania nr 8 utworzono na potrzeby przeprowadzenia wyborów samorządowych, zarządzonych na dzień 21 października 2018 roku.
10.	XLVII/356/2018 30.08.2018	w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Burmistrza Wolborza	Rada uznaje skargę za zasadną
11.	XLIX/363/2018 30.10.2018	w sprawie wykonywania inicjatywy uchwałodawczej przez mieszkańców Gminy Wolbórz	Mieszkańcy mogą korzystać z uchwały składając inicjatywy uchwałodawcze.
12.	XLIX/364/2018 30.10.2018	w sprawie przyjęcia "Programu współpracy Gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019"	Uchwała zostanie wykorzystana do współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019.
13.	III/33/2018 21.12.2018	w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Wolbórz”	Tytuł „Zasłużony dla Gminy Wolbórz” Panu Henrykowi Sękowi wręczono podczas Koncertu Noworocznego w dniu 25 stycznia 2019 r.
14.	III/34/2018 21.12.2018	w sprawie nadania tytułu „Zasłużony dla Gminy Wolbórz”	Tytuł „Zasłużony dla Gminy Wolbórz” Panu Bogdanowi Szulcowi wręczono podczas Koncertu Noworocznego w dniu 25 stycznia 2019 r.

EDUKACJA

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	XLI/303/2018 30.01.2018	w sprawie ustalenia na rok 2018 planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego dla nauczycieli oraz określenia maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie i doskonalenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Wolbórz	W 2018 r. na dofinansowanie doskonalenia zawodowego dla nauczycieli wydano ogółem 33 348,50 zł., w tym 7 140,00 zł na opłaty pobierane przez szkoły wyższe. Maksymalna kwota indywidualnego dofinansowania wyniosła 1 240,00 zł.
2.	XLIII/319/2018 27.03.2018	w sprawie szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień	Uchwała funkcjonuje w obrocie prawnym w 2018 r. roku przyznano 1 stypendium.
3.	XLIII/320/2018 27.03.2018	w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin niektórych nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz	W placówkach oświatowych wprowadzono obowiązkowy wymiar godzin zgodnie z podjętą uchwałą.
4.	II/16/2018 28.11.2018	w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki i kluby dziecięce na terenie Gminy Wolbórz	Uchwała podlega wykonaniu w 2019 r. i dotyczy dotacji celowej w wysokości 100 zł miesięcznie na każde dziecko objęte opieką w żłobku i klubie dziecięcym.
5.	II/17/2018 28.11.2018	w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji w wysokości wyższej niż określona w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych	Uchwała podlega wykonaniu w 2019 r. i dotyczy udzielenia wyższej kwoty dotacji celowej dla oddziału przedszkolnego. Dotacja udzielana będzie w wysokości 650,00 zł na faktyczną liczbę uczniów w oddziałach przedszkolnych.
6.	III/28/2018 20.12.2018	zmieniająca uchwałę Nr XL/280/2017 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 grudnia 2017r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych oraz publicznych szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest organ inny niż Gmina Wolbórz, a także przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania	Uchwała dotyczy wprowadzenia wzoru rozliczenia udzielanej dotacji celowej dla uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego od 2019 r. dla szkoły podstawowej i oddziału przedszkolnego dotowanych przez Gminę Wolbórz.

POMOC SPOŁECZNA

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	XLI/302/2018 30.01.2018	w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobytu w ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych i pozbawionych schronienia	W 2018 r. opłacono pobyt w schronisku dla 3 osób bezdomnych. Koszt stanowił kwotę 10 976 zł. Schronienie przyznaje się decyzją administracyjną, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i spisaniu kontraktu socjalnego. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym.
2.	XLIV/324/2018 26.04.2018 XLVI/339/2018 28.06.2018	w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wolbórz na lata 2018 - 2022” o zmianie uchwały Nr XLIV/324/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 26 kwietnia 2018r w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wolbórz na lata 2018-2022	W 2018r. na wykonanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wolbórz przeznaczone zostały środki finansowe w kwocie 12 700,00 zł. Na realizację poszczególnych celów wynikających z ww. programów wydano łącznie 10 170,00 zł, w szczególności na warsztaty profilaktyczne w szkołach, na szkolenia dla osób pracujących zawodowo w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W zmianie do Uchwały szczegółowo określono sposób przedstawiania sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wolbórz na lata 2018-2022 za poszczególne lata jego realizacji
3.	XLIV/325/2018 26.04.2018	w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania	Członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wolborzu powołuje Burmistrz Wolborza w drodze zarządzenia. Uchwała określa tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu, zadania Przewodniczącego Zespołu, tworzenie i funkcjonowanie grup roboczych oraz szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu.

4.	XLVI/340/2018 28.06.2018	w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Wolbórz	<p>Regulamin określa sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin, formy, w jakich udziela się stypendium szkolnego w zależności od potrzeb uczniów, tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego oraz tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego w zależności od zdarzenia losowego.</p> <p>W oparciu o Regulamin wydano 35 decyzji przyznających stypendium szkolne 66 uczniom na okres od września do grudnia 2018r i 5 decyzji o odmowie przyznania stypendium szkolnego dla 7 uczniów. Powodem odmowy było niespełnienie przesłanki dotyczącej kryterium dochodowego. Na stypendia szkolne przyznane w okresie od września do grudnia 2018r. wydano 30 982,63 zł (80% dotacja z budżetu państwa, 20% budżet gminy).</p> <p>Drugą formą pomocy materialnej udzieloną na zasadach określonych w Regulaminie jest zasiłek szkolny. Na okres od września do grudnia 2018 r. złożono 2 wnioski o przyznanie zasiłku szkolnego dla 4 uczniów dotkniętych zdarzeniem losowym. Wydano dwie decyzje administracyjne przyznające wnioskowaną pomoc.</p> <p>Na zasiłki szkolne przyznane w okresie od września do grudnia 2018 roku wydano 1 972,00 zł (80 % dotacja z budżetu państwa, 20 % budżet gminy)</p>
5.	II/18/2018 28.11.2018	w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolbórz na rok 2019	Uchwałę przyjęto do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolbórz na rok 2019
6.	III/24/2018 21.12.2018	w sprawie zmiany w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolbórz na rok 2018	Uchwałę przyjęto do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wolbórz w 2018 r.

7.	III/25/2018 21.12.2018	w sprawie ustanowienia "Wieloletniego programu osłonowego Gminy Wolbórz w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023"	W uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko nie spełnia wymagań, o których mowa w programie „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023” a wyraża chęć zjedzenia posiłku, dyrektor szkoły lub przedszkola informuje pisemnie ośrodki pomocy społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie gorącego posiłku.
8.	III/26/2018 21.12.2018	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023	Uchwała realizuje program w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 i przyznaje świadczenia dla osób i rodzin gdzie dochód nie przekracza 150 % kryterium dochodowego (art.8 u.o.p).
9.	III/27/2018 20.12.2018	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznawania pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku dla osób objętych wieloletnim programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023	Uchwała obowiązuje od stycznia 2019 roku i podwyższa do 150% kryterium dochodowe określone zgodnie z art.8 u.o.p. uprawniające do przyznawania pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku dla osób objętych wieloletnim programem "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.

SPRAWY FINANSOWE

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	XLI/309/2018 30.01.2018 r.	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Piotrkowskiemu	Dotacja celowa 250 000 zł z przeznaczeniem na realizację inwestycji pn: „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1509 E na odcinku Kuznociń- Lubiatów w zakresie wykonania nawierzchni”. Została przekazana i rozliczona kwota 221 464,57 zł.
2.	XLIV/323/2018 26.04.2018 r.	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Piotrkowskiemu	Dotacja 2 000 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie realizacji zadania - działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej z siedzibą w Wolborzu, w których uczestniczą osoby niepełnosprawne z terenu gminy Wolbórz.
3.	XLIV/324/2018 26.04.2018 r.	w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Piotrkowskiemu	Dotacja 7 800 zł z przeznaczeniem na doposażenie Międzygminnego Magazynu Zarządzania Kryzysowego. Została rozliczona w kwocie: 6 899,80 zł.

PODATKI

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	XLI/306/2018 30.01.2018 r.	w sprawie dopuszczenia zapłaty podatków, stanowiących dochody budżetu gminy Wolbórz innym instrumentem płatniczym	W dniu 19 lutego 2018 r. zainstalowano terminal płatniczy, który umożliwia zapłatę podatków kartą płatniczą.

2.	II/19/2018 28.11.2018 r.	w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej, jako podstawa obliczania podatku rolnego na obszarze Gminy Wolbórz w 2019 r.	Od dnia 1 stycznia 2019 r. wprowadzono nowe stawki podatku rolnego uwzględniające obniżenie średniej ceny żyta do kwoty 52,00 zł za 1 dt.
3.	II/20/2018 28.11.2018 r.	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości	Od dnia 1 stycznia 2019 r. wprowadzono nowe stawki podatku od nieruchomości.

ALKOHOLE

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	XLV/333/2018 24.05.2018	w sprawie wprowadzenia odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie gminy Wolbórz	Uchwała jednorazowa terminowa Zrealizowana.
2.	XLVI/341/2018 28.06.2018	w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Wolbórz	Uchwała obowiązująca stanowiąca podstawę do wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
3.	XLVI/342/2018 28.06.2018	w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy Wolbórz miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	Uchwała unieważniona
4.	XLVII/351/2018 30.08.2018	w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy Wolbórz miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych	Uchwała obowiązująca stanowiąca podstawę do wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

DROGI

Lp.	Numer i data uchwały	Treść	Wykonanie
1.	XLVII/350/2018 30.08.2018	w sprawie przejęcia przez Gminę Wolbórz zadania publicznego w zakresie zarządzania drogą powiatową nr 1522E Piotrków - Godaszewice na odcinku od km 17+310 do km 22+250	Uchwała została wykonana. Zgodnie z uchwałą zostało zawarte porozumienie ZDP-DP-VI-413.34.2018 z Powiatem Piotrkowskim. Porozumienie utraciło moc z uwagi na nie otrzymanie dofinansowania na realizację inwestycji.
2.	XLIX/365/2018 30.10.2018	w sprawie przejęcia od Powiatu Piotrkowskiego zadania publicznego z zakresu zimowego utrzymania dróg powiatowych znajdujących się na terenie Gminy Wolbórz	Uchwała została wykonana.
3.	XLIX/366/2018 30.10.2018	w sprawie zaliczenia dróg usytuowanych na terenie Wolborza do kategorii dróg gminnych oraz ustalenia jej przebiegu	Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego. Drogi ujęte w załączniku uchwały po 14 dniach od publikacji w Dzienniku stały się drogami gminnymi zgodnie z ustawą o drogach publicznych.

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	XLIII/321/2018 27.03.2018	w sprawie nadania nazwy ulicy i nadania nazwy rondu na terenie miasta Wolbórz	Wolbórz – rondo Niepodległości Swolszewice Duże ul. Barytowa
2.	XLV/334/2018 24.05.2018	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości	nieruchomość położona w gminie Wolbórz w obrębie ewidencyjnym nr 3 miasta Wolbórz oznaczonej numerem działki 1005 o pow. 0,5253 ha
3.	XLVII/352/2018 30.08.2018	w sprawie nadania nazwy rondu na terenie miejscowości Młoszów	Rondo im. Tomasza Wasiaka
4.	XVIII/360/2018 27.09.2018	w sprawie wyrażenia zgodny na zbycie nieruchomości	Golesze Lubiaszów Stary
5.	II/21/2018 28.11.2018	w sprawie nadania nazw ulic	Wolbórz – ul. Sobieskiego, ul. Prusinki, Swolszewice Duże – ul. Pirytowa, Lubiaszów Nowy – ul. Wspólna, Golesze – ul. Zacisze

GOSPODARKA PRZESTRZENNA

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	XLIV/329/2018 26.04.2018	w sprawie przyjęcia stanowiska o konieczności zmian przepisów prawa w zakresie elektrowni wiatrowych	Uchwała miała charakter intencyjny, Rada Miejska podjęła dalsze działania podejmując uchwały, które pozwoliły zawrzeć umowę NR RB.6721.7.2019.WP z dnia 12.04.2019 na opracowanie planów miejscowych
2.	XLVI/346/2018 28.04.2018	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Wolbórz obejmującego fragment terenu miasta Wolborza położonego w rejonie ul. Reymonta oraz fragment terenu sołectwa Młynary	Plan miejscowy został przyjęty i ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego: Rocznik - 2018 Pozycja - 3779 Data ogłoszenia 19 lipca 2018 r.
3.	III/35/2018 21.12.2018	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów obejmujących fragment miasta Wolbórz położonego w rejonie ul. Borek, obręb geodezyjny 9 Miasto Wolbórz, gm. Wolbórz	Umowa NR RB.6721.7.2019.WP z dnia 12.04.2019 wartość umowna zadania 34 440,00 zł termin zakończenia 01.12.2020 r. Umowa obejmuje również wykonanie uchwał RM z roku 2019 Nr IV/49,50,51,52/2019
4.	III/36/2018 21.12.2018	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Polichno w miejscowości Polichno, gm. Wolbórz	Uchwała uchylona przez Wojewodę Łódzkiego

5.	III/37/2018 21.12.2018	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Proszenie w miejscowości Proszenie, gm. Wolbórz	Uchwała uchylona przez Wojewodę Łódzkiego
6.	III/38/2018 21.12.2018	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Psary w miejscowościach Psary Stare, Psary Witowskie, Psary Lechawa, gm. Wolbórz	Uchwała uchylona przez Wojewodę Łódzkiego
7.	III/39/2018 21.12.2018	w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Żarnowica w miejscowościach Żarnowica Duża i Żarnowica Mała, gm. Wolbórz	Uchwała uchylona przez Wojewodę Łódzkiego.

GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	XLI/305/2018 30.01.2018	w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Uchwała realizowana jest na bieżąco.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Lp.	Numer i data uchwały	Tytuł uchwały	Wykonanie
1.	XLI/301/2018 30.01.2018	w sprawie zmniejszenia liczby drzew w alei lipowej stanowiącej pomnik przyrody	Na skutek silnych wiatrów nastąpiło wyłamanie konarów lipy, w celu usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa życia użytkowników drogi powiatowej dokonano usunięcia i wycinki wywrotu. Nastąpił ubytek - zmniejszenie ilości lip z 18 na 17 szt.
2.	XLI/307/2018 30.01.2018	w sprawie przystąpienia Gminy Wolbórz do projektu w ramach Poddziałania IV.3.2. Ochrona powietrza Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020	„Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego w gminie Wolbórz w ramach rozbudowy i modernizacji sieci drogowej na terenie gminy Wolbórz

3.	XLI/308/2018 30.01.2018	w sprawie przystąpienia Gminy Wolbórz do projektu w ramach Poddziałania IV.3.2. Ochrona powietrza Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020	„Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację źródeł ciepła w gospodarstwach domowych na terenie gminy Wolbórz”
4.	XLIII/317/2018 27.03.2018	w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Wolbórz w 2018 roku”	Zapisy programu pozwalają na co dzień prowadzić opiekę nad zwierzętami, w sposób humanitarny postępować w wypadkach drogowych ze zwierzętami, skutecznie walczyć z bezdomnością psów, przeciwdziałać zagrożeniom, które mogą stanowić groźne bezdomne psy poprzez ich wyłapywanie
5.	XLIV/328/2018 26.04.2018	w sprawie zawarcia porozumienia o przystąpieniu gminy Wolbórz do prac mających na celu utworzenie Klastra Energii na rzecz miasta Tomaszów Mazowiecki oraz gmin: Opoczno, Rawa Mazowiecka, Rzeszyca i Wolbórz	07.08.2018 r. złożono formularz strategii rozwoju Klastra do Ministerstwa Energii. 06.11.2018 r. Klastrer uzyskał certyfikat dla Klastra Energii.
6.	XLVI/345/2018 28.06.2018	w sprawie przyjęcia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków w gminie Wolbórz	Unieważniona uchwałą IV/47/2019.
7.	XLVII/349/2018 30.08.2018	w sprawie zmniejszenia liczby drzew w alei lipowej stanowiącej pomnik przyrody	Na skutek przejścia wichury nastąpiło wyłamanie konarów lipy, w celu usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa życia użytkowników drogi powiatowej dokonano usunięcia i wycinki wywrotu. Nastąpił ubytek - zmniejszenie ilości lip z 17 na 16 szt.

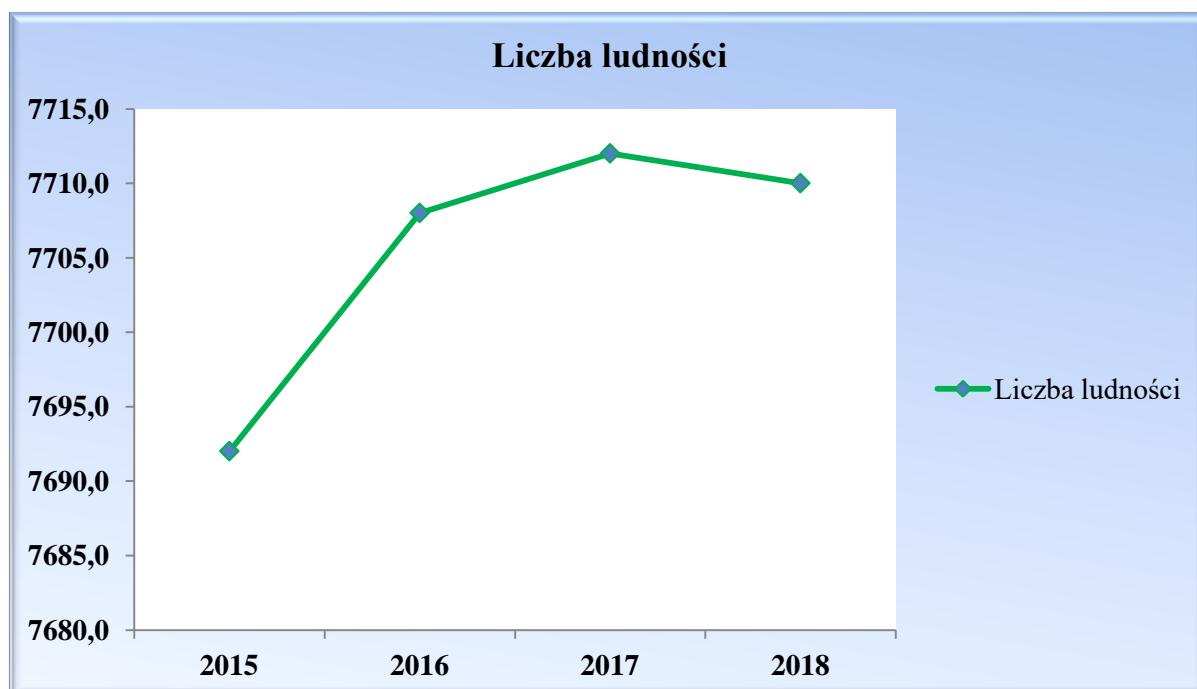
V. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY

Według ewidencji ludności (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu, stan na koniec 2018 r.), na terenie Gminy Wolbórz zamieszkuje 7 710 osób. Około 30 % mieszkańców zamieszkuje na terenie miasta Wolbórz. Wskaźnik koncentracji ludności w gminie wynosi około 51osób/km². Ludność Gminy Wolbórz stanowi około 8,4 % liczby mieszkańców powiatu piotrkowskiego i około 0,3% liczby mieszkańców województwa łódzkiego.

Liczba ludności w Gminie Wolbórz w latach 2015 - 2018 (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu).

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018
Liczba ludności	7 692	7 708	7 712	7 710
Ludność na 1 km ²	51	51	51	51
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	103	103	104	103
Przyrost naturalny ogółem	- 10	1	20	- 1

Dynamika zmian liczby ludności w Gminie Wolbórz na przestrzeni lat 2015 – 2018 (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu).

Stopień koncentracji ludności w poszczególnych miejscowościach gminy jest nierównomierny i wynika głównie z wielkości obszaru jednostki osadniczej, jej położenia, rodzaju pełnionej funkcji oraz zagospodarowania terenu. Do największych miejscowości w gminie pod względem zaludnienia należą: Wolbórz, Bogusławice, Golesze Duże, Prosenie, Polichno, Komorniki, Swolszewice Duże.

Liczba ludności w poszczególnych sołectwach (stan na 31.12.2018).

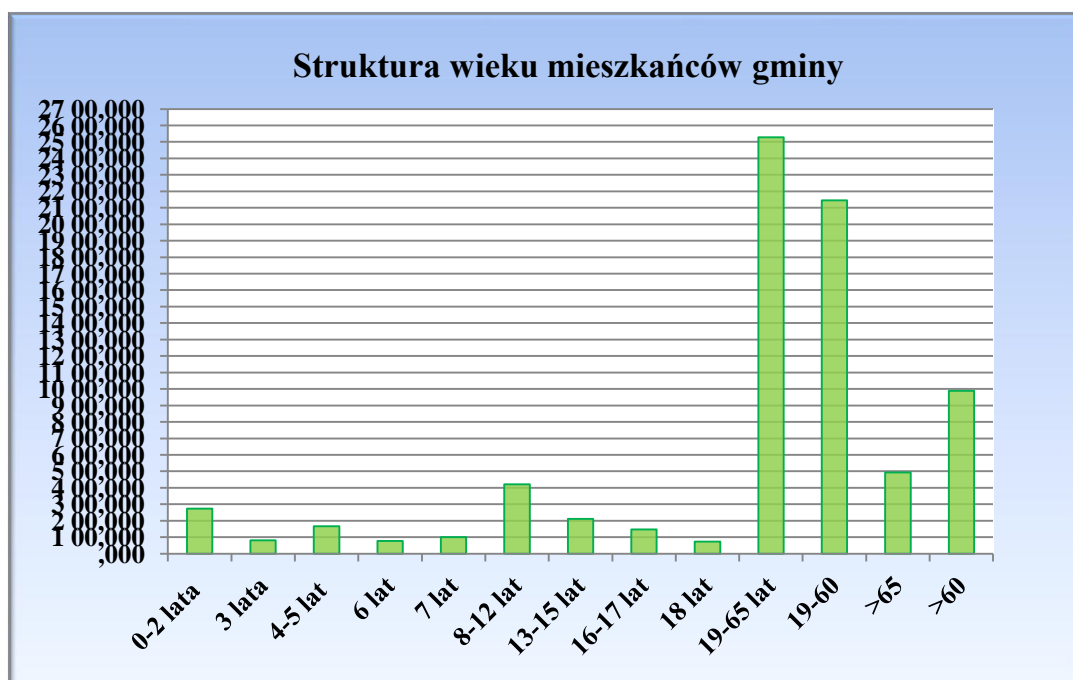
Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1.	Bogusławice	599
2.	Brudaki	70
3.	Golesze Duże	444
4.	Kaleń	121
5.	Komorniki	324
6.	Kuznocin	242
7.	Lubiaszów	347
8.	Lubiatów	229
9.	Młoszów	192
10.	Młynary	183
11.	Polichno	390
12.	Proszenie	426
13.	Psary-Lechawa	125
14.	Psary Stare	165
15.	Psary Witowskie	122
16.	Stanisławów	95
17.	Studzianki	180
18.	Swolszewice Duże	315
19.	Świątniki	149
20.	Wolbórz	2 323
21.	Żarnowica Duża	324
22.	Żywocin	345
Razem		7 710

Jednym z najważniejszych czynników rozwojowych gminy jest struktura wiekowa ludności. Populacja gminy charakteryzuje się obecnie mało korzystną strukturą wiekową. Według danych Urzędu Miejskiego w Wolborzu (stan na koniec 2018 r.), przedstawia się ona następująco: 20,18 % ogółu mieszkańców stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, 60,61 % osoby w wieku produkcyjnym, a 19,21 % osoby w wieku poprodukcyjnym.

Ludność Gminy Wolbórz w 2018 r. według ekonomicznych grup wiekowych (dane Urzędu Miejskiego w Wolborzu).

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0 - 2 lata	130	144	274
3 lata	37	45	82
4 - 5 lat	81	86	167
6 lat	45	32	77
7 lat	44	57	101
8 - 12 lat	214	208	422
13 - 15 lat	113	99	212
16 - 17 lat	71	77	148
18 lat	42	31	73
19 - 65 lat	2 528	0	2 528
19 – 60 lat	0	2 145	2 145
>65 lat	493	0	493
>60 lat	0	988	988
Ogółem	3 798	3 912	7 710

Ludność w wieku produkcyjnym stanowi potencjalne zasoby pracy. Niekorzystnym zjawiskiem jest jednak znikoma różnica pomiędzy populacją w wieku przedprodukcyjnym a poprodukcyjnym. Poziom zaawansowania procesu powolnego starzenia się ludności odzwierciedla wskaźnik określający obciążenie najmłodszej grupy ludności grupą najstarszą, który w 2018 r. kształtował się na poziomie 95,18 (ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób wieku przedprodukcyjnym).

Im wyższa wartość wskaźnika obciążenia demograficznego, tym bardziej niekorzystny wpływ na lokalny rynek pracy. Wysoki wskaźnik oznacza sytuację, w której zbyt duży odsetek ludności utrzymuje się z socjalnych źródeł dochodów.

VI. BUDŻET GMINY

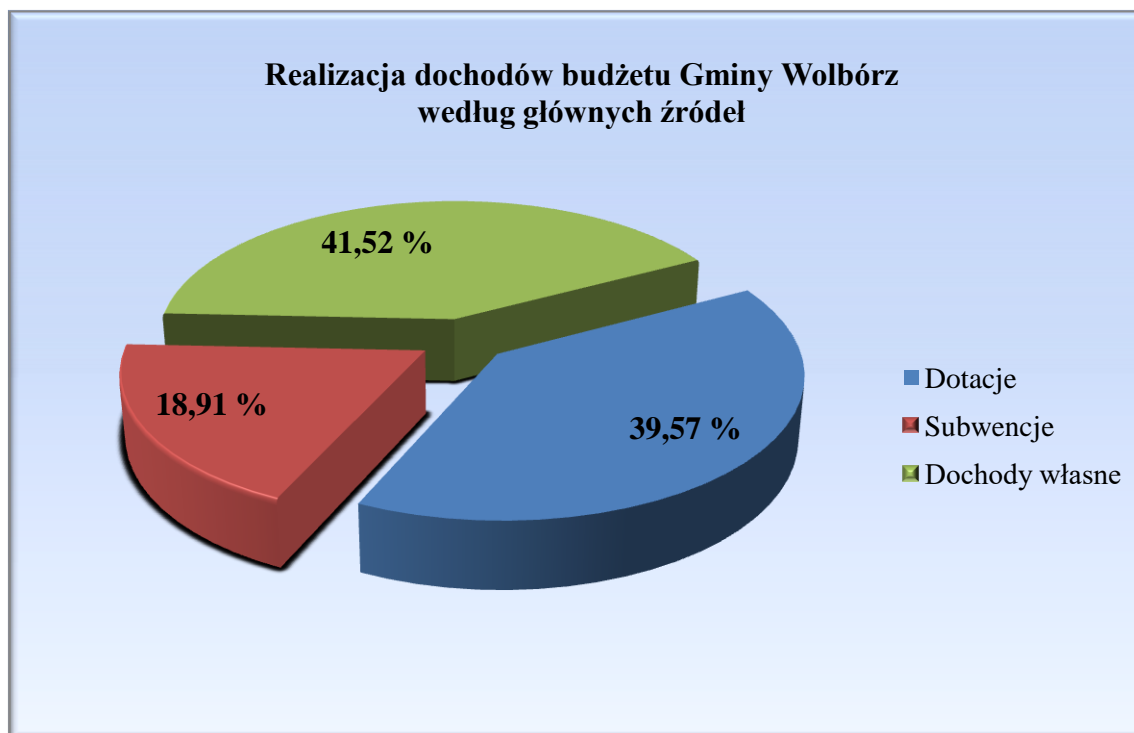
Budżet Gminy Wolbórz został uchwalony przez Radę Miejską w Wolborzu w dniu 28 grudnia 2017 roku mocą uchwały Nr XL/291/2017. Do 31 grudnia 2018 roku wprowadzono zmiany na podstawie 11 uchwał Rady Miejskiej w Wolborzu i 24 zarządzeń Burmistrza Wolborza. Tak liczne zmiany planów wynikały z bieżących potrzeb gospodarczych powstałych przy realizacji budżetu, zmian w planach dotacji celowych z budżetu państwa na zadania zlecone i własne, zmian w planach dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich.

Realizacja budżetu przedstawia się następująco:

- 1) **Dochody budżetu** ogółem planowane w wysokości 43 395 725,71 zł zostały wykonane w kwocie **43 198 508,07 zł** tj. 99,55 %, w tym:
- **dochody bieżące**: plan: 36 636 862,59 zł; wykonanie: 36 581 639,28 zł – 99,85 %,
 - **dochody majątkowe** plan: 6 758 863,12 zł; wykonanie: 6 616 868,79 zł – 97,90 %.

Dochody budżetu według głównych źródeł na dzień 31 grudnia 2018 roku.

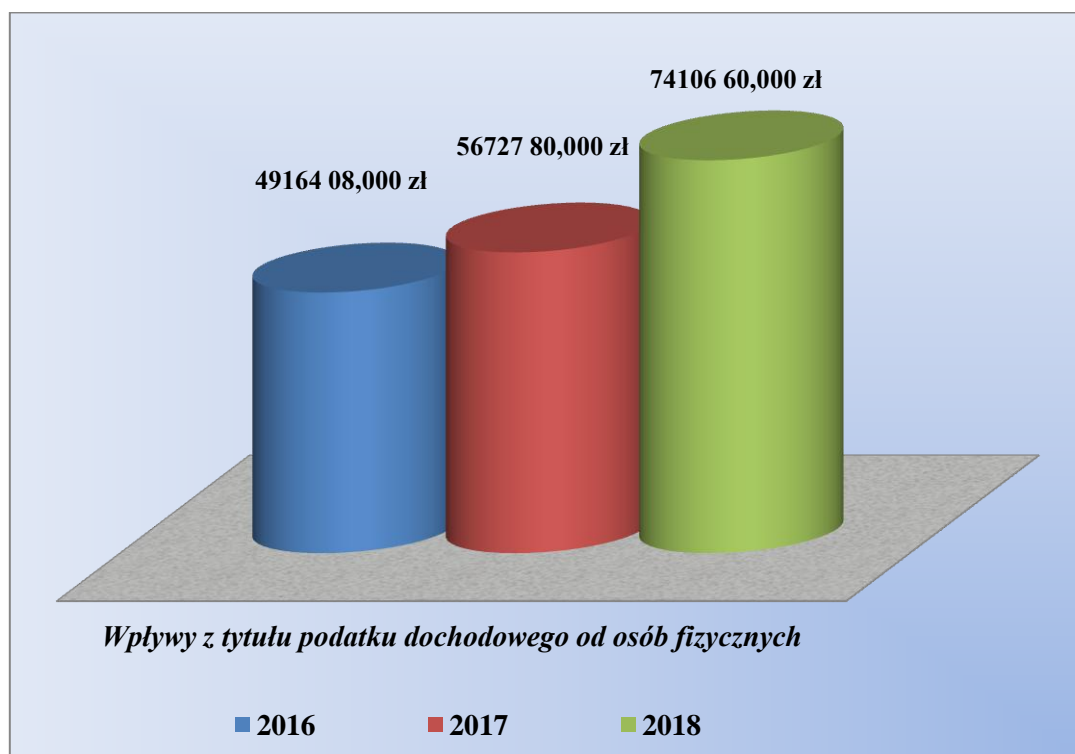
Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	Realizacja %	% udział w budżecie
<i>Dochody bieżące</i>	<i>36 636 862,59</i>	<i>36 581 639,28</i>	<i>99,85</i>	<i>84,68</i>
Dotacje	10 945 984,00	10 646 742,52	97,27	24,65
Subwencje	8 166 837,00	8 166 837,00	100,00	18,90
Dochody własne	17 524 041,59	17 768 059,76	101,39	41,13
<i>Dochody majątkowe</i>	<i>6 758 863,12</i>	<i>6 616 868,79</i>	<i>97,90</i>	<i>15,32</i>
Dotacje	6 586 243,12	6 448 692,07	97,91	14,93
Subwencje	-	-	-	-
Dochody własne	172 620,00	168 176,72	97,43	0,39
Dochody ogółem:	43 395 725,71	43 198 508,07	99,55	100,00

Gmina Wolbórz pozyskała dotacje na współfinansowanie zadań inwestycyjnych ze środków UE w kwocie **6 183 604,19 zł** oraz dotacje z budżetu na realizację zadań własnych majątkowych w kwocie: **250 327,88 zł**.

Podatki i opłaty lokalne stanowią najistotniejsze źródło dochodów własnych Gminy. W roku 2018 wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych zaplanowane w wysokości: **7 117 861,00 zł** zostały wykonane w kwocie: **7 410 660,00 zł** (104,11 %). Natomiast dochody z tytułu podatku od nieruchomości (od osób fizycznych i prawnych) planowane w wysokości **6 573 203,00 zł** zostały zrealizowane w kwocie: **6 589 298,41 zł** (100,24 %).

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	4 916 408,00 zł	5 672 780,00 zł	7 410 660,00 zł
Dynamika w stosunku do roku poprzedniego (%)	-	115,38	130,64
Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości (od osób fizycznych i prawnych)	6 484 576,31 zł	6 914 141,54 zł	6 589 298,41 zł
Dynamika w stosunku do roku poprzedniego (%)	-	106,62	95,30

2) **Wydatki budżetu** ogółem planowane w wysokości 47 464 044,07 zł zostały wykonane w kwocie **46 141 554,21 zł** tj. 97,21 %, w tym:

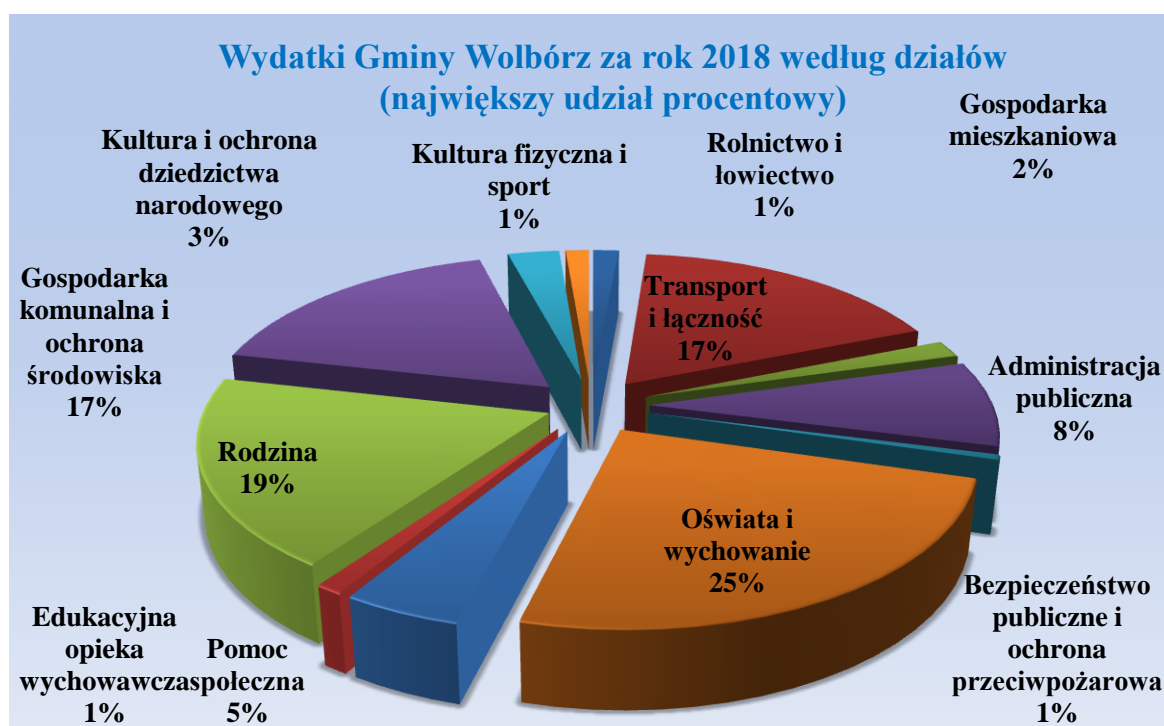
- **wydatki bieżące:** plan: 32 186 030,77 zł; wykonanie: 30 961 472,31 zł tj. 96,20 %,
- **wydatki majątkowe:** plan: 15 278 013,30 zł; wykonanie: 15 180 081,90 zł tj. 99,36 %.

Na 2018 rok z budżetu Gminy Wolbórz zaplanowano pomoc finansową w formie dotacji celowych w kwocie: **4 085 760,00 zł**, do końca roku przekazano dotowanym podmiotom kwotę **4 040 977,08 zł** tj. 98,90 %. Wśród dotowanych podmiotów były między innymi:

- Powiat Piotrkowski na zadanie inwestycyjne „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1509E na odcinku Kuznocin – Lubiaków w zakresie wykonania nawierzchni” – 221 464,57 zł oraz na zadanie „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1913E na odcinku Żarnowica – Wolbórz” – 964 871,81 zł;
- Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi – wpłata na fundusz celowy z przeznaczeniem na zakup radiowozu - 13 500,00 zł,
- Wolborskie Centrum Kultury na zadanie statutowej działalności – 824 800,00 zł;
- Miejska Biblioteka Publiczna na realizację zadań statutowych – 217 000,00 zł;
- Stowarzyszenie na rzecz Szkoły Podstawowej w Proszeni na pokrycie kosztów pobytu dzieci w szkole i oddziale przedszkolnym – 717 890,84 zł;
- Niepubliczne przedszkola z terenu gminy na pokrycie kosztów dzieci w przedszkolu i klubie dziecięcym – 838 933,46 zł.

Zbiorne zestawienie wydatków Gminy Wolbórz według działów.

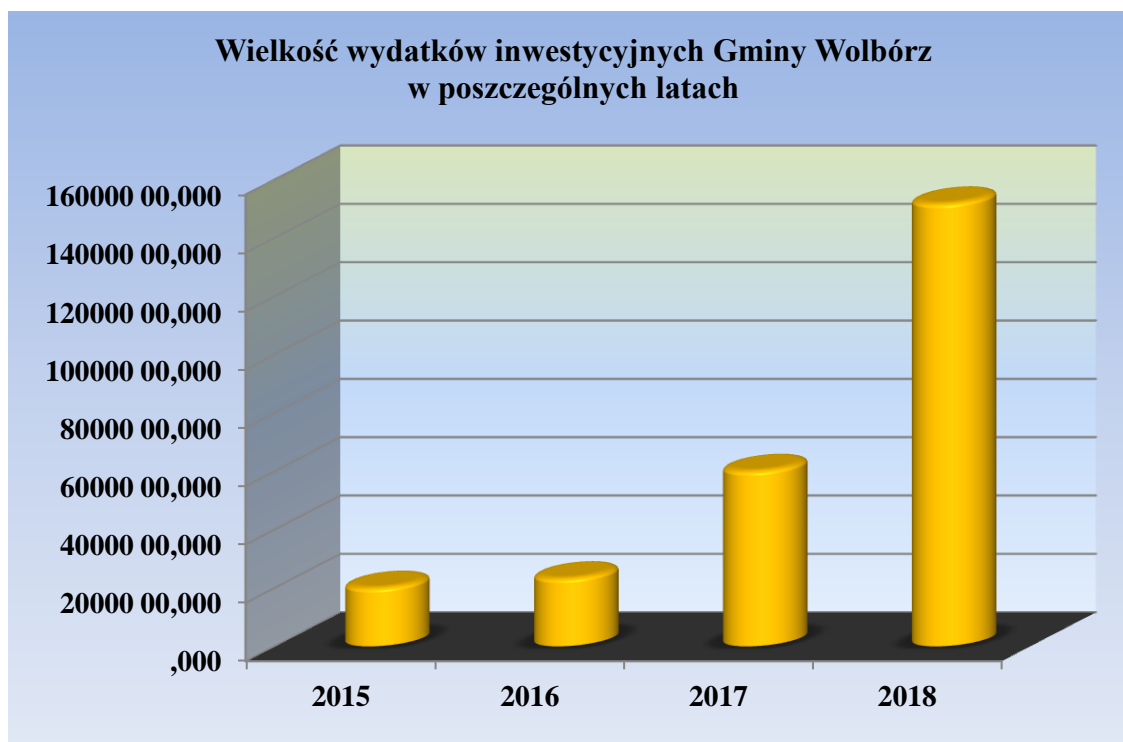
Nazwa działu	Wykonanie w zł	% udział w wydatkach
Rolnictwo i łowiectwo	648 064,48	1,40
Transport i łączność	7 980 169,92	17,29
Gospodarka mieszkaniowa	763 874,38	1,66
Działalność usługowa	36 386,20	0,08
Administracja publiczna	3 878 742,14	8,41
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	82 434,27	0,18
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	228 498,34	0,50
Obsługa długu publicznego	120 408,25	0,26
Różne rozliczenia	150,65	0,00
Oświata i wychowanie	11 230 146,13	24,34
Ochrona zdrowia	181 164,77	0,39
Pomoc społeczna	2 118 466,72	4,59
Edukacyjna opieka wychowawcza	484 860,81	1,05
Rodzina	8 576 618,53	18,59
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	7 917 092,09	17,16
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 302 464,30	2,82
Kultura fizyczna i sport	592 012,23	1,28
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	46 141 554,21	100,00
- wydatki bieżące	30 961 472,31	67,10
- wydatki majątkowe	15 180 081,90	32,90

Poziom zrealizowanych wydatków majątkowych stanowi **32,90 %** wykonanych wydatków ogółem. Wysoki udział wydatków inwestycyjnych w strukturze wydatków wskazuje na prorozwojowy charakter gminy. Działalność inwestycyjna ukierunkowana jest nie tylko na rozbudowanie infrastruktury technicznej, ale też infrastruktury społecznej. Wydatki inwestycyjne gminy są realizowane przede wszystkim dzięki pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej, dotacji z budżetu państwa oraz środków własnych.

Udział kwotowy i procentowy wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w poszczególnych latach:

Lata	Kwota wydatków inwestycyjnych	Udział % w wydatkach ogółem
2015	2 005 594,26	8,18
2016	2 329 531,29	7,19
2017	6 012 160,03	16,79
2018	15 180 081,90	32,90

Wysoki udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem świadczy o dużej samodzielności finansowej oraz zdolności do obsługi zadłużenia, a w przyszłości do sięgania po różnego rodzaju źródła finansowania inwestycji.

Podstawowe inwestycje realizowane w 2018 r. to:

Lp.	Wyszczególnienie	2018		
		Plan w zł	Wykonanie w zł	%
1.	Dotacja celowa dla Powiatu Piotrkowskiego na realizację inwestycji pn.: "Przebudowa drogi powiatowej Nr 1509E na odcinku Kuznocin - Lubiatów w zakresie wykonania nawierzchni"	221 500,00	221 464,57	99,98
2.	Dotacja celowa dla Powiatu Piotrkowskiego na realizację zadania: "Przebudowa drogi powiatowej Nr 1913E na odcinku Żarnowica - Wolbórz"	964 900,00	964 871,81	100,00
3.	Wykonanie nawierzchni asfaltowej na odcinku drogi powiatowej Nr 1531E w Kuznocinie	490 000,00	488 922,66	99,78
4.	Przebudowa przepustu na rzece Młynówce – Moszczance	<u>326 000,00</u>	<u>325 950,00</u>	<u>99,98</u>
	- środki budżetu państwa	195 570,00	195 570,00	100,00
	- środki własne	130 430,00	130 380,00	99,96
5.	Przebudowa drogi gminnej Wolbórz - Zwierzyniec - Modrzewek - Młoszów wraz z ul. Gadki	<u>4 377 043,65</u>	<u>4 374 509,99</u>	<u>99,94</u>
	- środki UE	3 625 132,71	3 623 942,59	99,97
	- środki własne	751 910,94	750 567,40	99,82
6.	Modernizacja drogi dojazdowej do pól w Żywocinie	476 200,00	476 199,97	100,00
7.	Przebudowa zdegradowanego budynku w celu adaptacji na mieszkania socjalne	<u>574 581,87</u>	<u>561 986,45</u>	<u>97,81</u>
	- środki UE	291 059,08	287 723,46	98,85
	- środki własne	283 522,79	274 262,99	96,73
8.	Utwardzenie terenu za budynkiem urzędu miejskiego	92 000,00	91 904,40	99,90
9.	Modernizacja stołówki w Szkole Podstawowej w Wolborzu	43 000,00	42 890,00	99,74
10.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wolborzu	<u>4 531 815,88</u>	<u>4 530 765,46</u>	<u>99,98</u>
	- środki UE	3 130 793,71	3 130 067,80	99,98
	- środki własne	1 401 022,17	1 400 697,66	99,98
11.	Budowa systemu odprowadzania ścieków sanitarnych oraz wód opadowych i roztopowych z terenów przemysłowych dla Wolborza - Prusinki	1 880 000,00	1 880 000,00	100,00
12.	Budowa toalety publicznej	106 000,00	105 973,78	99,98
13.	Wykonanie oświetlenia ulicznego w miejscowości Bogusławice, w tym:	<u>65 648,82</u>	<u>65 574,40</u>	<u>99,89</u>
	- fundusz sołecki	34 148,82	34 148,82	100,00

14.	Modernizacja domów ludowych, w tym: - <i>fundusz sołecki</i>	<u>165 638,65</u> 129 888,65	<u>161 171,03</u> 126 156,69	<u>97,30</u> 97,13
15.	Budowa pomnika Józefa Piłsudskiego	40 000,00	39 456,00	98,64
16.	OSA w Polichnie - utworzenie przestrzeni aktywności sportowej, w tym: - <i>fundusz sołecki</i>	<u>50 000,00</u> 24 722,76	<u>49 986,78</u> 24 722,76	<u>99,97</u> 100,00
17.	Realizacja kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Sportowej w Wolborzu - etap III, w tym: - <i>fundusz sołecki</i>	<u>105 000,00</u> 26 342,40	<u>99 757,14</u> 26 342,40	<u>95,01</u> 100,00

Przebudowa drogi gminnej Wolbórz – Zwierzyniec - Modrzewek - Młoszów wraz z ul. Gadki

Przebudowa drogi powiatowej Nr 1913E na odcinku Żarnowica - Wolbórz

Przebudowa zdegradowanego budynku w celu adaptacji na mieszkania socjalne

Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Wolborzu

- 3) **Wynik operacyjny** stanowi różnica między dochodami bieżącym i wydatkami bieżącym powiększona o nadwyżkę lub wolne środki z lata ubiegłych. Tak więc: Db 36 581 639,28 zł – Wb 30 961 472,31 zł = **5 620 166,97 zł**. Kwota ta stanowi nadwyżkę operacyjną, która wraz z wolnymi środkami z 2017 roku 658 318,36 zł pozwoliła w części sfinansować wydatki majątkowe a tym samym zachowana została reguła wynikająca z art. 242 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 4) **Wynik budżetu**, planowany jako deficyt budżetu w kwocie 4 068 318,36 zł, na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniósł 2 943 046,14 zł.
- 5) **Przychody budżetu** zaplanowane w wysokości 5 958 318,36 zł zostały zrealizowane w kwocie **5 958 318,36 zł** tj. 100,00 %, w tym „wolne środki” z roku 2017: **658 318,36 zł**, kredyty **5 300 000,00 zł**.
- 6) **Rozchody budżetu**, zaplanowane w wysokości **1 890 000,00 zł** i stanowiące spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały zrealizowane w kwocie **1 890 000,00 zł**, tj. 100,00 %.
- 7) Stan zadłużenia gminy z tytułu kredytów i pożyczek na początek roku wynosił **4 835 000,00 zł** w ciągu roku uległ zwiększeniu o kwotę **3 410 000,00 zł** i wyniósł **8 245 000,00 zł**, co stanowi 19,09 % wykonanych dochodów. Spłata tego zadłużenia przypada na okres 4 lat tj. do końca 2022 roku.
- 8) Stan rezerw na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniósł **137 000,00 zł**, w tym rezerwa ogólna **49 000,00 zł** i rezerwa na zarządzanie kryzysowe **88 000,00 zł**.

Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Wolbórz na lata 2018 – 2022 uchwalono 28 grudnia 2017 roku mocą Uchwały Rady Miejskiej w Wolborzu Nr XL/292/2017. W ciągu roku wprowadzono jedenaście zmian.

1. DOCHODY:

- Zmniejszono dochody ogółem o kwotę **176 935,27 zł** do wysokości **43 395 725,71 zł**, w tym:
 - zwiększono per saldo dochody bieżące o kwotę **2 493 808,15 zł**,
 - zmniejszono dochody majątkowe o kwotę - **2 670 743,42 zł**.

2. WYDATKI:

- Zwiększono wydatki ogółem o kwotę **481 383,09 zł**, w tym: wydatki bieżące o: **2 955 530,23 zł** i zmniejszono wydatki majątkowe o: **2 474 147,14 zł**.

3. WYNIK BUDŻETU:

- zwiększono deficyt budżetu o kwotę **658 318,36 zł** do wysokości **4 068 318,36 zł**,
- na dzień 31 grudnia wynik budżetu jest deficytem w wysokości **2 943 046,14 zł**.

4. PRZYCHODY:

- zwiększono przychody o kwotę **658 318,36 zł**, stanowiącą środki niewykorzystane z roku 2017, „wolne środki”.

5. ROZCHODY:

- kwota rozchodów na początek roku i na dzień 31 grudnia 2018 r. pozostaje bez zmian w kwocie 1 890 000,00 zł.

6. WSKAŹNIKI ZADŁUŻENIA:

- wskaźnik planowanej spłaty zobowiązań do dochodów ogółem wzrasta o **0,05 %**, do wysokości **4,65 %**,
- wskaźnik planowanej spłaty zobowiązań do dochodów ogółem po wyłączeniu pożyczek na projekty ze środków UE wzrasta o **0,05 %** do wysokości **4,65 %**,
- wskaźnik jednoroczny maleje o **1,21 %** do wysokości **10,64 %**,
- dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań wyliczono na początek roku w wysokości **12,30 %**.

Wykaz przedsięwzięć przyjętych do realizacji w roku 2018 ustalono w Uchwale Rady Miejskiej w Wolborzu Nr XL/292/2017 w dniu 28 grudnia 2017 r. Limit wydatków ogółem na 2018 rok wynosił **16 747 938,78 zł**, w tym:

- na wydatki bieżące **904 310,00 zł**,
- na wydatki majątkowe **15 843 628,78 zł**.

Do 31 grudnia 2018 roku wprowadzono zmiany, w wyniku których:

- limit na wydatki bieżące wzrósł o kwotę **114 300,00 zł** do wysokości **1 018 610,00 zł**,
- limit na wydatki majątkowe zmalał o kwotę **2 847 887,38 zł** do wysokości **12 995 741,40 zł**.

Wartość mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi: **134 512 405 zł brutto** bez uwzględnienia wartości umorzeń. Największy udział procentowy w ogólnej jego wartości ma grupa II „Obiekty inżynierii lądowej i wodnej” 82 553 626 zł, co stanowi 67,35 % całości. Drugą, co do wielkości kategorię stanowi grupa I „Budynki i lokale” 29 820 676 zł, czyli 24,33 %. W stosunku do roku poprzedniego nastąpił przyrost majątku o 13 404 278 zł tj. o 11,07 %.

VII. OŚWIATA

Gmina Wolbórz jest organem prowadzącym dla pięciu placówek oświatowych, w tym:

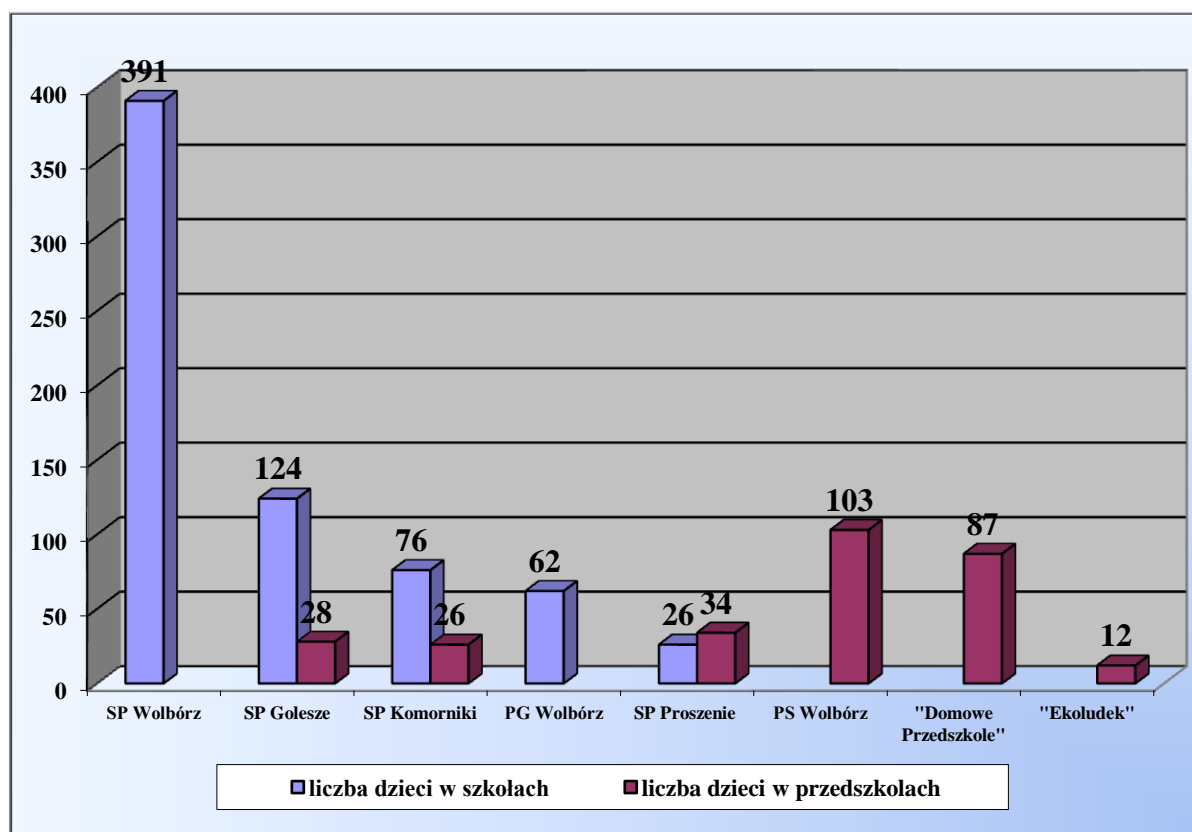
- 3 szkół podstawowych,
- Publicznego Gimnazjum w Wolborzu,
- Przedszkola Samorządowego w Wolborzu.

Na terenie gminy funkcjonuje Szkoła Podstawowa w Proszeniu prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Proszeniu.

W Wolborzu znajdują się również dwa niepubliczne przedszkola, klub dziecięcy oraz żłobek.

Liczba dzieci w poszczególnych placówkach edukacyjnych w 2018 roku:

Lp.	Nazwa jednostki	Szkoła	Przedszkole/ Oddział przedszkolny
1.	Szkoła Podstawowa w Wolborzu	391	-
2.	Szkoła Podstawowa w Goleszach Dużych	124	28
3.	Szkoła Podstawowa w Komornikach	76	26
4.	Publiczne Gimnazjum w Wolborzu	62	-
5.	Przedszkole Samorządowe w Wolborzu	-	103
6.	Szkoła Podstawowa w Proszeniu	26	34
7.	Przedszkole Niepubliczne „Domowe Przedszkole”	-	87
8.	Przedszkole Niepubliczne „Ekołudek”	-	12
Razem:		679	290

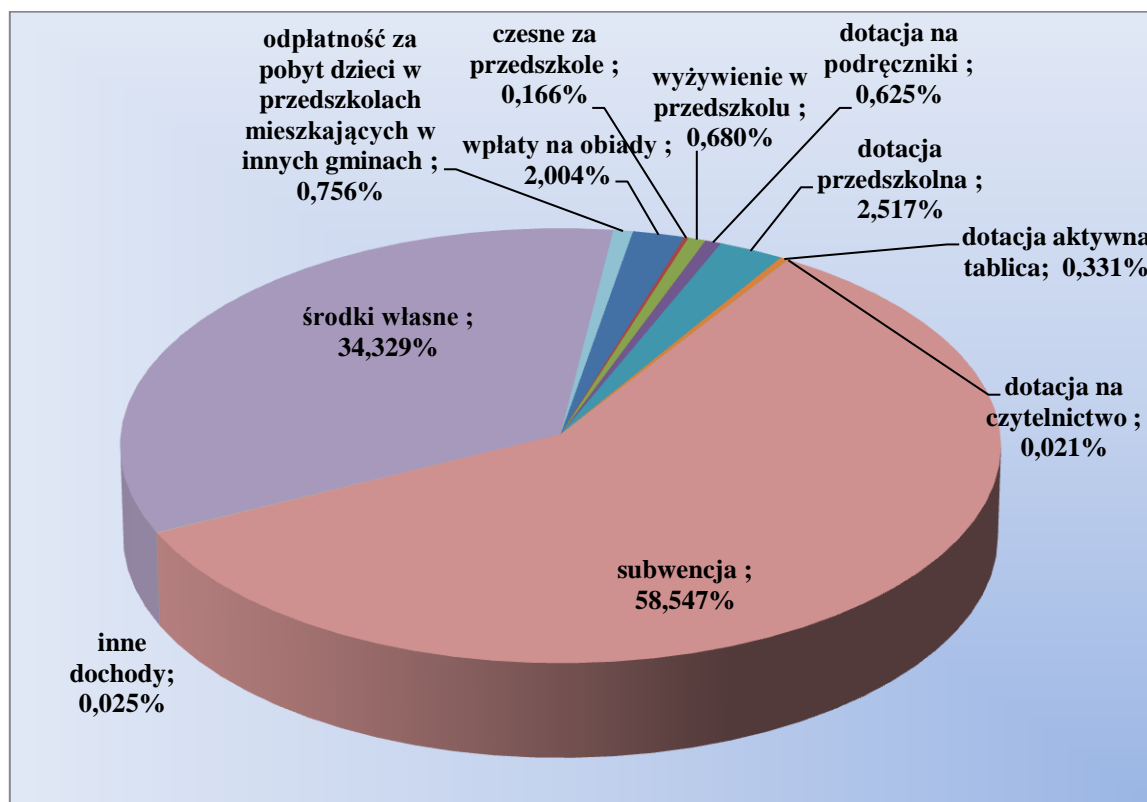
Wydatki na prowadzenie placówek oświatowych:

Na podstawie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych Gmina Wolbórz udziela dotacji funkcjonującym na jej terenie niepublicznym przedszkolom: „Domowe Przedszkole”, „Akademia Malucha” (do sierpnia 2018 r.) oraz „Eko-Ludek” (od września 2018 r.), klubowi dziecięcemu „Promyczek” oraz Publicznej Szkole Podstawowej im. Miry i Tadeusza Sygietyńskich w Proszeniu. W 2018 r., łącznie dla wszystkich tych jednostek oświaty, gmina udzieliła dotacji w wysokości **1 556 824,30 zł**, w tym:

- dla przedszkoli niepublicznych udzielona dotacja wyniosła 826 833,48 zł dla 99 uczniów.
- dotacja udzielona dla Klubu Dziecięcego „Promyczek” wyniosła 12 100,00 zł. Dotacja ta została przekazana dla średnio 10 dzieci, rocznie na jedno dziecko 1 200,00 zł. Wysokość dotacji dla dzieci objętych opieką w klubie dziecięcym ustalona została uchwałą Rady Miejskiej w Wolborzu.
- Szkoła Podstawowa w Proszeniu otrzymała łączną dotację w kwocie 717 890,84 zł dla szkoły i oddziału przedszkolnego, średnio dla 66 dzieci.

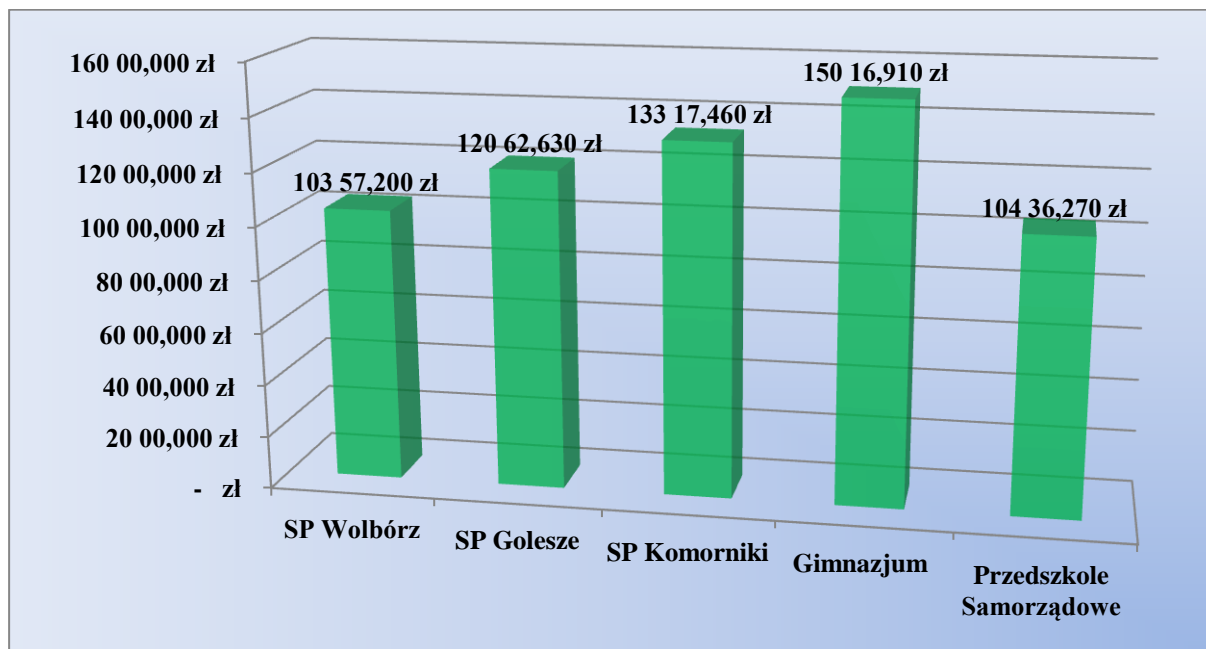
Wydatki na oświatę, to znacząca część budżetu niemal każdej jednostki samorządu terytorialnego. Źródła ich pochodzenia to subwencja oświatowa, dotacje, środki własne gminy i inne.

Źródła finansowania wydatków oświatowych:

Wydatki bieżące poniesione w 2018 r. na prowadzenie placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz wyniosły **11 844 510,93 zł**, natomiast wydatki inwestycyjne pokryto w wysokości: **148 274,81 zł**.

Wydatki w poszczególnych placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Wolbórz w przeliczeniu na jednego ucznia:

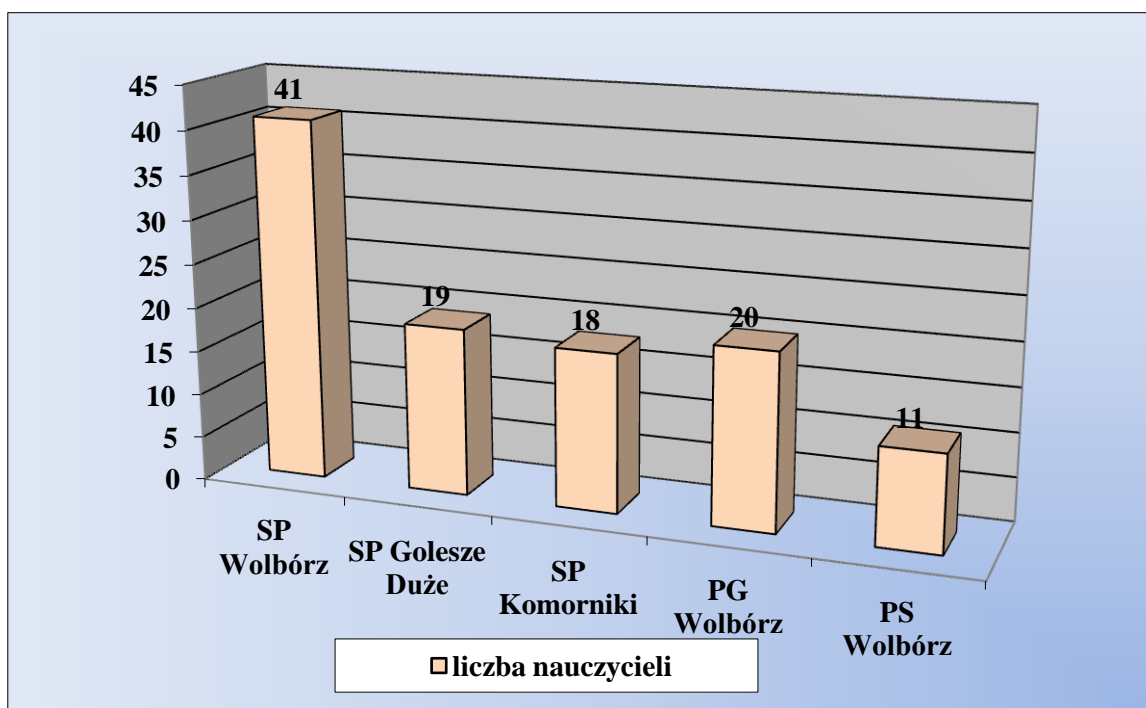
Zrealizowano następujące wydatki inwestycyjne: wykonanie dokumentacji projektowej na budowę sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Komornikach, rozbudowę wraz z przebudową Szkoły Podstawowej w Goleiszach Dużych, modernizację stołówki szkolnej w Szkole Podstawowej w Wolborzu, remont boiska do siatkówki plażowej w Goleiszach Dużych, zakup wyposażenia do Szkoły Podstawowej w Wolborzu, zakup kserokopiarki do Szkoły Podstawowej w Komornikach, utwardzenie wjazdu i schodów do budynku Publicznego Gimnazjum w Wolborzu, zakup kurtyn na halę sportową w Wolborzu.

Modernizacja stołówki szkolnej w Szkole Podstawowej w Wolborzu

Struktura zatrudnienia nauczycieli w szkołach samorządowych:

Nazwa placówki	Liczba nauczycieli	Pełny wymiar	Niepełny wymiar	Dyplomowani	Mianowani	Kontraktowi	Stażysty
SP Wolbórz	41	35	6	28	7	3	3
SP Golesze Duże	19	18	1	15	3	1	0
SP Komorniki	18	14	4	8	7	2	1
PG Wolbórz	20	5	15	14	3	3	0
PS Wolbórz	11	8	3	5	3	2	1
Razem:	109	80	29	70	23	11	5

Dojazd dzieci do szkół i przedszkola:

Dowóz dzieci do szkół i przedszkola został rozstrzygnięty w drodze przetargu nieograniczonego. Usługa realizowana jest poprzez zakupienie biletów miesięcznych dla uczniów. Dowóz obejmuje 365 dzieci. Opiekę podczas dowożenia zapewniają pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w szkołach. Dowożenie odbywa się do 3 szkół podstawowych, gimnazjum i przedszkola, dla których organem prowadzącym jest Gmina Wolbórz oraz do Szkoły Podstawowej w Proszeniu, dla której organem

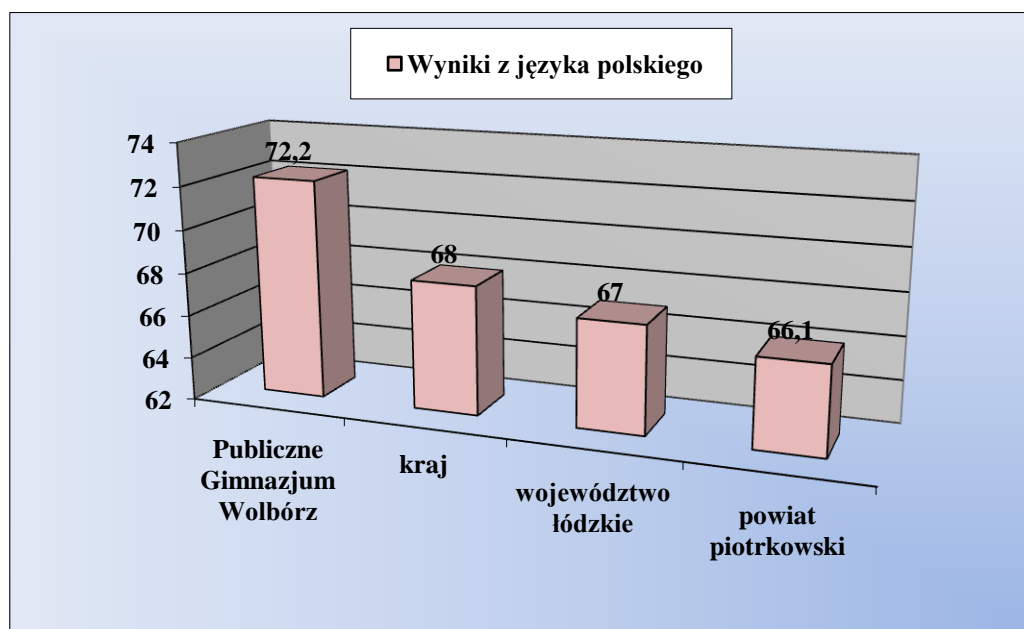
prowadzącym jest Stowarzyszenie na Rzecz Szkoły w Proszeniu. Zasady organizacji dowozów oraz opieki nad dziećmi i uczniami objętymi dowozem do tych placówek reguluje zarządzenie Burmistrza Wolborza. Załącznikiem do zarządzenia jest Regulamin dowożenia. Najdłuższy czas dojazdu ucznia do szkoły wynosi około 30 min.

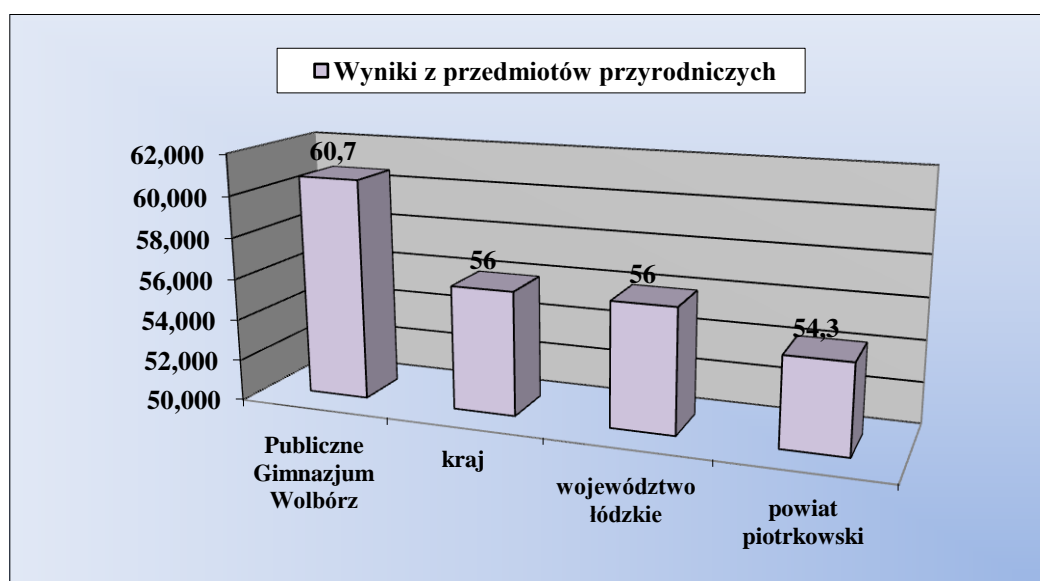
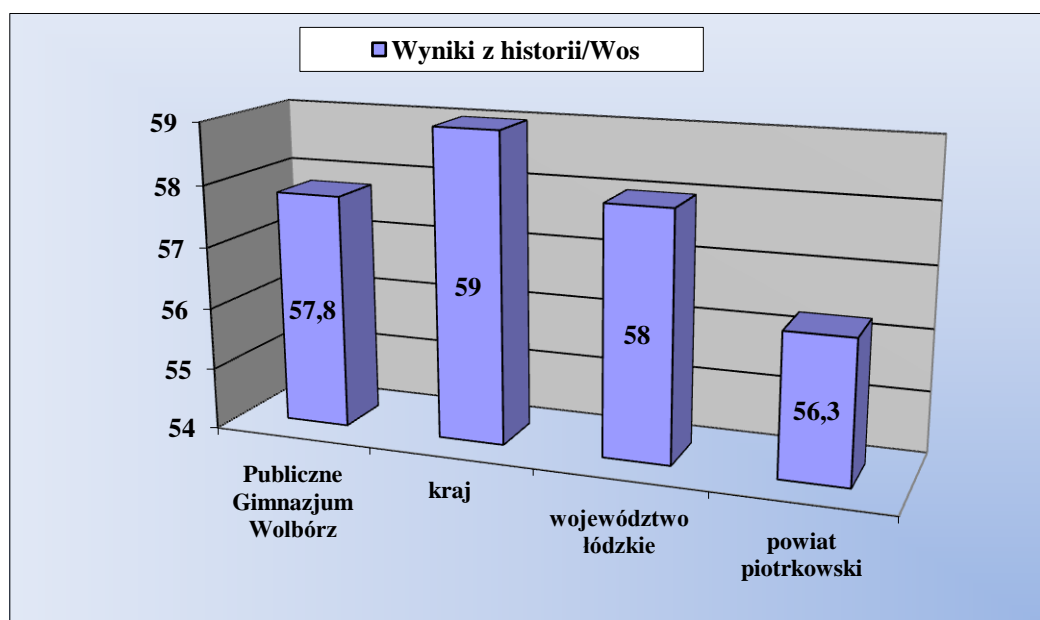
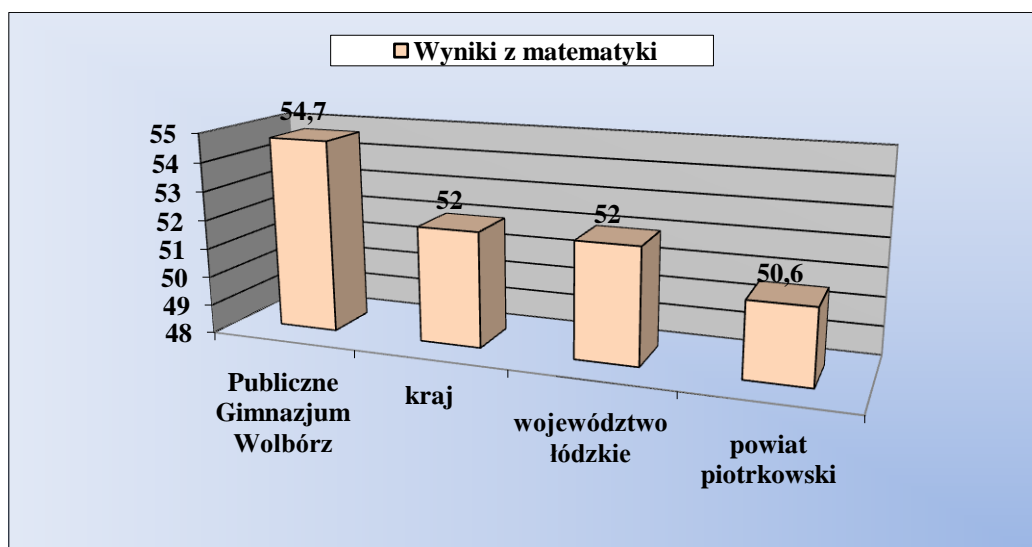
Na terenie Gminy Wolbórz jest 328 dzieci w wieku przedszkolnym, opieką przedszkolną objętych jest 290 dzieci, co daje 88 %. Natomiast dzieci, objętych opieką żłobkową jest 48 na 281, co daje 17 %.

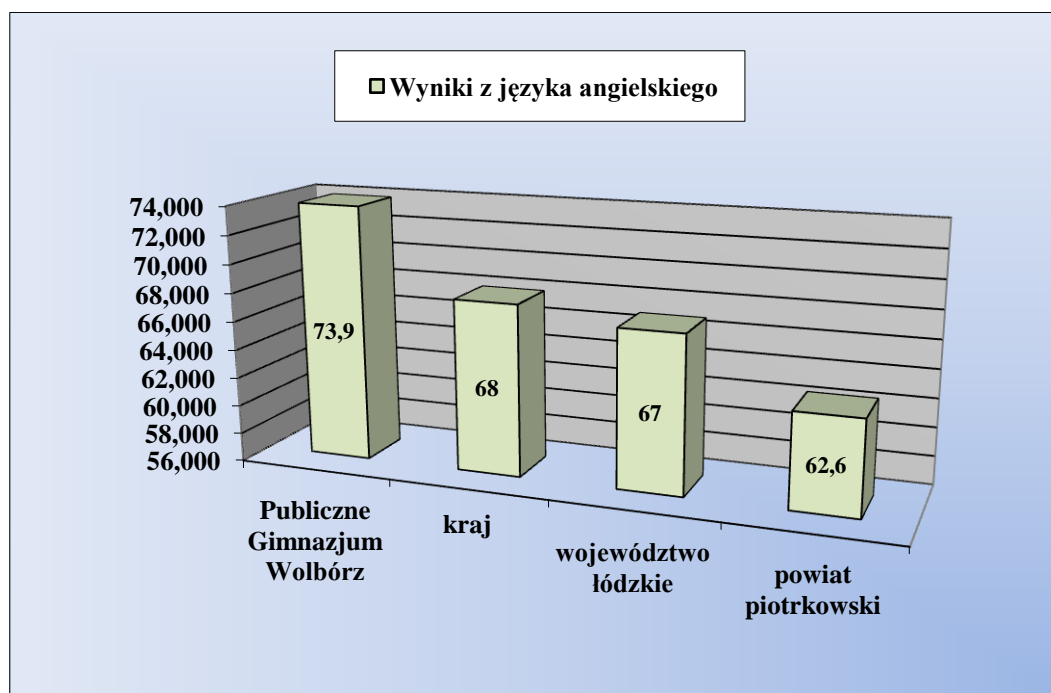
W celu podkreślenia znaczenia 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości została zorganizowana w Wolborzu wojewódzka inauguracja roku szkolnego 2018/2019 w Szkole Podstawowej im. Władysława Jagiełły w Wolborzu. Odbyła się ona z udziałem wojewody łódzkiego Zbigniewa Raua, posłów PiS - Antoniego Macierewicza, Roberta Telusa i Grzegorza Wojciechowskiego, łódzkiego kuratora oświaty Grzegorza Wierzchowskiego, dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi Dariusza Roguta, komendantów wojewódzkich policji i straży pożarnej oraz księży, w tym księdza prałata Grzegorza Gogola.

Wyniki egzaminacyjne uczniów Publicznego Gimnazjum w Wolborzu na tle kraju, województwa łódzkiego oraz powiatu piotrkowskiego w 2018 r.

Imponująco na tle kraju, województwa i powiatu przedstawiają się wyniki egzaminacyjne uczniów Publicznego Gimnazjum w Wolborzu.

VIII. POLITYKA SPOŁECZNA I PRACA

1. Klienci korzystający z zakresu pomocy społecznej oraz powody ich trudnej sytuacji życiowej.

Liczba środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej pieniężnych i niepieniężnych w 2018 r. wynosiła 577. Stanowiło to 7,48 % ogółu mieszkańców gminy. Liczba środowisk objętych pomocą Ośrodka w 2018 r. pozostała na tym samym poziomie w stosunku do poprzedniego roku, natomiast zmniejszyła się liczba osób w tych środowiskach o 11. Odsetek mieszkańców zagrożonych ubóstwem - 3%. Liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń – 25 osób.

2. Powody trudnej sytuacji rodzin korzystających z pomocy środowiskowej MOPS w 2018 r. według art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Klienci świadczeń pomocy społecznej to osoby, które z różnych przyczyn znajdują się w trudnej sytuacji, a ich rozwiązanie lub zmniejszenie skutków trudności wymaga różnorodnych form wsparcia, od świadczeń pieniężnych poprzez pomoc usługową, umieszczenie w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne, pogłębioną pracę socjalną czy też wsparcie asystenta rodziny.

Poniższa tabela obrazuje skalę i rodzaj dominujących problemów w środowiskach.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach	
	2017 r.	2018 r.	2017 r.	2018 r.
Ubóstwo	185	152	348	244
Bezdomność	2	4	2	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	25	19	119	88
Bezrobocie	124	95	252	177
Niepełnosprawność	103	96	179	149
Długotrwała choroba	78	83	143	139
Bezradność opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	46	43	152	132
Przemoc w rodzinie	31	37	111	99
Alkoholizm	43	43	70	81
Narkomania	1	1	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	3	1
Zdarzenia losowe	3	3	12	4

Od kilku lat wśród dominujących powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej znajdują się cztery przesłanki: bezrobocie i ubóstwo, rozumiane, jako uzyskiwanie dochodów poniżej ustawowego kryterium dochodowego, które oscyluje na granicy „minimum egzystencji” określonego przez Instytut Pracy i Spraw Społecznych, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.

Osób, których dotyczy problem **bezdomności** było **4** w 2018 r. Wśród dominujących problemów tych osób są: alkoholizm, bezrobocie, włóczęgostwo, niepełnosprawność fizyczna, choroby i zaburzenia psychiczne, brak stałego źródła dochodu. Bieżąca praca z tą grupą to działania zmierzające do zaspokojenia najbardziej elementarnych potrzeb bytowych oraz umożliwienie dostępu do świadczeń zdrowotnych. Równocześnie prowadzona jest praca socjalna na rzecz wyjścia z bezdomności

3. Poziom bezrobocia w gminie Wolbórz - liczba osób bezrobotnych

Na dzień 31 grudnia 2018 r. było 146 bezrobotnych.

Stopa bezrobocia (z podziałem na płeć i wiek oraz z wyodrębnieniem osób niepełnosprawnych) stan na grudzień 2018 r. wynosi ogółem: 2%, w tym:

- a) kobiety: 0,92%,
- b) mężczyźni: 0,97%
- c) niepełnosprawni: 0,12 %

Wskaźnik zatrudnienia (z podziałem na płeć i wiek oraz z wyodrębnieniem osób niepełnosprawnych) stan na grudzień 2018r.: ogółem: **0,23%**, w tym:

- a) kobiety: 0,13%
- b) mężczyźni: 0,10%,
- c) niepełnosprawni: 0,10%

4. Struktura wydatków na świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań zleconych gminy w 2018 r.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	1	10	4 200,00	X	X

W 2018 roku w ramach zadania zleconego wypłacone zostało przyznane przez sąd wynagrodzenie należne 1 opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki w wysokości 4 200,00 zł. Koszt obsługi zadania wyniósł 63,96 zł.

5. Zadania własne gminy realizowane przez MOPS

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	w tym dotacja z budżetu Państwa w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	344	x	1 305 638	670 407	253	453
Zasiłki stałe	55	513	269 019	269 019	55	67
Składki zdrowotne opłacane za osoby otrzymujące niektóre świadczenia z pomocy społecznej	45	438	21 813	21 813	45	50
Zasiłki okresowe	90	633	213 825	213 825	90	158
Schronienie	3	385	10 976	-	3	3
Posiłek, w tym:	96	9 108	34 299	19 395	47	187
dla dzieci i młodzieży w okresie nauki w szkole	96	9 108	34 299	19 395	47	187
Usługi opiekuńcze, w tym:	13	3 368	56 057	-	13	17
usługi specjalistyczne	-	-	-	-	-	-
Zdarzenia losowe	3	3	7 000	-	3	4
Bilet kredytowany	1	1	37	-	1	1
Inne zasiłki celowe i w naturze, w tym:	208	-	340 928	146 355	205	360
zasiłki celowe specjalne	38	160	31 630	-	37	67
Domy pomocy społecznej - opłata gminy	17	156	351 684	-	16	16

Schronienie opłacono dla 3 osób samotnych. Koszt stanowił kwotę 10 976,00 zł (385 świadczeń). Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym.

6. Piecza zastępcza

W 2018 r. w pieczy zastępczej przebywało:

- w rodzinie zastępczej spokrewnionej - 2 dzieci,
- w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego, tj. Rodzinnym Domu Fundacji „Happy Kids” w Czarnocinie – 2 dzieci. Jedno z w/w dzieci przebywało w placówce do 30 czerwca 2018 r., dziecko to z dniem 01 lipca 2018 r. zostało umieszczone w Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intelktualnie w Kadłubie. Drugie z w/w dzieci z dniem 01 sierpnia 2018 r. powróciło do rodziny biologicznej.

Wydatki poniesione przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu na koszty związane z opieką i wychowaniem dziecka w pieczy zastępczej wyniosły w 2018 r. - **13 628,16 zł**

7. Świadczenia rodzinne.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń	Liczba osób
1.	Zasiłek rodzinny	726 227,00	6 270	686
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych:	337 276,00	2 515	706
	- z tytułu urodzenia dziecka	34 000,00	34	37
	- z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	75 628,00	192	29
	- z tytułu samotnego wychowywania dziecka	32 424,00	168	23
	- z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	40 650,00	391	45
	- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	35 000,00	350	394
	- z tytułu dojazdu dziecka do miejscowości, w której znajduje się szkoła	33 741,00	489	95
	- z tytułu zamieszkania w miejscowości, w której znajduje się szkoła	7 458,00	66	X
	- z tytułu wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	78 375,00	825	83
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	70 000,00	70	70
4.	Zasiłek pielęgnacyjny	338 764,00	2 140	200
5.	Świadczenie pielęgnacyjne	535 579,00	364	34
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	82 227,00	158	18
7.	Świadczenie rodzicielskie	163 809,00	181	22
8.	Zasiłki rodzinne z dodatkami wypłacone z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”	58 149,00	1 195	X
	Razem świadczenia rodzinne:	2 312 031	12 893	

8. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 z późn. zm.)

Zasiłek dla opiekuna wynosi obecnie 620,00 zł/m-c (do 31.10.2018 r. wynosił 520,00zł/m-c. Z tego świadczenia w 2018r. skorzystały 4 rodziny.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek dla opiekuna	4	25 760	48

9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 r. poz. 473)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie za życiem	4 000	1

10. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2019 poz. 300 z późn. zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe	47	115 337	454

11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2018 poz. 1510 z późn. zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	20	16 315	180

12. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	21	132 200	353

13. ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE 500+

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie wychowawcze	1 028	5 428 767,50	10 884

14. ŚWIADCZENIE „DOBRY START” – 300+

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Świadczenie dobry start	951	285 300	951

15. Ustawa o dodatkach mieszkaniowych z 21 czerwca 2001r. (Dz. U. 2017 poz. 180 z późn. zm.)

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Dodatek mieszkaniowy	5	8 104,50	32

16. Pomoc materialna dla uczniów

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba uczniów	Wydatki w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
1.	Stypendium szkolne	90	82 639,80	90
2.	Zasiłek szkolny	6	3 212	6

Liczba osób przebywających w DPS – 17.

Liczba gospodarstw domowych bez osób pracujących – 87.

IX. KULTURA I SPORT

Na terenie gminy Wolbórz funkcjonują dwie instytucje kultury:

- 1) Wolborskie Centrum Kultury im. Andrzeja Frycza-Modrzewskiego w Wolborzu,
- 2) Miejska Biblioteka Publiczna w Wolborzu z filiami w Goleszach Dużych i Polichnie.

Wolborskie Centrum Kultury jest głównym organizatorem życia kulturalnego gminy. To z jego inicjatywy przy współudziale Urzędu Miejskiego organizowane są imprezy rekreacyjno-rozrywkowe takie jak „Dni Wolborza”, imprezy kulturalno-oświatowe, koncerty i inne.

WCK oferuje następujące zajęcia:

- teatralne dla dzieci i dorosłych,
- zajęcia taneczne (grupy tańca sportowego, grupy baletowe oraz dziecięcy zespół tańca „Proszeniacy”),
- wokalne: dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych; funkcjonuje żeński zespół Cantare, męski - Fermata, zespół ludowy „Nad Wolbórką” oraz obrzędowy „Wolborskie Nuty”,
- rysunku i malarstwa,
- nauki gry na gitarze,
- zajęcia gimnastyczne dla seniora oraz jogę.

W WCK odbywa się również nauka języka angielskiego, a swoje spotkania mają różne organizacje działające na terenie gminy. Wolborskie Centrum Kultury współpracuje ściśle ze środowiskiem, ze szkołami oraz z innymi placówkami kulturalnymi gminy i okolic. Zespoły i soliści działający przy WCK uczestniczą w licznych przeglądach i konkursach zdobywając uznanie za ich wysoki poziom artystyczny. Częścią WCK jest Pożarnicze Centrum Historyczno-Edukacyjne Ziemi Łódzkiej w Wolborzu. Centrum Pożarnicze posiada bogatą kolekcję pamiątek związanych z historią pożarnictwa oraz regionu ziemi wolborskiej. Ciekawostką jest stała wystawa poświęcona historii Żydów wolborskich. Cyklicznie „muzeum” organizuje wystawy kolekcjonerskie i okolicznościowe. W roku 2018 mieliśmy wystawy:

- 1) prac artystycznych wolborzanki Justyny Klauz - studentki ASP w Łodzi,
- 2) fotograficzną „EKO wędrówka” - Filharmonii Łódzkiej,
- 3) o Żołnierzach Wyklętych - Miejskiego Centrum Kultury z Tomaszowa Maz.,
- 4) obrazów „Pejzaż malowany Ziemi Łódzkiej. Spotkajmy się w Powiecie piotrkowskim”,
- 5) okolicznościową pn. „Wolność jest w nas” z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości.

Warto wspomnieć o niektórych koncertach zorganizowanych przez WCK:

- 1) Śpiewającej Rodziny Kaczmarków,
- 2) Patrycji Markowskiej,
- 3) Wandy i Bandy,
- 4) Olgierda Łukaszewicza, Roberta Grudnia, Georgija Agratiny,
- 5) „Cztery pory roku” Vivaldiego (prof. K. A. Kulka z towarzyszeniem The Wieniawski String Quartet,
- 6) Plateau.

Wolborskie Centrum Kultury było w 2018 r. organizatorem 32 wydarzeń kulturalnych, w których wzięło udział 7 500 osób.

Z okazji obchodów 100-lecia niepodległości w 2018 r. w Wolborzu, na placu Jagiełły stanął pomnik marszałka Józefa Piłsudskiego. Uroczyste odsłonięcie odbyło się 14 października 2018 r. z godną oprawą, wojskiem, orkiestrą, pocztami sztandarowymi i licznie zebranymi mieszkańcami naszej gminy. Największą atrakcją uroczystości był koncert Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze”. Aby wszyscy mieli możliwość uczestnictwa w koncercie, WCK zapewniło specjalne telebimy, dzięki którym można było obejrzeć artystów w bocznych nawach oraz na zewnątrz kolegiaty.

Obchody 100-lecia niepodległości w Wolborzu.

Główne kierunki rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej w Wolborzu wraz z filiami to: poprawa jakości i poszerzenie oferty korzystania z usług placówki, aby zaspokoić potrzeby wszystkich grup użytkowników. Ideą instytucji jest stworzenie przyjaznego miejsca, które odwiedza się z przyjemnością, po to, by korzystać ze zbiorów bibliotecznych oraz uczestniczyć w życiu kulturalnym. Biblioteka jest placówką uniwersalną. Gromadzi i udostępnia materiały ze wszystkich dziedzin wiedzy, dla wszystkich grup użytkowników; książki naukowe, popularnonaukowe, literaturę piękną dla dorosłych i dzieci, dokumenty życia społecznego i regionalia. Wśród inicjatyw organizowanych przez MBP w Wolborzu jest corocznie gminne Narodowe Czytanie, angażujące lokalną społeczność, popularyzujące czytelnictwo, zwracające uwagę na bogactwo polskiej literatury, potrzebę dbałości o polszczyznę oraz wzmocnienie poczucia wspólnej tożsamości. Biblioteka włącza się również w obchody Tygodnia Bibliotek, organizując spotkania autorskie z pisarzami i innymi twórcami, Tydzień z Internetem, organizuje pikniki rodzinne integrujące społeczność lokalną oraz mikołajkowe spotkania z literaturą dla czytelników biblioteki. W zasobach Miejskiej Biblioteki Publicznej znajduje się 38 547 woluminów, czyli na 1 000 mieszkańców (ludność 7 755 - dane z GUS) daje 4 970,60 liczba wypożyczeń na 1 000 mieszkańców to 2 523. Liczba wydarzeń kulturalnych, dla których organizatorem była Miejska Biblioteka Publiczna to 402.

Gmina wspiera rozwój kultury fizycznej poprzez dofinansowanie działalności klubów sportowych i współorganizowanie imprez sportowych.

Na działalność sportową z budżetu Gminy w 2018 roku wydano kwotę **592 012,23 zł.**

Na terenie gminy funkcjonuje **Towarzystwo Sportowe „SZCZERBIEC”**. W klubie działały dwie sekcje sportowe, sekcja piłki nożnej (120 zawodników) i sekcja sportów walki grapplingu. Klub zatrudniał łącznie 7 trenerów. Towarzystwo Sportowe było współorganizatorem XVII Turnieju Halowego Zdzisława Bińka (Halowe Mistrzostwa OZPN Piotrków Seniorów) oraz II Memoriału Halowego im. Sebastiana Urbaszka. Drużyny młodzieżowe uczestniczyły w turniejach halowych, które były organizowane na terenie województwa. Dzieci i młodzież szkół z terenu gminy podnosili swoje umiejętności podczas zajęć organizowanych przez **Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy**. Siódmy sezon funkcjonował obiekt sportowy „Orlik”. Na obiekcie znajdują się nie tylko boiska wielofunkcyjne i piłkarskie, ale również siłownia, boisko trawiaste. Statystycznie średnio w zajęciach uczestniczyło systematycznie 300 – 350 osób miesięcznie. Największa grupa to dzieci w wieku przedszkolnym i szkół podstawowych. Popularnością cieszyły się zajęcia na sali sportowej przy Publicznym Gimnazjum w Wolborzu i sali gimnastycznej w Golezszach Dużych. Obiekty były udostępniane:

- a) grupom zorganizowanym i osobom indywidualnym zgodnie z regulaminem,
- b) klubom i organizacjom sportowym,
- c) dzieciom i młodzieży.

Od 2014 r. w Komornikach funkcjonuje boisko sportowe wielofunkcyjne. Można na nim grać w koszykówkę, siatkówkę, mini piłkę nożną, unihokej, tenisa ziemnego.

Rada Miejska w Wolborzu w dniu 27 marca 2018 r. na wniosek burmistrza podjęła uchwałę Nr XLIII/319/2018 w sprawie szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych, nagród i wyróżnień, umożliwi ona promowanie wolborskich talentów sportowych.

Boiska sportowe oddane do użytku w 2018 r. w Proszeniu i Wolborzu.

X. OCHRONA ZDROWIA

Gmina Wolbórz nie posiada własnych podmiotów leczniczych. Świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy udzielają dwa podmioty:

- 1) Amicus – Med. Sp. J. ul. Sportowa 32/34, Wolbórz,
- 2) Przychodnia w Wolborzu, ul. Sportowa 7, działająca w ramach Powiatowego Centrum Matki i Dziecka w Piotrkowie Trybunalskim.

Z podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy korzysta 7 412 mieszkańców. Ponadto przy Publicznym Gimnazjum w Wolborzu od 2017 r. funkcjonuje Gabinet Stomatologiczny.

W 2018 r. dwukrotnie zorganizowano konkurs ofert na realizację zadań z zakresu opieki zdrowotnej, w rodzaju rehabilitacja lecznicza dla mieszkańców gminy. Na ten cel przeznaczono kwotę 36 000,00 zł. Wykonawcą usługi była firma Amicus-Med R.W. Szymańscy Sp. j. w Wolborzu. Z rehabilitacji skorzystały – 184 osoby. Ponadto zawarto z Miastem Tomaszów Mazowiecki porozumienie w sprawie powierzenia wykonywania zadania publicznego z zakresu ochrony zdrowia realizowanego przez Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych w Tomaszowie Mazowieckim. Wartość zadania 9 600,00 zł. Z rehabilitacji skorzystało przeciętnie 6 osób miesięcznie. Ilość zabiegów 423 rocznie, wartość 6 768,00 zł.

Picie i nadużywanie alkoholu jest jednym z czynników ryzyka wystąpienie wielu chorób. Alkohol działając na organizm człowiek przyspiesza zmiany nastroju, osłabia koordynację, zdolność podejmowania decyzji, pozbawia hamulców.

Liczba zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przypadków nadużywania alkoholu – 18.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w poszczególnych kategoriach, w odniesieniu do limitów ustalonych dla sprzedawców detalicznych – sklepy i miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych – gastronomia, aktywnych na dzień 31.12.2018 r. zawiera poniższa tabela:

Rodzaj zezwolenia	Lokale gastronomiczne		Sklepy		Razem	
	Limit	Liczba zezwoleń aktywnych	Limit	Liczba zezwoleń aktywnych	Limit	Liczba zezwoleń
A - piwo	30	16	35	26	65	42
B - wino	20	9	35	25	55	34
C - wódka	20	9	30	25	50	34
Razem:	70	34	100	76	170	110

Liczba mieszkańców w gminie Wolbórz na dzień 31.12.2018 r.: 7 710 osób.

Liczba mieszkańców powyżej 18 roku życia: 6 227 osób.

Średnie wydatki na zakup napojów alkoholowych na podstawie wartości sprzedaży z 2018 r.:

1. na jednego mieszkańca gminy:

a) rocznie: 1 197,00 zł

b) miesięcznie: 99,00 zł

2. na osobę pełnoletnią:

a) rocznie: 1 482,00 zł

b) miesięcznie: 124,00 zł

3. średnie wydatki na rodzinę (2+2):

a) rocznie: 4 788,00 zł

b) miesięcznie: 399,00 zł

Spżycie poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych przypadające na jednego dorosłego mieszkańca gminy Wolbórz, w skali roku:

a) piwo – 3 100 377,00 zł : 6,00 zł = 516 730 litrów : 6 227 osoby = 83 litry
tj. ok. 166 butelek;

b) wino – 2 286 339,00 zł : 24,00 zł = 95 264 litry : 6 227 osoby = 15 litrów
tj. ok. 21 butelek;

c) wódka – 3 844 405,00 zł : 56,00 zł = 68 650 litrów : 6 227 osoby = 11 litrów
tj. ok. 22 butelki.

XI. BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji (Dz. U. z 2019 r. poz. 161) Komendanci Policji składają roczne sprawozdanie ze swojej działalności, a także informacje o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego właściwym wojewodom, starostom, wójtom (burmistrzom lub prezydentom miast), a także radom powiatu i radom gmin.

W dniu 31 stycznia 2019 r. do Burmistrza Wolborza wpłynęło sprawozdanie z zakresu pracy Komisariatu Policji w Wolborzu i Posterunku Policji w Moszczenicy. Sprawozdanie było omawiane przez Komendanta Komisariatu Policji w Wolborzu na posiedzeniu Komisji Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Porządku Publicznego oraz Sesji Rady Miejskiej w dniu 28 lutego 2019 r.

1. Policjanci przeprowadzili w 2018 r. - 1 421 interwencji, w roku 2017 – 1 760.

Interwencje domowe w 2018 r. – 114, w 2017 r. – 193.

2. Zatrzymali 38 (2017 – 40) sprawców przestępstw oraz 55 (2017 – 141) nietrzeźwych kierujących pojazdami mechanicznymi i rowerami.

3. Ujawnili i zatrzymali 41 (2017 – 22) osób poszukiwanych w celu ustalenia miejsca pobytu i doprowadzenia do Aresztu śledczego.

4. Nałożyli 460 (2017 - 890) mandatów karnych.
5. Sporządzono 63 (2017 - 99) wniosków o ukaranie do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim.
6. Przeprowadzono łącznie 210 (2017 – 239) postępowań na podstawie art. 54 kpow.

Komisariat Policji w Wolborzu	Gmina Wolbórz		Gmina Moszczenica		Gmina Czarnocin		
	Rok	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Wykroczenia		81	71	96	115	62	19

W zakresie służby kryminalnej przeprowadzono łącznie 303 (2017 - 220) postępowań, w tym o przestępstwa kryminalne oraz czynności sprawdzające. Duży wzrost spowodowany jest zmianą przepisów dotyczących ścigania przestępstw niealimentacji. Gmina Wolbórz sfinansowała w roku 2018 służby ponadnormatywne oraz zakup radiowozu. Łączna kwota pomocy **15 500,00 zł**.

Samochód oznakowany zakupiony na potrzeby Posterunku Policji w Wolborzu.

Przetawione informacje dają podstawę do stwierdzenia, że mieszkańcy naszej gminy czują się bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania.

Na terenie gminy Wolbórz działa 14 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Liczba członków zwyczajnych 547, w tym mężczyzn 511, kobiet 36. Liczba członków honorowych 39, wspierających 240. Liczba członków zwyczajnych mogących brać bezpośrednio udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych 136 w tym 136 mężczyzn. Liczba wyjazdów – 203, liczba roboczogodzin (akcje ratownicze i szkolenia) - 2 258. Wypłacono ekwiwalent pieniężny na łączną kwotę **34 680,00 zł**.

Środki na działalność OSP:

- z budżetu gminy, który w 2018 r., zamknął się na ten cel kwotą **183 440,00 zł** refundowane są ubezpieczenia, badania techniczne i zakupy niezbędnych materiałów do utrzymania w sprawności wszystkich samochodów pożarniczych OSP na terenie gminy, jak również zakupy sprzętu i materiałów,

- z środków Funduszu Sprawiedliwości w kwocie **72 000,00 zł** zakupiono różnego rodzaju sprzęt ratowniczy jak m.in.: rozpieracze, pilarki, torby medyczne,
- z dofinansowania Samorządu Województwa Łódzkiego w kwocie **14 000,00 zł** zakupiono sprzęt ratowniczy dla jednostki OSP W Wolborzu tj. węże hydrauliczne do rozpieraków, wentylator oddymiający, miernik wielogazowy, prądownicę turbo.

Sprzęt ratowniczy zakupiony ze środków Funduszu Sprawiedliwości dla jednostek OSP z terenu naszej gminy.

W 2018 r. szkolenie podstawowe odbyło – 8 druhów, ratownictwa medycznego – 10, konserwatora sprzętu – 5, kierującego działaniem 1, druhowie uczestniczyli w szkoleniach doskonalących.

Wspólnie z dyrekcjami szkół i przedszkola są organizowane konkursy plastyczne o ochronie przeciwpożarowej oraz eliminacje gminne „Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej”.

Obrona cywilna realizowana jest przez:

- opracowany w 2003 roku i aktualizowany na bieżąco "Plan obrony cywilnej gminy Wolbórz" składający się z IV części: "Ocena zagrożenia i zamiar realizacji zadań obrony cywilnej", "Plan ewakuacji i przyjęcia ludności", "Plan zabezpieczenia logistycznego działań obrony cywilnej", "Plan działania obrony cywilnej w procesie osiągnięcia wyższych stanów gotowości obronnej",
- opracowany w 2005 roku i aktualizowany na bieżąco „Plan przygotowań publicznej i niepublicznej służby zdrowia gminy Wolbórz na potrzeby obronne państwa” zatwierdzony przez Wojewodę Łódzkiego,
- opracowany w 2005 roku i aktualizowany na bieżąco „Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych gminy Wolbórz”,
- magazyn sprzętu OC znajduje się w budynku WCK w Wolborzu.

- obecnie tworzone są od nowa formacje obrony cywilnej; począwszy od powołania komendanta, do utworzenia Plutonu Ratownictwa Ogólnego – 15 osób oraz Drużyny Wykrywania i Alarmowania – 8 osób.

XII. SPRAWY ADMINISTRACYJNE

W Urzędzie Miejskim na stanowiskach urzędniczych w 2018 roku zatrudnionych było 41 pracowników, liczba ta nie uległa zmianie w porównaniu z rokiem 2017.

Przeciętny czas oczekiwania na wydanie dowodu osobistego wynosi 1 miesiąc, czas oczekiwania spowodowany jest produkcją dokumentu.

Referat Finansowo-Księgowy i Podatków wystawił 4 865 decyzji administracyjnych, 1 decyzja została zaskarżona do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. SKO utrzymało w mocy decyzję, od której zostało wniesione odwołanie do WSA. Wyrok z dnia 18 stycznia 2018 r. WSA utrzymał w mocy decyzję Burmistrza Wolborza z 2015 r. (podatek od nieruchomości).

Na działalność organów gminy w 2018 r. wpłynęła 1 skarga. Skarga była przedmiotem obrad Rady Miejskiej i została uznana za zasadną.

XIII. PARTYCYPACJA OBYWATELSKA (FUNDUSZ SOŁECKI)

W 2018 r. konsultacjom społecznym poddano projekt „Programu współpracy gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2019”. Nikt nie wziął udziału w konsultacjach. Nie zostały zgłoszone inicjatywy lokalne zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

W gminie nie jest tworzony budżet obywatelski. Formą budżetu partycypacyjnego jest Fundusz sołecki. Są to środki finansowe wyodrębnione w budżecie gminy, które są zagwarantowane dla sołectw na wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków ich życia. To zebranie wiejskie – czyli mieszkańcy danego sołectwa podejmują decyzje na co mają zostać wykorzystane ww. środki finansowe. Dlatego też, to samym mieszkańcom zależy na tym, aby środki były wydawane w sposób prawidłowy i efektywny. Dzięki funduszowi sołeckiemu nastąpił znaczny wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich na terenach wiejskich. Frekwencja na zebraniach wiejskich dotyczących funduszu sołeckiego przedstawiała się następująco: Bogusławice: 3% Brudaki: 19 % Golesze Duże: 4% Kaleń: 15% Komorniki: 5% Kuznocin: 4% Lubiaszów: 10% Lubiatów: 8% Młoszów: 5% Młynary: 9% Polichno: 5% Proszenie: 3% Psary Lechawa: 13% Psary Stare: 13% Psary Witowskie: 11% Stanisławów: 26% Studzianki: 10% Swolszewice Duże: 9% Świątniki: 8% Wolbórz: 2% Żarnowica Duża: 7% Żywocin: 5%.

W 2017 r. z Funduszu Sołeckiego korzystało 19 sołectw. Planowane środki – 299 205,31 zł a wykorzystane **297 848,30 zł.** W 2018 r. z Funduszu Sołeckiego skorzystało 20 sołectw. Środki planowane 397 349,12 zł, wykorzystane **389 052,03 zł.** Sołectwo Polichno otrzymało wyróżnienie w konkursie ogólnopolskim Fundusz Sołecki - Najlepsza Inicjatywa (I miejsce w województwie łódzkim).

Nagrodę odebrał w Nadarzynie, podczas Centralnych Targów Rolniczych, Krzysztof Czapla Sołtys Polichna. Do konkursu złożono blisko 100 projektów z całej Polski. Zgłoszony i wygrany projekt z Polichna to nowoczesnie zagospodarowany teren rekreacyjny z placem zabaw i plenerową siłownią. Marszałek Województwa Łódzkiego przyznał nagrodę w wysokości 1 000,00 zł.

Teren rekreacyjny z placem zabaw i siłownią zewnętrzną w Polichnie.

Liczba i wartość dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz ustawy o finansach publicznych przedstawia się następująco:

- zadania publiczne z zakresu ratownictwa wodnego:
Rejonowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Piotrkowie Tryb. – 3 000,00 zł
- upowszechnianie kultury fizycznej i sportu:
Towarzystwo Sportowe „Szczerbiec” Wolbórz – 110 000,00 zł
Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wolbórz” – 30 000,00 zł.

XIV. OŚWIETLENIE ULIC/DRÓG

W celu optymalizacji kosztów zakupu energii elektrycznej Gmina Wolbórz przystąpiła w porozumieniu z 12 gminami powiatu piotrkowskiego i Zarządem Powiatu Piotrkowskiego – liderem, do rozpisania przetargu na dostawę energii elektrycznej dla oświetlenia ulicznego na terenie gminy i jednostek gminy.

Najkorzystniejsze warunki dostawy energii zawarła w ofercie firma „Tauron”. W wyniku przeprowadzonych działań oraz dzięki dużemu łącznemu zapotrzebowaniu gmin i powiatu zrzeszonych w grupie zakupowej stawka 1 kWh jest stawką rynkową. Na terenie gminy jest 1 049 opraw oświetleniowych, w 80 obwodach. W poszczególnych sołectwach ilość opraw oświetleniowych przedstawia się następująco:

Bogusławice	62 – 5,91%	Brudaki	8 – 0,76%
Golesze Duże	75 – 7,15%	Kaleń	16 – 1,53%
Komorniki	38 – 3,62%	Kuznociń	31 – 2,96%
Lubiaszów	100 – 9,53%	Lubiatów	46 – 4,39%
Młoszów	17 – 1,62%	Młynary	26 – 2,48%
Polichno	37 – 3,53%	Proszenie	45 – 4,29%
Psary Lechawa	10 – 0,95%	Psary Witowskie	14 – 1,33%
Psary Stare	15 – 1,43%	Stanisławów	9 – 0,86%
Studzianki	43 – 4,10%	Swolszewice Duże	32 – 3,05%
Świątńniki	15 – 1,43%	Wolbórz	325 – 30,97%
Żarnowica Duża	48 – 4,58%	Żywocin	37 – 3,53%

Konserwację oświetlenia ulicznego w roku 2018 r. przeprowadzały firmy: ELKON SC. z siedzibą w Moszczenicy i Zakład Elektroinstalacyjny ELKON – BABY z siedzibą w Babach. Łączny koszt prac konserwacyjnych, remontowych i materiałów: **71 950,86 zł.**

Koszty energii elektrycznej zużytej do oświetlenia: **194 790,57 zł.** Oświetlenie uliczne jest sukcesywnie corocznie rozbudowywane, w roku 2018 zainstalowano w Bogusławicach 16 szt. lamp oświetleniowych – wartość inwestycji **59 999,40 zł** pokryta ze środków funduszu sołeckiego i budżetu gminy.

XV. INFRASTRUKTURA DROGOWA

Przez gminę Wolbórz przechodzi 12 kilometrowy **odcinek drogi krajowej S8**, która umożliwia bardzo dobre skomunikowanie ze światem. Droga Krajowa S8 niesie również dla gminy Wolbórz pewne nieprzewidywalne zagrożenia w przypadku wystąpienia zdarzeń drogowych, powodujących czasowe wyłączenie z ruchu odcinków S8 i kierowanie ruchu drogami powiatowymi i gminnymi niedostosowanymi do tak dużych obciążeń.

Przez teren Gminy Wolbórz przebiegają również **drogi powiatowe**:

- 1509E Białkowice - Lubiatów – Będków;
- 1511E Baby – Wolbórz;
- 1522E Piotrków Tryb. - Koło - Golesze – Godaszewice;
- 1531E Srock - Baby- Młynary – Wolbórz;
- 1533E Wola Moszczenicka – Proszenie;

- 1536E Moszczenica – Młynary;
 - 1913E Bełchatów - Bogdanów - Wola Krzysztoporska – Siomki - Milejów-Przyglów - Koło - Wolbórz – Ujazd;
 - 4332E Tomaszów Maz. – Młoszów
- o łącznej długości 72 km.

Drogi gminne stanowią w myśl art. 1 i 2 ustawy drogi publiczne, których długość na terenie gminy Wolbórz wynosi 97,085 km w tym:

- drogi o nawierzchni twardej, nieulepszanej, tłuczniowej: 21,775 km,
- drogi o nawierzchni gruntowej: 5,650 km,
- drogi o nawierzchni bitumicznej: 69,660 km.

Drogi rowerowe: 2,200 km.

W roku 2018 ogółem na terenie gminy Wolbórz przebudowano 7,9 km dróg, w tym: drogę Wolbórz – Młoszów wraz z odcinkiem drogi rowerowej, która wymagała kompleksowych działań inwestycyjnych z wykupem działek od prywatnych właścicieli, poprzedzonym wyceną bieglących w celu umieszczenia w pasie drogowym infrastruktury drogowej: rowów odwadniających, zjazdów, znaków drogowych itp. Mimo poniesienia dużych kosztów inwestycyjnych zakładany efekt został osiągnięty o czym mogą się przekonać mieszkańcy korzystający z tej gminnej arterii drogowej.

Kanalizacja deszczowa.

W roku 2018 Gmina opracowała operaty wodno-prawne na korzystanie z usług wodnych w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych do wód płynących z terenu ulic Miasta Wolborza i wystąpiła do PGW Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim o pozwolenia wodno-prawne w świetle nowego Prawa Wodnego.

Pozwolenia wodno-prawne:

- WA.ZUS.3.421.683.2018.MS,
- WA.ZUS.3.421.684.2018.MS,
- WA.ZUS.3.421.685.2018.MS,
- WA.ZUS.3.421.686.2018.MS,
- WA.ZUS.3.421.687.2018.MS,
- WA.ZUS.3.421.688.2018.MS

zostały wydane z mocą obowiązującą na okres 20 lat.

Pozwolenie wodno-prawne: RS-VI.6341.28.2015.WD z mocą obowiązującą do 2025 roku i RS-V.6341.24.2014.WD z mocą obowiązującą do 2024 roku.

W/w pozwolenia obejmują spływ powierzchniowy wód opadowych i roztopowych kanalizacją deszczową z części ulic: Ostrowskiego, Sobieskiego, Batorego, Czarnieckiego, Reymonta, Kitowicza, Świętokrzyskiej, Garncarskiej, Modrzewskiego, Kościuszki, Warszawska, Parkowej, Polnej, Pl. Siniarskiego, Pl. Jagiełły, stadion sportowy.

Odbiornikami wód opadowych i roztopowych są przepływające przez gminę Wolbórz rzeki: Wolbórka, Młynówka – Wolbórka, Moszczanka Właściwa i Goleszanka. Łączna powierzchnia ulic, z których zbierane są wody kanalizacją deszczową wynosi $F = 9,867\text{ha}$. Całkowita długość kolektorów deszczowych z przykanalikami w Wolborzu $L = 7\,769\text{ mb}$. Według danych zawartych w operatach wodno-prawnych terenów objętych kanalizacją deszczową do wód płynących odprowadzanych jest w ciągu roku łącznie $Q_{\text{śr/rok}} = 33\,257,39\text{ m}^3/\text{rok}$. Ponadto w roku 2018 gmina Wolbórz przystąpiła do budowy systemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów przemysłowych dla Wolborza – Prusinki obejmującego rów otwarty długości $1\,052\text{ mb}$ i rurociągi $\varnothing 600 \div 800\text{ mm}$ o łącznej długości 974 mb . Inwestycja umożliwiła lokalizację i przystąpienie do budowy inwestora w dziale dystrybucji towarów.

Decyzje w sprawie wyrażenia zgody na lokalizację infrastruktury technicznej i urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego wydane w 2018 r.- 74 szt.

Decyzje w sprawie zajęcia pasa drogowego drogi gminnej w celu prowadzenia robót budowlanych i w celu umieszczenia urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego wydane w 2018 r.- 78 szt.

Transport zbiorowy.

Gmina Wolbórz od kilku lat współpracuje w zakresie organizacji transportu zbiorowego z Gminą Miastem Tomaszów Mazowieckim i Gminą Wiejską Tomaszów Mazowiecki. W dniu 29 grudnia 2017 roku zawarte zostało Porozumienie Międzygminne w sprawie powierzenia zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego Gminie Miasto Tomaszów Mazowiecki, obejmującego linie autobusowe:

- „2” Swolszewice Małe – Młoszów – Swolszewice Duże,
- „39” Wolbórz – Komorniki,
- „31” Swolszewice Iłki - Swolszewice Duże – Swolszewice Iłki.

XVI. MIESZKALNICTWO

Tworzenie warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej należy do zadań własnych gminy. Do realizacji tego zadania opracowany został Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wolbórz oraz zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy. W gminnym zasobie mieszkaniowym znajduje się 8 lokali socjalnych oraz 11 mieszkań komunalnych. Na 11 lokali mieszkalnych i 7 socjalnych zawarte są umowy najmu. Jeden lokal o pow. użytkowej $12,95\text{ m}^2$ stanowi rezerwę na okoliczność wystąpienia nagłego zdarzenia losowego. W 2018 r. działalność gminy koncentrowała się na utrzymaniu składników zasobu mieszkaniowego w należytych stanie technicznym zaspakajającym podstawowe

potrzeby mieszkaniowe społeczności lokalnej. Z uwagi na duże zainteresowanie wynajmem lokali mieszkalnych przez osoby o niskich dochodach podjęta została decyzja o zwiększeniu gminnego zasobu mieszkaniowego o kolejne 11 lokali socjalnych. Do realizacji tego zadania wykorzystano zdegradowany budynek komunalny znajdujący się w Bogusławicach. Całkowity koszt inwestycji został wyszacowany na kwotę **1 566 907,00 zł**. W celu realizacji tego zadania gmina przystąpiła do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego. Złożony wniosek został przyjęty do realizacji a Gmina Wolbórz pozyskała dofinansowanie w wysokości 879 872,54 zł. Pozostałe środki w kwocie 686 034,46 zł, jako wkład własny zostały zabezpieczone w budżecie gminnym. Zakończenie inwestycji planowane jest w I półroczu 2019 r. Przydział lokali odbywał się będzie w oparciu o zasady wynajmu lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wolbórz zawarte w uchwale podjętej przez Radę Miejską w Wolborzu.

XVII. WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Eksploatacją szeroko rozumianych instalacji wodno – ściekowych zajmuje się „Kom – Wol” Sp. z o. o. w Wolborzu, ul. Kitowicza 53. Została ona powołana uchwałą Rady Gminy Wolbórz z dnia 20 listopada 1993 r. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 187 200,00 zł. Wszystkie udziały zostały objęte przez gminę Wolbórz. Uprawnienia zgromadzenia wspólników wykonuje Burmistrz Wolborza. Zadania Spółki to: **eksploatacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, eksploatacja oczyszczalni ścieków, wykonywanie sieci oraz przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych, usługi asenizacyjne, odśnieżanie itp.**

Spółka w 2018 r. wybudowała nowoczesny, proekologiczny budynek biurowy z halami gospodarczymi na wyposażenie i warsztat. Ekologiczne wykonanie i zasilanie budynku plasują go na liście najbardziej nowoczesnych budynków w gminie Wolbórz. Prace budowlane i wykończeniowe zostały zakończone zgodnie z planem. Wartość robót - 3,5 mln zł.

Nowa siedziba „Kom – Wol” Spółki z o.o.

Wodociągi

Zaopatrzenie terenu gminy w wodę opiera się o pobór wód podziemnych z ujęć: w Wolborzu, Polichnie, Kuznocieniu, Swolszewicach Dużych i Żywocinie. Długość sieci wodociągowej eksploatowanej przez Spółkę „Kom – Wol” wynosi łącznie 145,8 km. Podłączonych do gminnej sieci było 2 924 odbiorców. Rocznie przybywa około 40 przyłączanych nowych odbiorców. Lokalnie rozbudowywana jest sieć wodociągowa. Wyposażonych w wodomierze jest 2 906 przyłączy. Odbiorców ryczałtowych pozostało 18. Ogólnie zainstalowanych wodomierzy jest 4 321, z czego 1 229 szt. stanowią tzw. podliczniki. Rocznie gmina Wolbórz pobiera z ujęć około 550 tys. m³ wody. Sprzedaż wody kształtuje się na poziomie 76÷80 % w zależności od przebiegu pogody – wysokości opadów atmosferycznych.

Gmina Wolbórz podjęła działania w celu ograniczenia funkcjonowania ilości ujęć wodnych (Kuznocien i Żywocin), które łącznie zabezpieczają około 20% zużycia wody w gminie. Planuje się rozbudowę ujęcia w Polichnie z zastosowaniem nowoczesnych technologii uzdatniania wody oraz połączenie sieciowe wodociągów w Kuznocieniu i Żywocinie z ujęciami wody w Wolborzu i Polichnie. Rozwiązanie takie ogranicza ilość pozwoleń wodno-prawnych, które obejmują prowadzenie robót konserwacyjnych na ujęciach wodnych i zrzut wód popłucznych stanowiących ścieki a w efekcie końcowym ograniczy to w znacznym stopniu koszty usług wodnych odprowadzanych do PGW Wody Polskie i koszty okresowych badań jakości wody wykonywane przez Sanepid wynoszące w skali roku kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Oczyszczalnie ścieków i kanalizacje

Gospodarka ściekowa Gminy Wolbórz opiera się na funkcjonujących trzech oczyszczalniach ścieków tj. Wolbórz, Psary Stare i Żarnowica. Ilość ścieków dostarczonych do oczyszczalni w roku 2018 wyniosła łącznie 200 294 m³, w tym dopływających kanalizacją sanitarną 187 879 m³ i 12 415 m³ dowożonych. Oczyszczalnie odbierają ścieki siecią kanalizacyjną od 1 839 dostawców.

▪ ***Oczyszczalnia ścieków w Wolborzu***

Długość sieci obecnie wynosi 18,3 km łącznie tj. kolektory sanitarne grawitacyjne i rurociągi tłoczne usytuowane w Wolborzu i Bogusławicach. Na koniec roku do sieci podłączonych było 758 dostawców ścieków. Usługobiorców obciążono za 84 563 m³ ścieków tj. o 921 m³ więcej niż w roku 2017. Wozem asenizacyjnym dowieziono 4 969 m³ ścieków, o 1 899 m³ więcej niż w 2017 r. W systemie kanalizacyjnych pracuje 8 szt. przepompowni ścieków.

▪ ***Oczyszczalnia w Psarach Starych***

Długość sieci kanalizacyjnej to: 7 km sieci grawitacyjnej oraz 5,8 km kanału tłoczego. Do oczyszczalni podłączone są następujące wsie: Psary Stare /ilość podłączeń 45/, Psary Lechawa /25/, Proszenie /112/, część Polichna /20/, Wolbórz ul. Południowa /5/. Przyłączonych do sieci kanalizacyjnej na koniec 2018 r. było

207 usługobiorców. W roku 2018 dostarczono do oczyszczenia 34 900 m³ ścieków. W systemie kanalizacyjnym pracuje 8 szt. przepompowni ścieków.

▪ **Oczyszczalnia ścieków w Żarnowicy**

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi:

- sieć grawitacyjna Ø 160 ÷ 300 mm - 55 417 mb,
- kanał tłoczny Ø 75 ÷ 110 mm - 23 278 mb
- Ogółem: - 78 695 mb.

Przepompownie ścieków: **48 szt.**

Na dzień 31 grudnia 2018 r. podłączonych do kanalizacji było 874 dostawców /Bronisławów 50, Polichno 89, Żarnowica 79, Swolszewice Duże 188, Golesze Duże 87, Golesze Małe 48, Golesze Parcela 8, Leonów 45, Dębsko 3, Adamów 53, Lubiaszów Nowy 77, Lubiaszów Stary 86, Stanisławów 13, Kaleń 21, Młoszów 23, Janów 3, Apolonka 1/ nastąpił wzrost ilości przyłączy kanalizacyjnych o 49 szt. W roku 2018 dostarczono na oczyszczalnię siecią kanalizacyjną 75 862 m³ ścieków i 7 446 m³ ścieków dowieziono taborem asenizacyjnym.

Od roku 2016 trwały przygotowania inwestycyjne przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków w Wolborzu. Gmina Wolbórz aplikowała o środki zewnętrzne na ten cel. W roku 2018 przystąpiono do jej realizacji. Inwestycja obejmuje zwiększenie przepustowości oczyszczalni z dotychczasowej $Q_{sr/d} = 283 \text{ m}^3$ do $Q_{sr/d} = 676 \text{ m}^3$ poprzez budowę reaktora biologicznego oraz innych urządzeń podnoszących efektywność oczyszczania ścieków. W ramach modernizacji oczyszczalnia zostanie wyposażona w dwa kompostery służące do przerobu osadów i bioodpadów.

XVIII. GOSPODAROWANIE ODPADAMI.

1. Liczba mieszkańców uiszczających opłatę za odbiór odpadów – 6 084.
2. Wysokość opłaty:
 - 1) 8,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady segregowane,
 - 2) 16,00 zł miesięcznie od jednej osoby – odpady niesegregowane,
 - 3) 125,00 zł rocznie – nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno - wypoczynkowe (odpady segregowane),
 - 4) 250,00 zł rocznie – nieruchomość wykorzystywana na cele rekreacyjno - wypoczynkowe (odpady niesegregowane).
3. Przychody gminy: **655 868,23 zł**, w tym:
 - 1) opłata za odbiór odpadów komunalnych – 649 830,20 zł
 - 2) wpływy z tytułu kosztów upomnienia – 5 555,50 zł
 - 3) odsetki od nieterminowych płatności – 482,53 zł
4. Masa odpadów poddanych recyklingowi (łącznie z PSZOK) i odsetek tych odpadów:
 - 1) masa odpadów – 329,769 Mg

- 2) odsetek odpadów – 45,3%
5. Liczba dzikich wysypisk – 0 szt.
6. Masa odpadów zebranych selektywnie (łącznie z PSZOK) i odsetek tych odpadów:
 - 1) masa odpadów zebranych selektywnie – 1 164,354 Mg
 - 2) odsetek odpadów – 42,97%
7. W 2018 r., w ramach samorządowego programu przyznającego uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych, stosowana jest dopłata w kwocie 3,00 zł na osobę do miesięcznej opłaty za odpady komunalne. Z tej formy pomocy skorzystało średnio 448 osób kwartalnie, posiadających Kartę Dużej Rodziny, na łączną kwotę 18 219,00 zł.

Gmina Wolbórz ma zabudowę rozproszoną, szczególnie w jej południowej części, w związku z tym, koszty transportu są wyższe niż w gminach o zabudowie zwartej. Zgodnie z przepisami prawa koszty odbioru i zagospodarowania odpadów pokrywają mieszkańcy. System gospodarowania odpadami komunalnymi zorganizowany przez gminę powinien się samofinansować, a to wiąże się z obowiązkiem ustalania wysokości opłat ponoszonych przez mieszkańców gmin na poziomie zabezpieczającym pokrycie kosztów funkcjonowania tego systemu. W przepisach art. 6r ust. 2 - 2c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wyspecyfikowane zostały te koszty, które gmina ma prawo pokrywać z pobranych od mieszkańców opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Ustawodawca zakazał jednocześnie wykorzystywania tych środków na inne cele, niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (art. 6r ust. 1aa). Powyższa teza znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych, w których przyjmuje się, iż „rada gminy podejmując uchwałę w przedmiocie stawek opłaty za gospodarowanie odpadami jest zobowiązana do dokonania rzetelnej i wnikliwej kalkulacji wysokości stawki, tak aby pobierane opłaty pokrywały rzeczywiste koszty związane z funkcjonowaniem systemu zagospodarowania odpadami na terenie gminy”.

XIX. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

W ostatnich latach odnotowano dużą intensyfikację rozwoju miejscowości, podejmuje się działania na rzecz rozwoju turystyki, przygotowuje się obszary stanowiące potencjalną ofertę gminy dla pozyskania inwestorów oraz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości usług i działalności gospodarczej. Dla terenów inwestycyjnych przeznaczają się działki przy trasie szybkiego ruchu z możliwością wykorzystania ich na cele produkcyjno – usługowo – magazynowe. Powyższe działania mają na celu rozwój gospodarczy Wolborza wykorzystujący uwarunkowania kulturowe i przyrodnicze miejscowości. Układ urbanistyczny Wolborza jest typowym układem miejskim, z wykształconym rynkiem i szeregiem ulic z zwartą zabudową murowaną. Przeważająca funkcja miejscowości to mieszkalnictwo i usługi. Dominuje parterowa,

jednopiętrowa i dwupiętrowa zabudowa. Układ komunikacyjny miejscowości jest jak na tzw. „małe miasteczko” dość rozbudowany. W skład układu komunikacyjnego wchodzi drogi gminne, powiatowe jak również te o znaczeniu krajowym. Wolbórz posiada cechy typowo miejskie, wskazuje na to układ urbanistyczny, zabudowa, jak i infrastruktura, zarówno ta techniczna jak i społeczna.

Gmina Wolbórz nie posiada planu zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru gminy. Na jej terenie obowiązuje 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych po roku 1995, obejmujących konkretne obszary, zgodne z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Wolbórz przedstawiono, poniżej, jako wykaz uchwał oraz teren objęty planem:

1. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu nr XVI/74/95 z dnia 28.12.1995 roku.

fragment terenu w obrębie Lubiaszów Stary przeznacza się ze strefy rekreacji na funkcję budownictwa jednorodzinnego – powierzchnia objęta planem 1,86 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 3 poz. 12 z dnia 18 marca 1996 r.

2. MPZP – uchwalony Uchwałą Nr XXXI/140/97 Rady Gminy w Wolborzu z dnia 19 czerwca 1997 roku

fragmenty terenu gminy Wolbórz przeznacza się na budowę gazociągu w/c Dn 400. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego Nr 2, poz. 17 z dnia 30.01.1998 r.

3. MPZP - uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr III/14/98 z dnia 27 listopada 1998 r.

- fragment terenu lasów, łąk, i pól położonych w obrębie Wolborza przeznacza się pod zbiornik retencyjny – powierzchnia objęta planem 39,00 ha
- fragment terenu upraw rolnych przy drodze Wolbórz – Żarnowica przeznacza się pod budowę masztu telefonii cyfrowej - powierzchnia objęta planem 0,05 ha
- fragment targowiska położonego w obrębie Wolborza przy ul. Modrzewskiego, przeznacza się na cele handlu i usług - powierzchnia objęta planem 0,12 ha.
- fragment terenu położonego przy drodze z wsi Psary Stare do Gazomi Starej położony przy granicy Gminy Wolbórz z Gminą Moszczenica przeznacza się pod oczyszczalnię ścieków – powierzchnia objęta planem 2,55 ha.
- fragment terenu przy drodze Lubiaszów Nowy do Lubiaszowa Starego przeznacza się pod budownictwo mieszkaniowe – powierzchnia objęta planem 1,40 ha.
- fragment terenu na przedłużeniu wsi Polichno przeznacza się pod tereny usług i kultury – powierzchnia objęta planem 0,64 ha.
- fragment terenu przy drodze Golesze – Lubiaszów przeznacza się pod tereny budownictwa mieszkaniowego i usługowego – pow. objęta planem 6,0 ha.

- zmiana zapisu przy głównych drogach komunikacyjnych. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Piotrkowskiego nr 22, poz. Poz.362
- 4. **MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXVIII/202/2001 z dnia 15 czerwca 2001 r.**
 - fragment terenu gruntów rolnych położonych w obrębie Wolbórz „Gadki” przeznaczają się pod tereny przemysłu i usług, powierzchnia objęta planem 5,28 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Nr 142, poz. 1693 z dnia 26 lipca 2001 r.
- 5. **MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXVIII/203/2001 z dnia 15 czerwca 2001 r.**
 - fragment terenu gruntów rolnych położonych w obrębie Wolborza przy ul. Reymonta przeznaczają się na tereny przemysłu i usług - powierzchnia objęta planem 1,79 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 142, poz. 1694 z dnia 26 lipca 2001 roku.
- 6. **MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XXXIV/246/2002 z dnia 8 lutego 2002 roku**
 - fragment terenu położonego przy drodze Lubiaszów Nowy do Lubiaszowa Starego przeznaczają się na funkcję mieszkaniową, rekreacyjną i turystyczną, powierzchnia objęta planem 2,10 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 58, poz. 1243 z dnia 12 marca 2002 roku.
- 7. **MPZP- uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz nr XXXIX/269/2002 z dnia 21 sierpnia 2002 r.**
 - fragment terenu upraw rolnych i ogrodnich położony w obrębie Wolbórz – Zwierzyniec przeznaczają się na tereny przemysłowo – usługowe - powierzchnia objęta planem 2,16 ha,
 - fragment terenu upraw rolnych i ogrodnich położony w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznaczają się pod centrum logistyczne, składy, magazyny, usługi, handel, produkcję materiałów budowlanych - powierzchnia objęta planem 10,00 ha,
 - fragment terenu przylegającego do drogi S8 przy skrzyżowaniu z drogą powiatową relacji Wolbórz – Koło z terenu upraw rolnych i ogrodnich, ośrodków usługowych, funkcji mieszkaniowo-usługowej, ochrony ekologicznej przeznaczają się pod budowę węzła komunikacyjnego - powierzchnia objęta planem 6,00 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Województwa Łódzkiego Nr 266, poz. 3292 z dnia 30 października 2002 roku.
- 8. **MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu Nr VII/47/03 z dnia 25 kwietnia 2003 r.**
 - fragment terenu upraw rolnych w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznaczają się pod centrum logistyki, handel, produkcję materiałów budowlanych, składy, magazyny, powierzchnia objęta planem 20 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 158, poz. 1560 z dnia 14 czerwca 2003 r.

- 9. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz nr IX/59/2003 z dnia 30 czerwca 2003 r.**
 - fragment terenu upraw rolnych położony w obrębie Wolbórz - Zagórki przeznaczony pod tereny przemysłu i usług wraz z obiektami towarzyszącymi, technicznymi i technologicznymi, powierzchnia objęta planem 12,65 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 207, poz. 1974 z dnia 28 lipca 2003 r.
- 10. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy w Wolborzu nr XXI/118/04 z dnia 26 sierpnia 2004 r.**
 - fragment terenu upraw rolnych w obrębie Wolbórz - Prusinki przeznaczony pod tereny urządzeń elektroenergetycznych, powierzchnia objęta planem 2,01 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 278 poz. 2347 z dnia 14 października 2004 roku.
- 11. MPZP – uchwalony Uchwałą Rady Gminy Wolbórz Nr XII/79/2007 z dnia 19 września 2007 r.**
 - fragment terenu upraw rolnych położonych w obrębie Wolbórz – Prusinki przeznaczony pod tereny logistyki, przemysłu, produkcji, usług i składów - powierzchnia objęta planem 45,51 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 325, poz. 2915 z dnia 17 października 2007 roku.
- 12. MPZP – uchwalony Uchwałą Nr XI/104/2011 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 31 sierpnia 2011 roku.**
 - tereny upraw rolnych położonych w obrębie Wolborza przeznaczony pod obwodnicę Wolborza. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 302, poz. 3058 z dnia 18.10.2011 r.
- 13. MPZP - uchwalony Uchwałą Nr X/71/2015 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 czerwca 2015 roku.**
 - tereny upraw rolnych położonych w granicach fragmentu miasta Wolbórz przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową, usługową, produkcyjną i magazynową oraz tereny rolnicze wody płynące i drogi – powierzchnia objęta planem 74 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 3229 z dnia 13 sierpnia 2015 r.
- 14. MPZP - uchwalony Uchwałą Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 kwietnia 2016 roku**
 - przeznaczenie podstawowe dla fragmentu w miejscowości Swolszewice Duże przeznaczony pod zabudowę zagrodową, powierzchnia objęta planem 120,5 ha. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 2350 z dnia 23 maja 2016 r.
- 15. MPZP- uchwalony Uchwałą Nr XLVI/346/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 28 czerwca 2018 roku**
 - część obszaru Gminy Wolbórz obejmującego fragment terenu miasta Wolbórz położonego w rejonie ul. Reymonta, oraz fragment terenu sołectwa Młynary

z przeznaczeniem podstawowym pod tereny usługowe, zabudowy zagrodowej, tereny rolnicze i leśne wraz z infrastrukturą drogową. Ogłoszony w Dz. Urz. Woj. Łódzkiego, poz. 3779 z dnia 19 lipca 2018 roku.

Rada Miejska w Wolborzu podjęła pięć uchwał o przystąpieniu do sporządzenia MPZP

1. Dla terenów obejmujących fragment miasta Wolbórz położonego w rejonie ul. Borek, obręb geodezyjny (09) Miasto Wolbórz gm. Wolbórz.
2. Dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Proszenie w miejscowości Proszenie gm. Wolbórz.
3. Dla terenów obejmujących fragmenty obrębu geodezyjnego Psary w miejscowościach Psary Stare, Psary-Lechawa, Psary Witowskie, gm. Wolbórz.
4. Dla terenów obejmujących fragment obrębu geodezyjnego Żarnowica w miejscowościach Żarnowica Duża i Żarnowica Mała.
5. Dla terenów obejmujących fragment obrębu geodezyjnego Polichno w miejscowości Polichno gm. Wolbórz.

Na terenie Gminy zlokalizowane są:

1. Maszty telefonii komórkowej (istniejące):

- 1) Działka nr ewid. 1680/2 obręb 9 miasta Wolbórz;
- 2) Działka nr ewid. 1681/2 obręb 9 miasta Wolbórz;
- 3) Działka nr ewid. 108/3 obręb Adamów;
- 4) Działka nr ewid. 37/1 obręb Bronisławów.

2. Istniejące elektrownie wiatrowe:

- 1) Działki nr ewid. 1646 i 1628 obręb Wolbórz; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW;
- 2) Działka nr ewid. 61/6 obręb Żarnowica; 1 turbina wiatrowa o mocy 2 MW.
- 3) Działki nr ewid. 1648/2 i 1670 obręb Wolbórz; 2 elektrownie wiatrowe o łącznej mocy 4 MW;

3. Planowane elektrownie wiatrowe posiadające prawomocne decyzje środowiskowe:

- 1) Działka nr ewid. 259 obręb Świątniki; 3 turbiny o mocy 225 kW każda;
- 2) Działki nr ewid. 3 i 4 obręb Marianów; 2 turbiny wiatrowe o łącz. mocy 500 kW;
- 3) Działki nr ewid. 60 i 61 obręb Krzykowice; 1 elektrownia wiatrowa z 4 turbinami o mocy 0,9 MW;
- 4) 12 elektrowni wiatrowych wraz z drogami wewnętrznymi, placami manewrowymi oraz infrastrukturą towarzyszącą (liniami elektroenergetycznymi SN, kablami sterowania i telekomunikacyjnymi, dwunastoma stacjami kontenerowymi pomiarowymi i niezbędnymi urządzeniami elektroenergetycznymi) położonych w obrębach Polichno, Proszenie, Psary, Wolbórz, Żarnowica.

Gmina Wolbórz nie jest inwestorem żadnej z ww. inwestycji.

Na terenie Gminy Wolbórz obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wolbórz uchwalonego Uchwałą Nr XVII/159/2012 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 29 lutego 2012 roku. W październiku 2016 r. została przeprowadzona analiza i ocena aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wolbórz oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Od czasu wejścia w życie (11.07.2003 r.) ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym na terenie gminy Wolbórz, zaczęto wydawać decyzje o ustaleniu warunków zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W poniższym zestawieniu została podana liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy w poszczególnych latach w okresie 2014 - 2018:

Lp.	Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	Razem
1.	Gmina Wolbórz	132	140	139	136	165	712

Liczba wydawanych decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego w poszczególnych latach 2014 - 2018:

Lp.	Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	Razem
1.	Gmina Wolbórz	27	21	21	15	32	116

Na bazie art. 217 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. 2018. poz. 2096), Gmina wydaje zaświadczenia o przeznaczeniu działek w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danego terenu. Poniżej zestawienie wydanych zaświadczeń w poszczególnych latach:

Lp.	Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	Razem
1.	Ilość wydanych zaświadczeń	199	182	231	230	240	1082

Ogólna sytuacja gospodarcza Polski, wzrost dochodów Polaków mają bezpośredni wpływ na decyzje o zakupie działki budowlanej i podjęciu inwestycji – budowy własnego domu, siedliska. W ostatnich latach nastąpiła stagnacja budownictwa jednorodzinnego z nieznacznym wzrostem w roku 2018. Stan ten obrazuje zestawienie ilości wydanych decyzjach tzw. WZiZT:

Lp.	Obręby geodezyjne	Ilość decyzji					Razem
		2014	2015	2016	2017	2018	
1.	Adamów	1	1	3	2	2	9
2.	Apolonka	0	2	3	1	2	8
3.	Bogusławice	4	3	7	8	10	32
4.	PGR Bogusławice	2	1	1	1	0	5
5.	Brudaki	2	2	4	0	0	8
6.	Dębsko	0	0	0	0	0	0
7.	Dobra Golesze	0	0	3	5	6	14
8.	Golesze	9	5	3	5	7	29
9.	Janów	0	3	4	5	6	18
10.	Kaleń	3	0	2	5	5	15
11.	Komorniki	4	8	6	4	7	29
12.	Krzykowice	1	0	1	0	0	2
13.	Kuznocin	3	4	3	0	2	12
14.	Kol. Żywocin	0	1	4	0	0	5
15.	Leonów	4	3	3	5	7	22
16.	Lubiaszów Nowy	14	12	10	12	13	61
17.	Lubiaszów Stary	5	4	13	9	11	42
18.	Lubiatów	1	4	0	2	2	9
19.	Marianów	0	1	0	0	0	1
20.	Młoszów	0	1	1	0	0	2
21.	Młynary	2	3	2	2	2	11
22.	Modrzewek	2	1	4	0	0	7
23.	Noworybie	0	1	0	0	0	1
24.	Polichno	3	9	3	3	5	23
25.	Proszenie	7	9	11	10	14	51
26.	Psary	6	4	2	5	5	22
27.	Stanisławów	2	2	4	4	6	18
28.	Studzianki	6	8	7	6	9	36
29.	Swolszewice Duże	9	14	9	11	11	54
30.	Świątniki	2	1	0	1	1	5
31.	Żarnowica	5	2	1	4	4	16
32.	Żywocin	2	2	4	1	1	10
33.	Miasto Wolbórz	33	29	21	25	27	135
Razem		132	140	139	136	165	712

Zgodnie z art. 57 ust. 1-3 na terenie gminy Wolbórz nie były wydawane decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym

i wojewódzkim. Brak również wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na terenach zamkniętych.

W 2015 r. wykonano „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wolbórz 2014 -2022 r.”, która łącznie ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy stanowi do dzisiaj podstawę polityki w tym zakresie.

XX. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2018 poz. 2204) do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje Burmistrz Wolborza.

Gminny Zasób Nieruchomości może być wykorzystywany na cele rozwojowe gminy i zorganizowanej działalności inwestycyjnej, a w szczególności na realizację budownictwa mieszkaniowego oraz związanych z tym budownictwem urządzeń infrastruktury technicznej, a także na realizację innych celów publicznych.

Podstawą tworzenia gminnych zasobów nieruchomości są studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin uchwalane na podstawie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Gmina może nabywać nieruchomości poprzez:

- 1) komunalizację – nieodpłatne nabycie własności nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa,
- 2) nabywanie nieruchomości poprzez zakup, zamianę oraz szeroko rozumianą działalność inwestycyjną,
- 3) decyzje administracyjne dotyczące wywłaszczenia, pierwokup, zasiedzenie, nabycie spadku,
- 4) nieodpłatne nabycie od Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa na cel publiczny zgodny z planem zagospodarowania przestrzennego gminy.

Gospodarowanie zasobem polega również na przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, także wyposażaniu ich w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej.

Z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z ustaw, nieruchomości mogą być przedmiotem obrotu. W szczególności mogą być przedmiotem sprzedaży, zamiany i zrzeczenia się, oddania w użytkowanie wieczyste, w najem lub dzierżawę, użyczenia, oddania w trwałe zarząd, a także mogą być obciążane ograniczonymi prawami rzeczowymi, wnoszone, jako wkłady niepieniężne (aporty) do spółek.

Zestawienie gruntów na dzień 31.12.2018 r.

Lp.	Numer obrębu	Położenie	Powierzchnia w ha	Wartość gruntu w zł
1.	01	Adamów	4,0556	8 863,50
2.	03	Bogusławice	7,0924	166 290,82
3.	04	Bogusławice PGR	9,2638	343 475,32
4.	05	Bronisławów	4,1287	8 861,90
5.	06	Brudaki	4,1389	76 085,00
6.	08	Dobra Golesze	12,8550	157 478,60
7.	09	Golesze	6,1100	238 220,66
8.	10	Janów	2,0818	11 903,40
9.	11	Kaleń	3,3253	139 668,55
10.	12	Komorniki	8,0900	35 611,63
11.	13	Krzykowice	1,0376	7 791,80
12.	14	Kuznocin	1,1711	156,00
13.	15	Kolonia Żywocin	2,0534	145 092,28
14.	16	Leonów	8,0503	47 223,63
15.	17	Lubiaszów Nowy	7,2682	28 988,79
16.	18	Lubiaszów Stary	5,8833	264 478,45
17.	19	Lubiatów	14,7269	131 279,24
18.	20	Marianów	2,7553	58 552,47
19.	21	Młoszów	1,9080	191 779,11
20.	22	Młynary	7,6971	195 699,28
21.	23	Modrzewek	5,0858	73 489,61
22.	24	Noworybie	1,2107	392,00
23.	25	Polichno	13,5070	521 939,81
24.	26	Proszenie	12,3480	294 493,30
25.	27	Psary	19,3102	343 781,17
26.	28	Stanisławów	6,0412	67 571,46
27.	29	Studzianki	10,9572	48 588,78
28.	30	Swolszewice Duże	0,8241	12 497,93
29.	31	Świątniki	1,8759	45 688,00

30.	32	Wolbórz	119,9769	3 342 623,87
	32-1		7,2319	111 556,47
	32-2		3,6139	53 252,98
	32-3		6,5238	92 522,34
	32-4		16,4528	2 116 802,76
	32-5		10,6037	107 022,01
	32-6		53,6418	288 968,93
	32-7		2,8047	578,34
	32-8		2,3331	23 977,97
	32-9		9,9598	317 931,46
	32-10		6,8114	230 010,61
31.	33	Żarnowica	11,4207	777 784,36
32.	34	Żywocin	7,1942	391 632,18
		Razem	323,4446	8 177 982,90

Powierzchnia zasobu gminnego wynosi 323,4460 ha w tym zawarte są następujące rodzaje umów:

- 1) dzierżawy na cele rolnicze 56,4852 ha
- 2) dzierżawy na cele nierolnicze 1,3013 ha
- 3) trwałe zarząd 6,4940 ha
- 4) użytkowanie wieczyste 1,6397 ha

W 2018r. nabyto do zasobu gminnego na podstawie:

- 1) notarialnych umów nabycia 1,0900 ha
- 2) postanowień sądu 0,0335 ha
- 3) komunalizacji 0,4013 ha
- 4) decyzji lokalizacyjnej 2,2754 ha

W 2018 r. zbyto z zasobu gminnego w postępowaniach przetargowych działki położone w obrębie ewidencyjnym nr 8 miasta Wolbórz, Lubiaszowie Starym i Żarnowicy o łącznej pow. 0,6080 ha.

W ramach gospodarki nieruchomościami:

1. Prowadzonych było 30 postępowań w sprawie podziałów nieruchomości.
2. Prowadzonych było 41 spraw z wniosków dotyczących gospodarki nieruchomościami.
3. Złożonych zostało do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb 39 wniosków dotyczących uregulowania 80 działek powstałych w wyniku decyzji lokalizacyjnej.
4. Prowadzonych było 38 spraw dotyczących nadania numerów porządkowych dla nieruchomości.

Burmistrz Wolborza, zgodnie z ustawą o wspólnotach gruntowych prowadzi nadzór nad spółkami, których na terenie gminy Wolbórz funkcjonuje 8.

W 2018r. na terenie gminy Wolbórz wystąpiła klęska suszy, która objęła 16 sołectw. W wyniku tego zjawiska uszkodzone zostały 63 gospodarstwa rolne o ogólnej powierzchni 768 ha (w zaokrągleniu). Prace związane z wyszacowaniem szkód wykonywała komisja powołana przez Burmistrza Wolborza.

XXI. OCHRONA ŚRODOWISKA

Zgodnie z „Programem opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Wolbórz” z budżetu Gminy Wolbórz pokrywane są świadczenia weterynaryjne mające na celu ograniczenie populacji zwierząt domowych – kotów i psów. W roku 2018 łącznie wykonano 23 zabiegi sterylizacyjne kotów i psów.

Na wnioski mieszkańców, przy ich znaczącej pomocy udało się w roku 2018 r. wyłapać i przekazać do schroniska 53 bezdomne psy.

Zaadoptowanych zostało 28 psów wyłapanych z terenu naszej gminy, 3 psy mimo podjęcia leczenia, nie udało się uratować. Poddano na wniosek mieszkańców eutanazji 2 ślepe mioty.

W 2018 roku złożone zostały 24 wnioski w celu uzyskania pozwolenia na wycinkę drzew. Po przeprowadzeniu czynności sprawdzających i administracyjnych, wydane zostały 22 decyzje (pozytywne) uwzględniające oczekiwania wnioskodawców i 2 decyzje (negatywne) odmawiające zgody na wycinkę drzew. W trybie zgłoszenia złożonych zostało 68 wniosków od osób fizycznych dotyczących usunięcia drzew z prywatnych posesji, do których Gmina Wolbórz nie wniosła sprzeciwu.

Bardzo ważnym zadaniem wykonywanym przez Gminę jest wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach planowanych inwestycji. Proces wydawania decyzji podlega bardzo rygorystycznym procedurom administracyjnym. W roku 2018 prowadzono postępowania wszczęte w latach ubiegłych, które w 6 przypadkach zakończyły się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wpłynęło kolejnych 10 wniosków o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:

- w 2 przypadkach nastąpiła odmowa wszczęcia postępowania z braku merytorycznych podstaw, ponieważ wnioski dotyczyły inwestycji, które nie miały wpływu na środowisko naturalne,
- w 2 przypadkach wnioskodawcy zostali wezwani do uzupełnienia wniosków, jednak wnioski nie zostały uzupełnione i pozostały bez rozpatrzenia,
- w 1 przypadku na prośbę wnioskodawcy postępowanie zostało zawieszono,
- 2 postępowania są prowadzone – trwa uzupełnianie raportu na wezwanie organów opiniujących,
- 1 decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji została wydana,
- w 2 przypadkach nastąpiło przeniesienie decyzji na innego inwestora za zgodą stron postępowania,

- od 1 decyzji środowiskowej wydanej w czerwcu 2018 roku zostało zgodnie z Kpa wniesione odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, decyzją SKO z dnia 10.09.2018 r. postępowanie odwoławcze zostało umorzone

W roku 2018 w ramach wspierania działań ekologicznych udzielone zostały dotacje do 6 przydomowych oczyszczalni ścieków na łączną sumę 21 tys. złotych. Gmina w ramach edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży wspiera inicjatywy sprzątania świata zabezpieczając logistycznie akcje.

XXII. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII

I. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wolbórz na lata 2018-2022

Program realizuje zadania, które wynikają z zapisów Uchwały Nr XLIV/324/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 26 kwietnia 2018r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wolbórz na lata 2018-2022 i Uchwały Nr XLIV/325/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Program ten jest skierowany do lokalnej społeczności Gminy Wolbórz, w szczególności do:

- rodzin zagrożonych pojawieniem się przypadków przemocy ze strony członków rodziny,
- ofiar i świadków przemocy w rodzinie,
- sprawców przemocy w rodzinie,
- pracowników instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Głównym koordynatorem i inicjatorem realizowanych zadań jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W 2018 r. na wykonanie Gminnego Programu Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy przeznaczone zostały środki w kwocie 12 700,00 zł.

Cele programu:

- 1) podnoszenie świadomości społecznej poprzez profilaktykę i edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 2) zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie,
- 3) poprawa jakości działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,

- 4) zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Cel I. Podnoszenie świadomości społecznej poprzez profilaktykę i edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu ma utworzoną własną stronę internetową www.mopswolborz.pl, na której widnieją informacje i dokumenty, takie jak:
- informacja o działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wolborzu, w tym o miejscach i formach pomocy, dane teleadresowe, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie,
 - wzór zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie;
 - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”;
 - Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie;
 - informacja na temat pracy Ośrodka Interwencji Kryzysowej, który mieści się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim, dokumenty te można bezpośrednio pobrać ze strony.
- 2) Przeprowadzono warsztaty profilaktyczne na temat ”Nie daj się złapać w sieci - bezpieczeństwo w Internecie,, dla uczniów klas V SP w Goleszach Dużych. Koszt 850,00 zł.
- 3) Przeprowadzono warsztaty profilaktyczne dla klas VI, VII, VIII SP w Wolborzu (łącznie 128 uczniów), Rady Pedagogicznej (41 nauczycieli) oraz rodziców (70 rodziców) z tematyki CYBERPRZEMOC. Koszt 2 900,00 zł.

Cel II. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.) oraz nowelizacji tej ustawy wprowadzonej ustawą z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw.

Organizację pracy Zespołu określa Regulamin Pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wolborzu, przyjęty Uchwałą Nr XLIII/292/2010 Rady Gminy Wolbórz z dnia 25 sierpnia 2010 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wolborzu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Liczba zarejestrowanych niebieskich Kart

Wyszczególnienie	2016 r.	2017 r.	2018 r.
Zarejestrowane Niebieskie Karty przez Zespół Interdyscyplinarny	20	18	23
Posiedzenia Grup Roboczych	81	51	82

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolborzu

W 2018 r. w ramach prac Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wolborzu łącznie podejmowano działania w kontekście 37 procedur Niebieskiej Karty: w tym wszczęto 23 i 14 kontynuowano z poprzednich lat. W 2018r. w ramach założonych Niebieskich Kart grupy robocze podejmowały działania w celu rozwiązania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w przypadku 37 rodzin, tj. łącznie 99 osób w rodzinach. Spośród 37 rodzin, w których prowadzona była procedura Niebieskiej Karty 4 rodziny korzystały z pomocy finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolborzu, 3 rodziny korzystały ze świadczenia niepieniężnego w formie bezpłatnego jednego gorącego posiłku dla dzieci w szkole bądź przedszkolu. Odbyły się 82 posiedzenia Grup Roboczych.

W skład powołanych Grup Roboczych wchodził pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolborzu, pedagodzy, dzielnicowi Komisariatu Policji w Wolborzu, pielęgniarka środowiskowa, członek Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kurator sądowy. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają w oparciu o porozumienia zawarte między Burmistrzem Wolborza a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

Grupy robocze mają za zadanie zapoznanie się z problemem występującym w danej rodzinie poprzez przeprowadzenie rozmowy zarówno z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, jak i z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. W trakcie rozmowy z tymi osobami grupa robocza diagnozuje sytuację rodziny, następnie ustala indywidualny plan pracy dla członków rodziny, a później monitoruje sytuację rodziny, głównie pod względem bezpieczeństwa jej członków oraz realizowania planu pomocy. Wszystkie działania podejmowane wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efekty tych działań są opisywane i protokołowane.

Liczba ofiar przemocy w rodzinie

Kobiety	Ogółem:	17
	w tym, niepełnosprawni	0
	w tym, starsze	3
Mężczyźni	Ogółem:	5
	w tym, niepełnosprawni	0
	w tym, starsze	0
Dzieci	Ogółem:	1

Według danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wolborzu w roku sprawozdawczym realizowano 1 procedurę „Niebieskie Karty”, gdzie ofiarą przemocy w rodzinie jest dziecko. W większości jednak osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie są kobiety. Mężczyźni stanowią znacznie mniejszy procent osób doznających przemocy. Zdiagnozowane problemy w tych rodzinach to przede wszystkim:

- alkohol – 22 przypadki,
- stosowanie przemocy przez jednego z małżonków – 12 przypadków,
- stosowanie przemocy przez innego członka rodziny (syna, ojca, szwagra, wujka) – 11 przypadków.

Liczba założonych i zamkniętych Niebieskich Kart (Dane MOPS Wolbórz)

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	3
2.	Liczba szkoleń Zespołu Interdyscyplinarnego	3
3.	Liczba Niebieskich Kart –A	27
4.	Liczba zamkniętych Niebieskich Kart z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	23
5.	Liczba Niebieskich Kart A założonych przez przedstawicieli podmiotów wszczynających procedurę:	23
	Komisariat Policji w Wolborzu	13
	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolborzu	8
	Przedstawiciele oświaty – pedagog z Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Piotrkowie Tryb.	1
	Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wolborzu	1
	Przedstawiciele ochrony zdrowia	0

W roku 2018 większość Niebieskich Kart wpłynęła z Komisariatu Policji w Wolborzu - w 13 przypadkach, pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolborzu założyli Niebieską Kartę w 8 przypadkach. Przedstawiciele

oświaty, tj. pedagog z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Piotrkowie Tryb. założył 1 Niebieską Kartę. Członek Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wolborzu założył 1 Niebieską Kartę.

Łącznie w wyżej wymienionym okresie zakończono 23 procedury w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W 2018 roku odbyły się 3 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wolborzu, z których sporządzono listy obecności oraz protokoły. W ramach swej działalności Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Wolborzu realizował działania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w zakresie:

- diagnozowania problemu przemocy w rodzinie – Zespół Interdyscyplinarny gromadził i analizował dane dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wolbórz – wszczęto 27 Niebieskich Kart - A,
- podejmowania interwencji wobec rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie – w przypadku 37 rodzin,
- współpracy lokalnych podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej – członkowie Zespołu brali udział w 3 szkoleniach,
- rozpowszechniania informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym – informacje na stronie internetowej MOPS,
- przekazywania informacji sprawcom przemocy o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy w rodzinie, zwłaszcza podczas posiedzeń Grup Roboczych.

Działania te realizowano w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, którą określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Procedura obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy.

Problemy rodzin dotkniętych przemocą domową mogą być skutecznie rozwiązywane jedynie przy efektywnej współpracy różnych osób i instytucji. Zasadnym jest wzmocnienie działań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w zakresie programów korekcyjno-edukacyjnych oraz działań o charakterze motywacyjnym. Z uwagi na interdyscyplinarność problemu przemocy w rodzinie istotnym czynnikiem zwiększającym skuteczność rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej jest doskonalenie kadr, a przede wszystkim współdziałanie lokalnych instytucji.

Cel III. Poprawa jakości działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

1) Na terenie Gminy Wolbórz działają dwa Punkty Konsultacyjne do spraw uzależnień i przemocy, w ramach których psycholog udziela poradnictwa dla osób i rodzin z problemem przemocy domowej. Działanie to finansowane jest ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok.

W ramach pracy psychologa w Punkcie Konsultacyjnym w Wolborzu w 2018 r. odnotowano udzielenie porad:

- W grupie kobiet:
 - 2 kobietom uzależnionym;
 - 10 kobietom współuzależnionym, w tym 1 ofiara przemocy w rodzinie;
 - 3 kobietom doświadczającym przemocy w rodzinie;
 - 7 kobietom zgłaszającym problemy emocjonalne i relacyjne;
 - 4 kobiecie zgłaszającym problemy wychowawcze z dziećmi.
- W grupie mężczyzn:
 - 1 mężczyźni będącym sprawcą przemocy,
 - 20 osobom z problemem alkoholowym, w tym 4 sprawców przemocy i 1 osoba uzależniona od narkotyków;
 - 1 osobie uzależnionej od narkotyków;
 - 1 osobie z zaburzeniami psychicznymi;
 - 2 osobom mającym zaburzone relacje z członkiem bliskiej rodziny.
- W grupie dzieci i młodzieży:
 - 5 osobom mającym problemy emocjonalne;
 - 5 osobom sprawiającym problemy wychowawcze,
 - 2 osobom pochodzącym z rodzin z problemem alkoholowym.

2) W siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim przy Alej 3 Maja 33 znajduje się Ośrodek Interwencji Kryzysowej, do którego także kierowane są ofiary przemocy. Osoby doznające przemocy mogły otrzymać tam pomoc psychologiczną oraz prawną. Informacja o działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej dostępna jest na stronie MOPS w Wolborzu.

3) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim organizuje programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie, do których motywowane są osoby stosujące przemoc w rodzinie z terenu Gminy Wolbórz. W 2018 r. 1 osoba stosująca przemoc w rodzinie dobrowolnie zgłosiła się i ukończyła taki program. Osoba ta uzyskała wiedzę niezbędną do zaniechania stosowania przemocy w rodzinie oraz nabyła umiejętności kontrolowania jej. Program finansowany był przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

w Piotrkowie Trybunalskim realizowany przez mgr Anetę Markiewicz w siedzibie Fundacji Arka Nadziei, ul. Dzieci Polskich 41 a w Tomaszowie Mazowieckim

- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wolborzu wystosowała 4 wnioski do Sądu o objęcie osoby z problemem alkoholowym – sprawców przemocy leczeniem odwykowym.

Cel IV. Zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

W ramach zwiększenia kompetencji pracowników służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2018r. odbyły się 3 szkolenia.

- 1) Szkolenie dla Zespołu Interdyscyplinarnego w Piotrkowie Trybunalskim – 26 marca 2018 r., udział wzięło 2 pracowników MOPS w Wolborzu. Szkolenie dotyczyło przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Koszt: 150,00 zł;
- 2) Szkolenie dla członków Grup Roboczych w Piotrkowie Trybunalskim – 18 maja 2018r. W szkoleniu brały udział 4 osoby – pracownicy socjalni MOPS w Wolborzu. Koszt: 390,00 zł ;
- 3) Szkolenie pt.”Przeгляд najważniejszych zagadnień z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Zadania i rola GKRPA i Zespołów Interdyscyplinarnych” – 17-20 września 2018 r. W szkoleniu brało udział 6 osób (4 członków Zespołu Interdyscyplinarnego i 2 przedstawiciele Komisariatu Policji w Wolborzu). Koszt: 5 880,00zł.

II. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018, stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, jak i zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r.,

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Wolbórz na rok 2018 r. przyjęty został do realizacji przez Radę Miejską w Wolborzu uchwałą Nr XXXIX/266/2017 z dnia 27 listopada 2017 r., ze zmianą Uchwałą Nr III/24/2018 Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 21 grudnia 2018 r. na wykonanie, którego przeznaczone zostały środki finansowe w kwocie 195 000,00 zł.

Nadrzędny cel Programu – „Ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież”.

Cel główny realizowany przez 4 cele szczegółowe w następujących obszarach: promocja zdrowia, profilaktyka oraz redukcji szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa. Działania realizowane w obszarze promocji zdrowia (działania informacyjne, edukacyjne), celem podniesienia wiedzy ogółu społeczności Gminy Wolbórz oraz wybranych grup docelowych na temat problemów związanych z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych. Podniesienia kwalifikacji zawodowych osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Działania realizowane w obszarze profilaktyki służą wspieraniu i rozwojowi programów profilaktyki uniwersalnej i selektywnej. Działalność zapobiegawcza, wdrażanie oferty skutecznych, rekomendowanych programów profilaktycznych, poszerzenie oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej, rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i wychowawców sprzyjających budowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży. Kontynuowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania narkomanii ukierunkowanych na młodzież. Zbiorowość ta stanowi grupę podwyższonego ryzyka korzystania z substancji psychoaktywnych. Monitorowanie ryzykownych zachowań młodzieży związanych z korzystaniem z alkoholu lub narkotyków. W obszarze redukcji szkód i rehabilitacji zdrowotnej, społecznej i zawodowej realizowane są działania zmierzające do poszerzenia i udoskonalenia oferty w zakresie leczenia, rehabilitacji i redukcji szkód osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz podniesienia jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym. Głównymi realizatorami Programu była Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana Zarządzeniem Burmistrza Wolborza oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – koordynator Programu. W 2018 roku środki finansowe przeznaczone na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zostały podzielone w zdecydowanej większości na działania związane z profilaktyką. Finansową podstawę realizacji GPPiRPA stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Analizę wydatkowanych w 2018 r. środków finansowych w kwocie 124 292,95 zł na realizację zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz kwotę 7 031,92 zł na realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii przedstawia poniższa informacja.

Lp.	Zadania szczegółowe	Ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Czas realizacji	Realizator zadania
1.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących podnoszenia wiedzy mieszkańców Gminy Wolbórz, na temat zagrożeń wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych:				
1.1.	Forum Trzeźwości – „Alkoholizm - fakty i mity” (msza w Kolegiacie Wolborskiej, konferencja i projekcja filmu „Rozdarte dusze”, miting grupy Al.-Anon w Wolborzu, otwarte stałe dyżury w Punkcie Informacyjnym w siedzibie Stowarzyszenia, miting grupy AA w Wolborzu i Proseniu. Rozpowszechnienie plakatów i ulotek o tematyce alkoholowej.	1 381,77	100 osób	25.11-9.12.2018 r.	Stowarzyszenie Trzeźwości „Dobry Dzień”
1.2.	Celem zwiększenia kompetencji osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych - Szkolenie ”Przeciwdziałanie narkotykom, narkomanii oraz dopalaczom na poziomie lokalnym.	4 760,00	4 funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Wolborzu	18-21.03.2018 r.	GKRPA/Studio Profilaktyki Społecznej Kraków
1.3.	Realizacja kampanii społecznej „Przeciw pijanym kierowcom” celem podejmowania działań edukacyjnych na rzecz ograniczenia liczby kierowców prowadzących pojazdy pod wpływem alkoholu oraz upowszechniano wiedzę nt. wpływu alkoholu na funkcjonowanie organizmu kierowcy oraz aspektów prawnych związanych z nietrzeźwością kierowców.	1 230,00	kierowcy z terenu Gminy Wolbórz	cały rok	Komenda Policji w Wolborzu
1.4.	Prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, ulotek profilaktycznych otrzymanych z PARPA) dla mieszkańców Gminy Wolbórz na temat uzależnień, zjawiska przemocy w rodzinie.		mieszkańcy Gminy (klienci MOPS)		Komenda Policji w Wolborzu, pracownicy Punktów Konsultacyjnych, MOPS
1.5.	Wspieranie edukacji osób działających w obszarze profilaktyki uzależnień poprzez zakup literatury fachowej z zakresu uzależnień i przemocy - miesięcznik REMEDIUM.	189,00	dla pedagoga szkolnego		placówki szkolne z terenu Gminy

1.6	Informowanie o możliwości uzyskania pomocy w zakresie różnych form wsparcia dla dzieci, młodzieży, dorosłych, a także pomocy w sytuacjach kryzysowych, w tym: a) adresach instytucji i organizacji, w których osoby zagrożone uzależnieniem lub uzależnione i ich rodziny mogą uzyskać pomoc psychologiczną i prawną, b) popularyzowanie informacji i wiedzy o grupach samopomocowych AA i Al.-Anon i miejscach spotkań grup.		MOPS Wolbórz-ułotki, strona internetowa, pracownicy socjalni, GKRPA	MOPS Wolbórz, strona internetowa, pracownicy socjalni, GKRPA Stowarzyszenie Trzeźwości „Dobry Dzień”
-----	---	--	---	---

Obszar działania: PROFLAKTYKA Cel szczegółowy nr 2:

Zmniejszenie popytu na używanie substancji psychoaktywnych, poprzez upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych.

Lp.	Zadania szczegółowe	Ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Czas realizacji	Realizator zadania
2.	Realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych, używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych (hazard, Internet) oraz czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój, w tym:				
2.1.	Warsztaty edukacyjno-profilaktyczne dla młodzieży szkoły średniej celem promocji zdrowego stylu życia oraz dla rodziców celem kształtowania postaw prozdrowotnych młodzieży	1 220,00	134 uczniów 50 rodziców ZRCKU Wolbórz	XII.2018	Fundacja Arka Nadziei Tomaszów Maz.
2.2.	Szkolenie dla nauczycieli – Edukacja jako przygoda. Techniki edukacyjnej aktywizacji uczniów. Szkolenie dla rodziców – Profilaktyka uzależnień behawioralnych.	2 000,00	70 uczniów, 22 nauczycieli, 100 rodziców	20.11.2018	SP w Goleszach Dużych, realizator Centrum Polityki Społecznej Radom, prof. M. Jędrzejko
2.3.	Zajęcia opiekuńczo- wychowawcze w ramach programu „Spójrz inaczej” oraz świadczenie pomocy w nauce, odrabianiu lekcji na rzecz dzieci i młodzieży w Szkole Podstawowej w Komornikach	12 506,04	47 dzieci	16.02.2018- 14.12.2018 z przerwą wakacyjną lipiec i sierpień	2 nauczycieli ze SP w Komornikach z uprawnieniami do prowadzenia zajęć profilaktycznych

2.4.	Zajęcia opiekuńczo - wychowawcze w ramach programu „Spójrz inaczej” oraz świadczenie pomocy w nauce, odrabianiu lekcji na rzecz dzieci i młodzieży w Szkole Podstawowej w Goleszach Dużych	9 556,28	34 dzieci	14.02-19.12.2018 z przerwą wakacyjną lipiec i sierpień	2 nauczycieli ze SP w Goleszach Dużych z uprawnieniami do prowadzenia zajęć profilaktycznych
2.5.	Akcje profilaktyczne, promujące zdrowy styl życia wśród dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec środków uzależniających oraz zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży, w tym:				
	* projekt „Alkohol i używki - wróg czy przyjaciel” – Biblioteka w Wolborzu, zadanie zrealizowane dla dzieci, młodzieży i dorosłych wsi Polichno.	138,95 736,02	50 dzieci i młodzieży 100 osób dorosłych	14.05-30.06.2018	Filia Biblioteki w Polichnie
	* projekt z okazji Nocy Muzeów - „Żywa lekcja historii” połączona z kampanią profilaktyczną „Zachowaj trzeźwy umysł” - integracja rodzin poprzez zabawę i edukację	2 495,30	50 dzieci i ich rodzice; 100 osób	19.05.2018	GKRPA/WCK
	* Gminny Dzień Dziecka - „Lubię siebie, bo jestem wyjątkowy”	3 140,22	650 uczniów szkół i dzieci z oddziałów przedszkolnych z Golesz Dużych, Wolborza, Komornik i Proszienia	4.06.2018	Szkoła Podstawowa w Goleszach Dużych
	* Teatrzyk „Jak Dyzio stał się dobrym dzieckiem” - Szkoła Podstawowa w Goleszach Dużych	1 300,00	260 dzieci klas I-III ze szkół podst. w Gminie Wolbórz i dzieci z PS w Wolborzu oraz Przedszkola „Ekoludek”		GKRPA/Teatr Króla w Łodzi
	* Projekt „Żyj zdrowo bez nałogów	1 896,05	24 dzieci i 10 rodziców	18.09-11.12 2018 r.	Filia Biblioteki w Goleszach Dużych
	* Przedstawienie artystyczne „Świat pełen pokus”	1 296,00	149 dzieci szkół podstawowych	17.05.2018.	GKRPA/ Impresariat Artystyczny HA-BART Tomaszów Maz.
	* Rodzinny rajd rowerowy z piknikiem profilaktycznym	797,80	94 osoby	19.08.2018.	WTKiT
	* Zawody sportowo-pożarnicze dla dzieci i młodzieży	499,92	52 zawodników	22.07.2018.	Ochotnicza Straż Pożarna
	* Koncert profilaktyczny celem zwiększenia świadomości młodzieży o szkodliwości substancji psychoaktywnych „Dekalog Twoim drogowskazem”	1 353,00	137 uczniów Publicznego Gimnazjum w Wolborzu	25.04.2018	GKRPA/ Scena ARS MARKETING KRAKÓW

**Obszar działania: Redukcja szkód i rehabilitacja społeczna Cel szczegółowy nr 3
 Udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin wsparcia
 psychologicznego i społecznego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
 i integrowanie ze społecznością lokalną**

Lp.	Zadania szczegółowe	Ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Czas realizacji	Realizator zadania
3.	Finansowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym:	1 430,00	24 spotkania z dorosłymi i 7 spotkań z dziećmi i młodzieżą	I-XII 2018 r. 1 godzina tygodniowo	psychoterapeuta Anetta Goworek
3.1.	Punkt Konsultacyjny dla rodzin przy SP w Golezszach Dużych				
3.2.	Punkt Konsultacyjny w Wolborzu przy MOPS	10 384,00	65 osób (30 kobiet, 25 mężczyzn, 10 osób niepełnoletnich) Klientami punktu byli: W grupie kobiet m.in.: - 2 osoby uzależnione - 10 osób współzależ. (w tym 1 ofiara przemocy w rodzinie) - 3 osoby z przemocy w rodzinie, - 7 osób zgłaszających problemy emocjonalne i relacyjne, - 4 osoby zgłaszające problemy wychowa. z dziećmi, - 3 pracowników MOPS z potrzebą konsultacji pracy z podopiecznymi - pedagog szkolny, z potrzebą konsultacji pracy z dziećmi W grupie mężczyzn m.in.: - 20 osób z problemem	I-XII.2018r. 4 godziny tygodniowo	Firma Progres

			<p>alkoholowym (w tym: 4 sprawców przemocy i 1 osoba uzależniona od narkotyków)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 osoba uzależniona od narkotyków - 1 osoba z zaburzeniami psychicznymi - 2 osoby mające zaburzone relacje z członkiem bliskiej rodziny/partnerką - 1 sprawca przemocy <p>W grupie dzieci i młodzieży m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 osób mających problemy emocjonalne, - 5 osób sprawiających problemy wychowa., - 2 osoby z rodzin z problemem alkoh. 		
3.3.	Punkt Konsultacyjny w Proszeniu	4 248,00	<p>12 osób</p> <p>Klientami Punktu było:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w ramach konsultacji indywidualnych: <ul style="list-style-type: none"> 4 mężczyzn w tym: 4 - uzależnionych od alkoholu (w tym 1 uzależniony od hazardu i 1 uzależniony od narkotyków) 5 kobiet w tym: 5 współuzależ. (w tym 1 ofiara przemocy, 2 DDA, 1 - sprawczyni przemocy) - w ramach spotkań grupy wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> 6 mężczyzn uzależnionych od alkoholu (w tym 1- uzależniony od hazardu i 2 - uzależniony od narkotyków) 6 kobiet w tym: 6 - współuzależ. (w tym 1 - ofiara przemocy, 2 – DDA, 1 - sprawczyni przemocy) 	I-XII2018r. 3 godziny tygodniowo co drugi tydzień	I-XII.2018 r.

3.4.	Zakup narkotestów dla osób odbywających karę pozbawienia wolności w ramach dofinansowania działań wspomagających proces readaptacji społecznej dla osób uzależnionych, z problemem alkoholowym i narkomanii	1 051,92	100 szt. Testów narkotykowych dla Aresztu Śledczego, Oddział w Goleszach	10.05.2018r.	GKRPA
3.5	Wspieranie działalności środowisk abstynenckich zrzeszających osoby uzależnione od alkoholu i ich rodzin poprzez dofinansowanie działań o charakterze integracyjnym, podtrzymujących proces terapii osób uzależnionych i współuzależnionych, rozwijających ich aktywność w sferze profilaktyki, w tym:				
	warsztaty terapeutyczne dla osób współuzależnionych, członków Stowarzyszenia „Dobry Dzień”	2 750,00	11 osób	01.03- 04.03.2018	Stowarzyszenie Trzeźwości Ośrodek Apostolstwa Trzeźwości w Zakroczymiu
	warsztaty profilaktyczne dla osób i rodzin z problemem alkoholowym, członków Stowarzyszenia „Dobry Dzień”	4 000,00	10 osób	11.08- 18.08.2018	Dom Rekolekcyjny Księży Marianów „Stajenka” w Rzepiskach
	spotkanie rodzin, członków Stowarzyszenia Trzeźwości	2 100,00	10 osób	28.04- 01.05.2018	Centrum Spotkań i Dialogu Kielce

Cel Szczegółowy 4: Koordynowanie realizacji Programu

Lp.	Zadania szczegółowe	Ilość środków finansowych przeznaczonych na realizację działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Czas realizacji	Realizator zadania
4.	Tworzenie warunków do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Wolbórz, zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym:			I-XII 2018	GKRPA, MOPS
	wynagrodzenia dla członków GKRPA, obsługę administracyjną GKRPA zapewnił MOPS w Wolborzu	21 420,00	12 posiedzeń GKRPA		szczegółowy opis zadania w zał. Nr2
	opłacanie kosztów biegłego psychiatry i psychologa orzekających w przedmiocie uzależnienia, oraz kosztów postępowania sądowego	4 592,00	8 spraw skierowano do Sądu o leczenie odwykowe	cały rok	GKRPA
	Doposażenie realizatorów i partnerów Programu w sprzęt niezbędny do realizacji zadań,	221,40	zakup tablic informacyjnych 3 szt. dla MOPS Wolbórz	luty 2018	MOPS Wolbórz

III. Gminny Program Wspierania Rodziny.

Z dniem 1 stycznia 2012r weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2018r, poz. 998 ze zm).

Zadania w oparciu o ustawę mają na celu w szczególności:

- zapewnienie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- kompleksowe załatwianie spraw w zakresie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców,
- tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
- współpraca z sądem w zakresie realizacji postanowień sądowych dotyczących zapewnienia opieki nad dzieckiem w formie rodzinnej lub instytucjonalnej,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018r został ustanowiony Uchwałą nr XXIV/159/2016r Rady Miejskiej w Wolborzu z dnia 30 września 2016 r. Podstawowym jego założeniem jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jednym z ważniejszych rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin

przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności w gospodarstwie domowym. Działania asystenta mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Asystent rodziny nie podejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone rezultaty. Działania podejmowane w ramach programu adresowane są do rodzin doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz tych, w których Sąd odebrał lub ograniczył rodzicom władzę rodzicielską, objął kuratelą lub umieścił dzieci w pieczy zastępczej.

W realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny uczestniczyły instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny. Przed wszystkim pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz placówki oświatowe.

REALIZACJA PROGRAMU

Cel szczegółowy 1: zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Nazwa zadania	Działanie	Podmiot realizujący	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Wskaźnik realizacji	Źródła finansowania
Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/ rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzających potrzebę ubiegania się o pomoc	- szczegółowe rozpoznanie sytuacji rodziny przez pracowników - pełniejsze diagnozowanie rodziny zagrożonej wykluczeniem społecznym, - pogłębiona praca z rodziną zagrożoną wykluczeniem społecznym przez asystenta rodziny, - diagnoza uzależnień występujących w rodzinach,	MOPS w Wolborzu	-	W 2018 r. objęto pomocą materialną 17 rodzin wielodzietnych i 29 rodzin niepełnych. W 43 rodzinach odnotowano bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.	-

<p>Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii i leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.</p>	<p>- kierowanie osób uzależnionych na leczenie, również za pośrednictwem GKRPA, - realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych dla rodziców i młodzieży, - współpraca ze Stowarzyszeniem Trzeźwości „Dobry Dzień” na rzecz rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,</p>	<p>MOPS w Wolborzu</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkty Konsultacyjne</p>	<p>W sprawie 2 rodzin GKRPA wystosowała wnioski do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie odwykowym.</p>	<p>Środki GKRPA, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie</p>
<p>Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą,</p>	<p>- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta rodziny we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym, - opracowanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci, - kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi poprzez udział w warsztatach kompetencji społecznych i wychowawczych, - organizacja wypoczynku letniego dla dzieci,</p>	<p>MOPS w Wolborzu</p>	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkty Konsultacyjne</p>	<p>W 2018 r. - 33 dzieci było na wypoczynku letnim nad morzem w „Pogorzeliczy”. Z pomocy Punktu Konsultacyjnego Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Piotrkowie Tryb. przy Publicznym Gimnazjum w Wolborzu skorzystało 25 uczniów, z pomocy Punktów Konsultacyjnych działających na terenie gminy Wolbórz 10 osób niepełnoletnich.</p>	<p>Środki GKRPA, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie</p>
<p>Działania Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodziny dotkniętej przemocą – procedura NK,</p>	<p>Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>MOPS w Wolborzu</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Policja</p>	<p>W 2018 r. założono 8 Niebieskich Kart, gdzie członkami rodziny były dzieci, w 4 rodzinach procedura NK była kontynuowana.</p>	

Zatrudnienie asystenta rodziny	- przydzielenie rodzinom asystenta rodziny,	MOPS w Wolborzu	-	Asystenta rodziny przyznaje kierownik ośrodka na wniosek pracownika socjalnego. Liczba rodzin objętych wsparciem w 2018 r. - 8. Asystent rodziny opracował 16 planów pracy z rodziną (1 plan na pół roku).	Środki własne, dotacje z budżetu państwa
Udział pracowników socjalnych i asystentów rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	- podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie,	Pracownicy socjalni Asystent rodziny		Pracownicy socjalni brali udział w 3 szkoleniach dotyczących: wywiadu środowiskowego, ustalanie odpłatności za pobyt w DPS oraz stosowanie KPA w sprawach z zakresu pomocy społecznej; „Posiłek w szkole i w domu – nowy rządowy program na lata 2019-2023. Asystent rodziny uczestniczył w 3 szkoleniach na temat: roli asystenta rodziny w interwencji kryzysowej, kompetencji asystenta rodziny, przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.	Środki pochodzące z budżetu MOPS

Cel szczegółowy 2: Poprawa jakości życia rodzin, w tym zabezpieczenie potrzeb bytowych

Zadanie	Działanie	Podmiot realizujący	Institucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Wskaźnik realizacji	Źródła finansowania
Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci	- udzielenie pomocy w postaci opłacania posiłków dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole,	MOPS w Wolborzu	Urząd Miejski w Wolborzu	W 2018r – 96 dzieci i uczniów korzystało z posiłków w szkole i w przedszkolu,	Środki w budżecie MOPS
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej,	- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej,	MOPS w Wolborzu	Urząd Miejski w Wolborzu	W 2018r - 4 dzieci przebywało w pieczy zastępczej tj. 2 dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, - 2 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego tj. Rodzinnym Domu Fundacji „Happy Kids” w Czarnocinie. Jedno z dzieci powróciło 1.08.2018 r. do rodziny biologicznej, natomiast drugie z dzieci decyzją sądu z dniem 01.07.2018 zostało umieszczone w DPS dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Inteligentnie w Kadłubie.	Środki w budżecie MOPS
Samorządowy Program Przyznający Uprawnienia Członkom Rodzin Wielodzietnych w Gminie Wolbórz – Karta Dużej Rodziny, promocja Karty Dużej Rodziny	- pomoc finansowa w ramach realizowanego programu,	MOPS w Wolborzu	Urząd Miejski w Wolborzu	W 2018 r. wydano KDR – 15 rodzinom, wydano 5 kart dla nowych członków rodziny oraz 2 duplikaty KDR, (liczba członków tych rodzin - 66 osób). Z dopłaty do miesięcznej opłaty za odpady komunalne skorzystało w 2018 r. – 101 rodzin, posiadających KDR.	Środki własne

Cel szczegółowy 3: Zwiększenie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej

Zadanie	Działanie	Podmiot realizujący	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Wskaźnik realizacji
Zwiększenie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,	Współpraca asystenta rodziny i pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej. Udział asystenta i pracowników socjalnych w Zespołach ds. Okresowej Oceny Sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.	MOPS w Wolborzu	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim	W 2018 r. pracownicy socjalni przygotowali 7 opinii o aktualnej sytuacji rodzica biologicznego dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W 2018r pracownicy socjalni wraz z asystentem rodziny uczestniczyli w 3 - posiedzeniach Zespołu ds. Oceny Sytuacji Dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

IV. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Wolbórz na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025.

Stanowi opracowanie, które ma na celu umożliwienie kompleksowego i efektywnego zarządzania ochroną środowiska, zapewnia niezbędną koordynację działań proekologicznych w Gminie Wolbórz, przyczynia się do rozwiązywania istotnych problemów w tym zakresie, a także wyznacza sposoby przeciwdziałania ewentualnym zagrożeniom w przyszłości.

V. Program Usuwania Wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wolbórz na lata 2011 – 2032.

Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytorium Gminy Wolbórz (Polski) z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowanie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Gminy Wolbórz (Polski), a także sukcesywna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko w terminie do 2032 r. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Wolbórz określa zasady wspierania przedsięwzięć związanych z realizacją ogólnopolskiego programu na terenie gminy i stanowi realizację zadania zapisanego W Planie Gospodarowania Odpadami dla Gminy Wolbórz.

VI. Program współpracy gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018 roku.

W ramach realizacji Programu współpracy Gminy Wolbórz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018 roku z budżetu Gminy Wolbórz udzielono dotacji stanowiących wsparcie zadań publicznych:

1. z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu (otwarty konkurs ofert):
 - „*Droga do mistrzostwa*”, Towarzystwo Sportowe „Szczerbiec” Wolbórz w wysokości 110 000,00 zł, z czego wykorzystana została kwota: 109 900,98 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu cyklicznych zajęć sportowych oraz szkoleń sportowych w różnych kategoriach wiekowych wśród dzieci i młodzieży szkolnej, mających na celu rozwój i doskonalenie sprawności psychofizycznej.
 - „*Sportowy sukces*” Ludowy Uczniowski Międzyszkolny Klub Sportowy „Wolbórz” w wysokości 30 000,00 zł, z czego wykorzystana została kwota: 29 562,03 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu cyklicznego szkolenia sportowego z zakresu piłki siatkowej i piłki ręcznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej w celu osiągnięcia optymalnego wyniku sportowego na poziomie lokalnym.
2. z zakresu ratownictwa wodnego (tryb pozakonkursowy):
 - Rejonowe Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Piotrkowie Tryb. w wysokości 3 000,00 zł, dotacja została wykorzystana w całości. Zadanie polegało na:
 - utrzymaniu gotowości ratowniczej;
 - prowadzeniu działań ratowniczych;
 - organizowaniu i prowadzeniu szkoleń ratowników wodnych oraz psów ratowniczych i ich przewodników;
 - utrzymaniu gotowości operacyjnej sprzętu ratowniczego;
 - prowadzeniu dokumentacji wypadków.

VII. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Wolbórz

Program ustala potrzeby i problemy występujące na terenie Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wyznacza kierunki działań, które mogą przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno – energetycznym dotyczących m. in. redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE) oraz redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej. Wdrożenie PGN zapewni korzyści ekonomiczne społeczne i środowiskowe zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju. Określone w PGN cele strategiczne do roku 2030:

1. Redukcja emisji dwutlenku węgla z obszaru gminy Wolbórz.
2. Podniesienie efektywności energetycznej budynków i obiektów znajdujących się na terenie gminy Wolbórz.
3. Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w lokalnej produkcji energii na terenie gminy Wolbórz.
4. Wdrożenie zrównoważonych energetycznie działań w zakresie planowania przestrzennego i zarządzania rozwojem gminy Wolbórz.
5. Prowadzenie działań i kampanii edukacyjno – promocyjnych w zakresie gospodarki niskoemisyjnej na terenie gminy Wolbórz.
6. Wdrożenie działań zmierzających do ograniczenia benzo(a)pirenu z terenu gminy Wolbórz.

Odnosząc się do realizacji w/w celów Gmina skupiła się na zadaniach, na które ma faktyczny wpływ a mianowicie:

- Prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków mieszkalnych, stosowania bez emisyjnych systemów grzewczych tj. pomp ciepła, fotowoltaiki itp. (cel 2 i 3)
- Gmina Wolbórz podjęła przygotowania do uchwalenie regulaminu określającego zasady udzielania dotacji celowych ze środków budżetu gminy Wolbórz na zadania służące ochronie powietrza, polegające na wymianie źródeł ciepła na korzystniejsze pod względem sprawności energetycznej oraz wyższych efektów ekologicznych. Faktycznych ograniczeń niskiej emisji gmina spodziewa się z tego tytułu w sezonie grzewczym 2019/2020 i w latach następnych (cel 1).
- Gmina Wolbórz w 2018 roku aplikowała do Urzędu Marszałkowskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020:
 - Odnawialne Źródła Energii
 - Ochrona Powietrza

Mimo wstępnej kwalifikacji, po wycofaniu się wielu wnioskodawców deklarujących swój udział na wstępie, wniosek finalnie został odrzucony.

- Gmina Wolbórz w roku 2018 przystąpiła do uchwalenia planów miejscowych zagospodarowania terenu (cel 3 i 4)

VIII. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Wolbórz na lata 2014 – 2020.

Działanie: Dostęp do terenów inwestycyjnych	Wykup działek pod drogę Wolbórz -Młoszów
Działanie: Promocja obszarów atrakcyjnych dla potencjalnych inwestorów na terenie całej gminy.	Wykonanie kanalizacji deszczowej i sanitarnej do terenów inwestycyjnych PRUSINKI – DINO Polska S.A., NODE

Działanie: Pozyskiwanie inwestorów strategicznych	DINO Polska S.A.
Działanie: Stworzenie optymalnych warunków dla powstawania nowych i rozwoju funkcjonujących mikro i małych przedsiębiorstw.	Utrzymywanie na stałym poziomie podatków od nieruchomości, od środków transportu i działalności gospodarczej stwarza stabilne i przewidywalne warunki prowadzenia firm na terenie Gminy Wolbórz.
Działanie: Stymulowanie rozwoju wyspecjalizowanego rolnictwa, Aktywizacja zawodowa mieszkańców	Gmina Wolbórz współpracuje z ARiMR, ŁODR, Powiatowym Lekarzem Weterynarii, udostępnia sale konferencyjne do prowadzenia specjalistycznych szkoleń, uczestniczy. W grupie gospodarczej Gminy zatrudniani są okresowo pojedynczy pracownicy w ramach robót publicznych i programów aktywizacji zawodowych .
Działanie: Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	W ramach LGD Dolina Pilicy Gmina uczestniczy we wspólnych działaniach mających na celu pozyskanie środków na modernizację ścieżki rowerowej na obrzeżach Zalewu Sulejowskiego. Gmina zgłosiła budowę zbiornika do działań ukierunkowanych na zwiększenie retencji w zlewni Pilicy opracowywanych przez PGW Wody Polskie – RZGW Warszawa
Działanie: Budowa infrastruktury społecznej	Plac zabaw i siłownia zewnętrzna w Polichnie, Plac zabaw w Kuznocieniu, Plac zabaw w Wolborzu, Siłownia zewnętrzna w Swolszewicach. Rozpoczęcie budowy mieszkań socjalnych w Bogusławicach. Budowa ogólnodostępnej toalety publicznej. Boisko siatkówki plażowej w Goleszach Dużych. Boisko wielofunkcyjne w Proszeniu.
Działanie: Inwestycje z zakresy infrastruktury komunikacyjnej	Droga gminna Wolbórz - Młoszów ze ścieżką rowerową do Centrum Logistycznego, Wspólnie z powiatem budowa drogi Wolbórz Żarnowica, Droga dojazdowa do pól w Żywocinie Przepust w drodze do Huty Szkła Finezja wraz z budową drogi i chodnika nad przepustem Przebudowa drogi powiatowej w Kuznocieniu - pomoc rzeczowa dla powiatu piotrkowskiego. Wspólnie z powiatem przebudowa drogi Kuznocien Lubiatów.
Działanie: Inwestycje wodno - kanalizacyjne	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Wolbórz obejmująca również linie kompostowania osadów i części organicznych, Odcinkowa rozbudowa wodociągów (Prusinki) i kanalizacji (Wolbórz)

XXIII. PODSUMOWANIE

Rok 2018 był wyjątkowym dla wolborskiego samorządu. Nie tylko dlatego, że historycznie obchodziliśmy w Polsce 100 rocznicę Odzyskania Niepodległości a Gmina Wolbórz była miejscem wielu wydarzeń jubileuszowych, których kulminacją było odsłonięcie w centrum miasta popiersia marszałka Józefa Piłsudskiego oraz koncert Zespołu Mazowsze w Wolborzu. Wyjątkowość tego roku związana była z rekordową od lat realizacją wielu inwestycji infrastrukturalnych: przebudową drogi Wolbórz - Zwierzyniec - Modrzewek - Młoszów wraz z ul. Gadki, przebudową drogi powiatowej Wolbórz - Żarnowica oraz mniejszych odcinków dróg w Kuznocinie, Żywocinie. Wybudowano w 2018 r. długo oczekiwany most na Młynówce-Moszczance przy Hucie Finezja. Rozpoczęto rozbudowę oczyszczalni ścieków w Wolborzu. Na cele inwestycyjne pozyskaliśmy dotacje ze środków UE w kwocie **6 183 604,19 zł** oraz dotacje z budżetu państwa w kwocie: **250 327,88 zł**.

Mamy w gminie więcej dobrze wyposażonych miejsc rekreacji: w Wolborzu, Komornikach, Golezjach Dużych, Swolszewicach Dużych, Żarnowicy i Polichnie. Ważna jest również oferta kulturalna dla mieszkańców gminy, która systematycznie się poszerza. Prężniej działa Wolborskie Centrum Kultury. Zapraszani są do Wolborza na koncerty wybitni artyści, m.in. w ramach projektu Kolory Polski Filharmonii Łódzkiej.

Ważnym punktem wyznaczającym kierunek rozwoju naszej gminy jest rozpoczęta w 2018 roku budowa centrum dystrybucyjnego. To ogromny, wspólny sukces inwestora – Dino Polska S.A., generalnego wykonawcy – Goldbeck sp. z o.o. oraz samorządu gminy Wolbórz. Przez ponad rok trwały prace projektowe i przygotowawcze. Dziś inwestycja dobiega końca. Centrum logistyczne posiada ponad sto ramp załadowniczych, a powierzchnia magazynowa przekracza 40 tysięcy m². Docelowo zatrudnienie znajdzie w centrum około 550 osób.

Budowa centrum dystrybucyjnego Dino Polska S.A.

Dzięki promocji terenów inwestycyjnych i zaangażowaniu władz samorządowych otworzyliśmy w Wolborzu wielkopowierzchniowe tereny inwestycyjne, doskonale skomunikowane z istniejącymi węzłami drogowymi. Kolejni inwestorzy, z branży logistyki, rozważają lokalizację swoich projektów w naszej gminie.

Wszystkie te działania dają pewną perspektywę wzrostu przychodów w gminnym budżecie, co w konsekwencji przekłada się na realizację potrzebnych inwestycji, które czynią naszą gminę i miasto miejscem przyjaznym do życia i odpoczynku.

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	INFORMACJE OGÓLNE.....	3
III.	WŁADZE GMINY	5
IV.	SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W WOLBORZU W 2018 ROKU.....	7
V.	SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY.....	16
VI.	BUDŻET GMINY	20
VII.	OŚWIATA	28
VIII.	POLITYKA SPOŁECZNA I PRACA.....	35
IX.	KULTURA I SPORT	40
X.	OCHRONA ZDROWIA.....	44
XI.	BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA.....	45
XII.	SPRAWY ADMINISTRACYJNE	48
XIII.	PARTYCYPACJA OBYWATELSKA (FUNDUSZ SOŁECKI).....	48
XIV.	OŚWIETLENIE ULIC/DRÓG	49
XV.	INFRASTRUKTURA DROGOWA	50
XVI.	MIESZKALNICTWO	52
XVII.	WODOCIĄGI I KANALIZACJA.....	53
XVIII.	GOSPODAROWANIE ODPADAMI.....	55
XIX.	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE.....	56
XX.	GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI.....	63
XXI.	OCHRONA ŚRODOWISKA.....	66
XXII.	SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMÓW I STRATEGII	67
XXIII.	PODSUMOWANIE	90